

Ärinimi: Change Group AS

Põhitegevusala: Finantsteenuste pakkumine läbi Change mobiilirakenduse

Äriregistri number: 14585955

Aadress: Harju maakond, Tallinn, Kesklinna linnaosa, A. Laikmaa tn 15 // Rävälä pst 4, 10143

Asutamiskohajärgne riik: Eesti

Telefon: (+)372 53080267

E-posti aadress: finance.external@changeinvest.com

Kodulehekülg: www.changeinvest.com

Majandusaasta algus: 01.01.2022

Majandusaasta lõpp: 31.12.2022

Juriidiline vorm: Aktsiaselts

Audiitor: Grant Thornton Baltic OÜ

SISUKORD

TEGEVUSARUANNE

MISSIOON JA VÄÄRTUSED	7
TOOTE ÜLEVAADE	9
2022 NUMBRITES	10
MISSIOONI EDENEMINE	11
PEAMISED SAAVUTUSED	13
TEGEVJUHI PÕÖRDUMINE	14
FINANTSJUHI PÕÖRDUMINE	16
TEGEVJUHTKOND	19
NÕUKOGU	23
KONTSERNI STRUKTUUR	25
RISKIJUHTIMINE	27
ÄRI- JA STRATEEGILISED RISKID	29
FINANTSRISKID	30
ÕIGUSNORMIDE TÄITMISEGA SEOTUD RISKID	32
RAHAPESU, TERRORISMI RAHASTAMISE JA FINANTSKURITEGEVUSE RISKID	33
TEABETURBE JA ANDMEKAITSEGA SEOTUD RISKID	34
KÄITUMISRISKID	35
TEHNOLOOGIA	37
KLIENDITUGI JA -OPERATSIOONID	38
VASTAVUSKONTROLL	39
MEESKOND JA KULTUUR	41
INVESTORITE KOGUKOND	43
KRÜPTOVARADE PORTFELL 2022	44
RAHVUSVAHELISTE FINANTSARUANDLUSSTANDARTITE KASUTUSELEVÕTT.	
MUUDATUSED ARVESTUSPÕHIMÕTETES	51
2023. AASTA TOOTEVÄLJAVAADE	54

KONSOLIDEERITUD RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE

KONSOLIDEERITUD FINANTSSEISUNDI ARUANNE	55
KONSOLIDEERITUD KOONDKASUMIARUANNE	57
KONSOLIDEERITUD RAHAVOOGUDE ARUANNE	58
KONSOLIDEERITUD OMAKAPITALI MUUTUSTE ARUANNE	59
KONSOLIDEERITUD RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANDE LISAD	60
LISA 1. ÜLDINE INFORMATSIOON	60
LISA 2. ARUANDE KOOSTAMISE ALUSED	60
LISA 3. IFRS ÜLEMINEKUST TULENEVAD MUUDATUSED	60
LISA 4. ARVESTUS- JA ESITUSVALUUTA	61
LISA 5. OLULISED RAAMATUPIDAMISHINNANGUD JA OTSUSTUSED	62
LISA 6. UUED STANDARDID, STANDARDITE MUUDATUSED JA TÕLGENDUSED	64
LISA 7. OLULISEMAD ARVESTUSPÕHIMÕTTED	66
LISA 8. FINANTSINSTRUMENDID – ÕIGLANE VÄÄRTUS JA RISKIJUHTIMINE	86
LISA 9. MATERIAALNE PÕHIVARA	91
LISA 10. IMMAREERIAALNE PÕHIVARA (V.A KRÜPTOVARAD)	92
LISA 11. KINNISVARAINVESTEERINGUD	92
LISA 12. FINANTSINVESTEERINGUD	93

LISA 13. ETTEMAKSED	94
LISA 14. NÕUDED OSTJATE VASTU JA MUUD NÕUDED	94
LISA 15. KRÜPTOVARAD JA NENDEGA SEOTUD KOHUSTISED	95
LISA 16. RAHA JA RAHA EKVIVALENDID	98
LISA 17. AKTSIAKAPITAL NING RESERVID	98
LISA 18. RENDILEPINGUD	99
LISA 19. VÕLAD TARNIJATELE JA MUUD VÕLAD	101
LISA 20. MAKSUVÕLAD	101
LISA 21. MÜÜGITULU	102
LISA 22. KAUBAD JA TEENUSED	103
LISA 23. MITMESUGUSED TEGEVUSKULUD	103
LISA 24. TÖÖJÕUKULUD	104
LISA 25. AKTSIAPÕHISED MAKSED	104
LISA 26. FINANTSTULUD JA -KULUD	107
LISA 27. INVESTEERINGUD TÚTAR- JA SIDUSETTEVÕTETESSE	108
LISA 28. TEHINGUD SEOTUD OSAPOOLTEGA	108
LISA 29. TINGIMUSLIKUD KOHUSTISED	110
LISA 30. KONTSERNI EMAETTEVÕTTE FINANTSINFORMATSIOON	111
LISA 31. IFRS-ILE ÜLEMINEKU SELGITUS JA VÕRDLUSINFORMATSIOON	115

TEGEVUSARUANNE

Erinevad sündmused 2022. aastal tõid krüptovaldkonda ebastabiilsust: sügav karuturg jõudis kõikide krüptosektoriteni, mitu valdkonna suurt ja olulist ettevõtet muutus maksejõuetuks või koges märkimisväärseid finantsraskusi ja makromajanduslik olukord halvenes kogu Euroopas.

Selle keerulise turuolukorra ajal keskendus Change mitmele põhivaldkonnale:

- klientide krüptovarade ohutuse ja turvalisuse tagamine;
- klientidele pakutavate instrumentide mitmekesistamine (krüpto ja krüptoga mitte seotud valdkondades);
- klientidele täiendavate vara kasvatamise võimaluste pakkumine, näiteks krüptostakkimine (ingl staking);
- Change'i hinnapoliitika ja sissetulekuallikate ülevaatamine.

Change'i meeskond on teinud märkimisväärseid jõupingutusi rahastuse kaasamiseks, lihtsustanud ja optimeerinud ettevõtte juriidilist struktuuri, teinud koostööd asjakohaste asutustega VASP tegevusloa uuendamiseks ning taganud täieliku vastavuse sageli muutuvate eeskirjade ja sanktsioonidega.

2022. aastal oleme laiendanud klientidele pakutavate kauplemise instrumentide valikut. Virtuaalväeringutest pakub Change 2022. majandusaasta lõpu seisuga kauplemiseks järgmisi krüptovarasid¹

1INCH, AAVE, ADA, ALGO, APE, ATOM, AVAX, AXS, BAL, BAT, BCH, BTC, CHZ, COMP, CRV, DAI, DASH, DOGE, DOT, DYDX, ENS, EOS, ETH, FIL, FLOW, GLMR, GRT, ICP, KAVA, KEEP, KNC, KSM, LINK, LTC, LUNA, MANA, MATIC, MINA, MIR, MKR, MNGO, OCEAN, OXY, PAXG, RARI, REP, RUNE, SAND, SHIB, SNX, SOL, STORJ, SUSHI, UNI, USDT, XLM, XRP, XTZ

Change pakkus ka omaenda token'i CNG² kauplemist BTC vastu v.a. 6 kuu pikkune paus aasta keskel.

Ka derivatiividega kauplemine ja aktsiate* portfelliid on märkimisväärselt kasvanud. 2022. majandusaasta lõpu seisuga pakub Change järgmisi instrumente:

¹ Vi tegevusaruande eraldi osa, milles antakse üksikasjalik ülevaade kaubeldavatest krüptovaradest

² CNG-token'i on välja andnud Change CAD-token'ilt CNG-ks ülemineku ajal. Täpsemad üksikasjad, sh tingimused, leiate aadressilt <https://www.changeinvest.com/investor/>

Toorainete derivatiivid	GOLD, SILVER,OIL
Indeksite derivatiivid	SP500, NASDAQ
Aktsiate derivatiivid	ALPHABET, AMAZON, APPLE, CRONOS, META, NETFLIX, TESLA
Krüpto derivatiivid	BTCUSD, ETHUSD, LTCUSD
Aktsiad*	AIRBNBCASH, ALIBABACASH, AMAIRLINESCASH, BOEINGCASH, BOOKINGCASH, CATERPILLARCASH, CHEVRONCASH, COCACOLACASH, COINBASECASH, DELTACASH, DISNEYCASH, FERRARICASH, FORDCASH, GENERALCASH, GMCASH, GOLDMANCASH, INTELKASH, JOHNSONCASH, LOCKHEEDCASH, MCDONALDSCASH, MERCKCASH, MODERNACASH, NIKECASH, NVIDIAKASH, PAYPALCASH, PEPSICASH, PFIZERCASH, PMORRISCASH, SHOPIFYKASH, SNAPCASH, SPOTIFYKASH, STARBUCKSKASH, TESLAKASH, TWILIOKASH, UBERKASH, WALMARTKASH, ZOOMKASH
ETFid kui aktsiad*	GXCETF, ARKKETF, ICLNETF, IWMETF, QQQETF, SPYETF, VEUETF, VNQETF, VWOETF, XBIETF

Change'i geograafiline tegevuspiirkond 2022. aastal ei muutunud. Change pakub teenuseid klientidele, kes on Euroopa Majanduspiirkonna (EMP) kodanikud või elanikud. Verifitseeritud kasutajate hulk kasvas 125 200 liikmeni ja hõlmab nii füüsilisi kui ka juriidilisi isikuid.

Change võttis 2022. aastal raamatupidamises ja aruandluses kasutusele rahvusvahelised finantsaruandluse standardid (IFRS). Sealhulgas rakendades standardeid, mida varem kasutatud ei olnud. Üksikasjad on esile toodud vastavas peatükis.

MISSIOON JA VÄÄRTUSED

Change'i missioon on eemaldada takistused ja keerukused jõukuse loomisel

Me usume, et maailm oleks fundamentaalselt parem koht, kui kõik saaksid investeerida. Miks? Investeerimine annab meile võimaluse kasvatada oma jõukust, mis omakorda laseb meil keskenduda asjadele, mis on elus tõesti tähtsad. See annab meile vabaduse valida iseenda teekond.

Püüdes luua endale rohkem võimalusi ja panna oma raha kasvama, seisame silmitsi finantssüsteemiga, mis ei tööta meie kõigi jaoks. Parimad võimalused jõukust kasvatada on sageli jäetud vaid rikastele ning edu kauplemisel ja investeerimisel on tihti vaid väheste kogemute pärusmaa. Keskpankadel ja valitsustel on võim meie teenitud raha devalveerida ja otsustada, millistele teenustele me ligi saame. Enamik meist on sunnitud seda kõike vaid pealt vaatama.

Change'i kasutajad püüavad seda suletud ringi murda. Koos saame keerukust vähendada, eemaldada barjäärid ja kasvatada oma jõukust.

Meie kogukond on Change'i hing ja see suunab meie arengut. Meie tiim näeb suurt vaeva, et kogukonna unistusi teoks teha ja meie missiooni ellu viia.

Eelmisel aastal keskendusime oma missiooni täitmiseks järgmistele aspektidele:

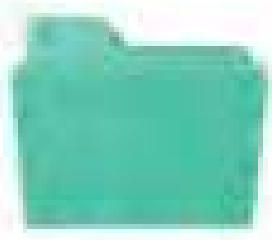
- autonoomial ja vastutusel põhineva kultuuri jätkuv arendamine, kuna meeskonna suurus vähenes ja iga meeskonnaliikme vastutus kasvas;
- investeerimine infrastruktuuri ja operatsioonisüsteemidesse, et toetada järgmist kasvulainet;
- tiimi ettevalmistamine järgmistel aastatel toimuvaks skaleerimiseks, laiendades meie erialaseid teadmisi;
- organisatsiooni tõhususe parandamine ja meeskonna motivatsiooni säilitamine karuturu keskkonnas;
- andmepõhiste otsuste tegemise ja prioriseerimise juurutamine ning kasvatamine.

Kogu oma töös kasutame Change'i põhimõtteid teekonna toetamiseks ja suunamiseks.

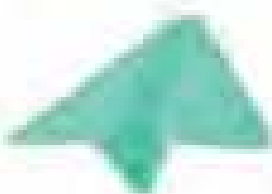
Klient on esmatähtis

Me hoolime ja hoolime kohe väga. Positiivne mõju meie klientide eludele on kõige olulisem.

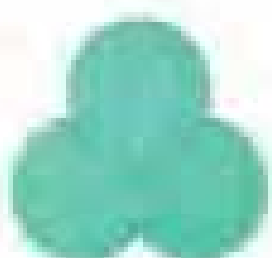
Tulemuspõhisus

Me teeme asjad ära. Meie tegude tulemused räägivad rohkem kui sõnad.

Avatud ja otsene suhtlus

Räägime asjadest keerutamata. Oleme oma suhtluses otsekohesed ja ausad.

Võimestamine

Me usume inimestesse. Autonoomia, vabadus ja otsustusvõime on edu saavutamise võti.

Kirglikkus ja innukus

Meile tõesti meeldib see, mida teeme. Soovides paradigmat muuta, anname endast alati maksimumi.

TOOTE ÜLEVAADE

Change on Kesk- ja Ida-Euroopas kiirelt kasvav investeerimis äpp krüpto ennekõike fookusega. Meie eesmärk: lihtsustada kõigi jaoks jõukuse kasvatamist.

Change'is usume, et olenemata turutingimustest peaks igaühel olema võimalik pidevalt jõukust kasvatada. Change'i äpp pakub laia valikut instrumente, mis võimaldavad klientidel igast võimalusest kasu saada, olenemata sellest, kas tegemist on turu tõusu või langusega. Change Telegrami kogukonna liikmed aitavad üksteist investeerimisideede ja toetusega, mis on just eriti oluline ebastabiilsetel aegadel. Praegu on Change'i kasutajaid³ üle 125 200 ja rohkem kui 2000 Change Telegrami kogukonna liiget.

Turvalisus ja vastavuskontroll on Change'is alati olnud esikohal. Ülikiire kasv ja leebed protsessid on sageli olnud kombinatsioon, mis on selles valdkonnas kõige kiiremini viinud ebaõnnestumiseni. Change on reguleeritud ettevõtte olles Hollandi finantsjärelevalve asutuse (The Dutch Authority for the Financial Markets) poolt volitatud investeerimisteenuse pakkuja ja täiendavalt Eesti Rahapesu Andmebüroo poolt litsentseeritud krüptoteenuste osutaja.

Change'i lipulaev on erinevate krüpto toodete pakett. Kliendid saavad investeerida 58 krüptovarasse ja neist 12-ga teenida ka passiivseid preemiaid (ingl staking). Oleme uhked, et pakume lihtsasti kasutatavat krütoplatvormi, mis sobib nii algajatele kui ka kasvava kogemusega klientidele.

Kõik krüptovarad on Change'i Visa kaardiga maksmiseks kasutatavad, mis teeb krüpto kasutamise igapäevaelus lihtsaks, ilma et peaks raha üle kandma, vahetama või kaardile laadima.

Change'i kliendid leiavad rakendusest laia valiku instrumente, mille aluseks on ETFid, indeksid, aktsiad* ja toorained. See võimaldab klientidel mitmekesistada oma investeringuid krüptovaradest kaugemale ja leida edu erinevates turutingimustes. Change'i äpp pakub nii finantsvõimendusega kui ka -võimendusega kauplemiss võimalusi.

Change'i kaasomanikeks on 1903 CNG omanikku⁴. Pärast CAG-token'i vahetamist CNG-ks ja Funderbeam platvormil kauplemise võimaldamist võivad nüüd kõik Change'i kasutajad saada osanikuks ja olla osa Change'i teekonnast.

³ „Kasutajad“ on isik, kes on edukalt läbinud registreerimisprotsessi.

⁴ Change'i investeerimisõiguse kasutajad, kelle CNG saldo on 31.12.2022 seisuga üle nulli ei kuulunud Change'i konsolideerimisgruppi.

2022 NUMBRITES

31.12.2022

€19.44M

miljoni euro väärtuses varasid klientide krüpto ja krüpto kauplemisega seotud rahakottides (31.12.2022 seisuga)

€0.17M

miljonit eurot klientide derivatiividega (eurodes) kauplemise saldod⁵ (31.12.2022 seisuga)

125.2K

verifitseeritud kasutajat (31.12.2022 seisuga)

11.4K

aktiivset VISA kaarti klientidel (31.12.2022 seisuga)

8.9K

aktiivset krüptoklienti kuus⁶(keskmiselt 2022.a)

€116.5M

miljonit eurot⁷ krüpto kauplemismaht

€347.2M

miljonit eurot derivatiivide kauplemismaht⁸

58

täistööajaga meeskonnaliiget (31.12.2022 seisuga)

56

töötajat⁹ ettevõttes (31.12.2022 seisuga)

sh 22 toote- ja arendusspetsialisti

⁵ 31.12.2021 seisuga olid vastavad klientide saldod 0,31 miljonit eurot. Eelmisei aruandekuupäeval Change Securities BV ei kuulunud Change'i konsolideerimisgruppi

⁶Hõlmab kasutajaid, kes tegid vähemalt ühe tehingu kuus emma kümme tootega

⁷ Sisaldab krüptorahaga kauplemist, ei sisalda muud liikü krüptotehinguid

⁸ Hõlmab võimendusega instrumente

⁹ „Töötajad“ tähistavad täistööajaga töölepingu alusel töötavaid meeskonnaliikmeid ja keda motiveeritakse ESOP programmiga

MISSIOONI EDENEMINE

Meie missioon on eemaldada takistused jõukuse loomisel. Järgmisena on esitatud sammud, mida me 2022. aastal selle missiooni edendamiseks tegime.

Kogukonnapõhine jõukuse kasvatamine

Keeruliste makromajanduslike tingimuste, agressiivsete intressi tõusude ja langevate varahindade keskkonnas võib jõukuse kasvatamine osutuda keerukaks ettevõtmiseks. Sellistel ebakindlatel aegadel otsivad kliendid tuge, olgu see siis Change Telegrami kogukonnast saadud investeerimisidee, tagasiside valitud strateegiale või lihtsalt vestlus kaasklientidega, et ammutada kindlustunnet.

2022. aastal astus Change suure sammu selle vajaduse rahuldamiseks võttes veelgi suuremaks eesmärgiks kogukonnapõhise lähenemise. Change Telegramiga liitudes leiavad kliendid aktiivse kliendi kogukonna, mis on täis inimesi, kes soovivad jagada oma ideid, investeerimisotsuseid ja kuulata teiste mõtteid. Telegrami rahvusvahelisel kogukonnal on üle maailma üle 2400 liikme, Eesti Telegrami kogukonnal on üle 1300 liikme. Kliendid saavad nüüd juurdepääsu kogukonna loodud sisule ja saavad suhelda kas Telegrami rühmades või Change'i äpis. Change'iga ei käi kliendid jõukuse kasvatamise teel kunagi üksi.

Passiivne strateegia jõukuse kasvatamiseks

Kuna pea kõik turud langesid 2022. aastal, otsisid kliendid üha enam passiivseid võimalusi jõukuse kasvatamiseks. 2022. aasta suurim uustulija vastas sellele vajadusele programmiga Change Staking. Stakkimisprogrammi kaudu saavad kliendid teenida passiivset tulu 12 krüptovaralt. Programm osutus väga edukaks, mida näitab osadel kuudel juba suurem unikaalsete stakkijate arv kui krüpto tehinguid teinud unikaalsete klientide arv.

Hajutatud ja mitmekesine jõukuse kasvatamine

Aastal 2022 hakati äpis saadavat varavalikut üha enam mitmekesistama. Kliendid saavad nüüd investeerida mitmesugustesse indeksitesse ja ETFidesse, mis aitavad neil saada osa S&P, Nasdaq, kinnisvara, biotehnoloogia, puhta energia ja muudest valdkondadest. ETFid ja indeksid on suur samm edasi, mis aitab meie missiooni viia krüptost kaugemale.

Lihtsustatud jõukuse kasvatamine

Change'i äpp on nüüd saadaval viies keeles: inglise, tšehhi, eesti, hispaania ja itaalia keeles – nende riikide klientide kasutajakogemused on nüüd veelgi lihtsamad ja isikupärasemad. Change plaanib tulevikus lisada veel keele valikuid, et kasvada ja suhestuda meie klientidega.

Turvaline ja nõuetele vastav jõukuse kasvatamine

Nii klientidele kui ka Change'ile on esmaoluline meie ohutus ja turvalisus. Oleme jätkuvalt vastavuses PCI standardi (Payment Card Industry Data Security Standards) nõuetega ja oleme vastavalt sertifitseeritud ECSC Group Plc¹⁰ poolt. Kõik kohased järelvalveasutused ja partneritest finantsasutused kontrollivad meid regulaarselt ning meid on pidevalt tunnustatud meie hea vastavuskontrolli ja turvalisuse programmi eest. See võimaldab meil säilitada häid suhteid praeguste partneritega ning sillutab teed uutele ja veel silmapaistvamatele partnerlussuhetele tulevikus.

Võtame vastavuskontrolli arvesse oma tegevuse igas aspektis ning lähtume kliendikesksest lähenemisviisist alati, kui see on õigusaktidega lubatud. Õigusloomeprotsessis võimalikult vara osalemine aitab meil tagada, et eeskirjade koostamisel on arvesse võetud klientide seisukohti, ning hoiab meid regulatiivsete muudatustega kursis. Change teeb märkimisväärseid investeeringuid tegevustesse ja süsteemidesse, et kaitsta meie kogukonda ja äri pahatahtlikkuse eest. See hõlmab piisavate finants- ja muude tegevuskontrollide rakendamist kõigis funktsioonides ja kogu organisatsioonis.

¹⁰ ECSC Group Plc, 28 Campus Road, Listerhills Science Park, Bradford, Ühendkuningriik, BD7 1HR

PEAMISED SAAVUTUSED

2022

Q4'22	Lisasime ETFid ja uuendasime Telegrami kogukonna lähenemist
Q3'22	Käivitasime krüptostakkimise (ingl staking)
Q2'22	Uued keeled (tšehhi, hispaania ja itaalia keel) ja uued krüptovarad
Q1'22	Change Group omandas Hollandi investeerimisettevõtte

2021

Q4'21	Lisasime äppi 20 uut krüptoraha
Q3'21	Ehtasime uue ja paremini skaleeriva äpi
Q2'21	Integreerisime uue kauplemistehingusüsteemi
Q1'21	Avasime äpis aktsiate tuletisinstrumentid

2020

Q4'20	Noteerisime osa Change Groupi osadest Funderbeamil platvormil
Q3'20	Käivitasime äpis tuletisinstrumentid
Q2'20	Lisasime Change'i Visa deebetkaardile intressiteenimise funktsiooni
Q1'20	Võtsime partneriks investeerimisteenuste pakkuja

TEGEVJUHI PÖÖRDUMINE

Head Changemaker'id

2022. aasta oli krüptovaldkonna jaoks märkimisväärsete muutuste ja kohanemise aasta ning olen uhke öeldes, et oleme ettevõtteks üha kasvanud ja arenenud, hoolimata ees seisnud väljakutsetest. Tahaksin tänada igaüht teist toetuse ja usalduse eest meie visiooni elluviimisel alates meie toote turule toomisest 2017. aastal. Teie pühendumine on olnud meie edule väga oluline.

2022. aastal keskendusime kasumlikkusele ja kestlikule kasvule, kuna rahakaasamiskeskond muutus märkimisväärselt. Kinnitasime taas et ühiku ökonoomsus (ingl unit economics) ja kasumlik kasv on tähtsamad kui lihtsalt iga hinna eest kasvamine, ning seetõttu rakendasime edukalt kulude kokkuhoiu programmi. See võimaldas meil turutõrgete keskel navigeerida ja jätkata klientidele väärtuse pakkumist.

Meie jõupingutused tooteinnovatsiooni ja teenuste laiendamise vallas on samuti tulemusi andnud. Meie ETFide pakkumine, mis võimaldab kasutajatel investeerida mitmesugustesse varaklassidesse sai edukalt käivitatud ning uuendasime ka meie Telegrami kogukonna lähenemist, et muuta see atraktiivsemaks, funktsionaalsemaks ja kasutajale mugavamaks. Lisaks algatasime stakkimise, mis võimaldab kasutajatel teenida preemiaid oma krüptovarade hoidmise eest, ning laiendasime keeletuge tšehhi, hispaania ja itaalia keeltele. Samuti lisasime oma platvormile mitu uut krüptovara, mis annab meie kasutajatele veelgi rohkem investeerimisvõimalusi.

Pühendume kindlalt Change'i missioonile eesmärgiga kaotada takistused ja keerukused jõukuse kasvatamisel, luues ülemaailmse, mitut varaklassi hõlmava kauplemis- ja investeerimisäpi. Meie keskendumine missiooni täideviimisele on võimaldanud meil saada oma piirkonna liidriks ja eristuda konkurentidest. Oleme uhked, et pakume oma kasutajatele laia valikut investeerimisvõimalusi, seades samas prioriteediks läbipaistvuse ja ranged riskijuhtimisprotsessid, et tagada meie klientide investeringute turvalisus ja heaolu.

Mõeldes 2023. aastale, on meie eesmärk tugineda loodud madalama kulustruktuuriga vundamendile, jätkata tulude suurendamist, keskendudes kõrgema marginaaliga instrumentidele, ja vähendada kulumäära. Samuti soovime laiendada uutele turgudele, et meie uuenduslikud tooted ja teenused jõuaksid veelgi rohkemate klientideni. Pühendume endiselt ja alati oma missioonile ja oleme kindlad, et suudame kiiresti arenevas krüptovaldkonnas orienteeruda ning pakkuda oma klientidele ka edaspidi väärtust.

Tahaksin avaldada tänu meie töökale ja pühendunud meeskonnale, kes on keerulise aasta jooksul kokku hoidnud ja aidanud meil ettevõttena püsima jääda. Nende vankumatu pühendumine missioonile on aidanud kaasa meie edule ja ma olen uhke, et saan nendega koos töötada.

Tähtede poole,

Kristjan Kangro

FINANTSJUHI PÖÖRDUMINE

Lugupeetud investorid, kliendid, kasutajad ja kogukond

2022. majandusaasta oli meie jaoks mitmest suunast vastutuult, mis mõjutas meie finantspositsiooni ja finantsilist jätkusuutlikkust. Alustasime ja planeerisime aastat optimistlikumate väljavaadetega, vaadates 2021. aastast, kuid võttes arvesse juba 2022. aasta alguses märgatavaid trende.

Finantsilisest väljavaatest oleme seadnud endale mitu eesmärki, sealhulgas käibevoogude suurema mitmekesisustamist, tootemarginaali optimeerimist ja rahakaasamisplaanide täitmist. Kuigi oleme neile suundadele märkmisväärselt tähelepanu pööranud, sundis 2022. aastal tugevnenud vastutuul meid oma suuremaid plaane üle vaatama ja kohandama.

Selle aasta lõpetasime nii krüptotoodetest, tuletisinstrumentidest kui ka aktsiatest* tuleva käibe märkimisväärselt vähenemisega. Selle põhjustas kauplemisaktiivsuse järkjärguline vähenemine peamistel turgudel koos kõige enam kaubeldavate krüptovarade hinnalangusega. Suuremate krüpto valdkonnas tegutsejate kokkuvarisemine mõjutas ka meid, alandades veelgi kauplemisaktiivsust. Alles 2022. aasta detsembri lõpust hakkas kauplemisaktiivsus taastumise märke näitama.

Kogu kliendivarade väärtus platvormil eurodes on poole väiksem, samas kui absoluutsed krüpto kogused on veidi kasvanud. Läbiviidud kliendiküsitluste põhjal oleme teada saanud, et märkimisväärne osa meie klientidest otsustas oma varad välja võtta ja hoida neid isiklikes külmades rahakottides (ingl cold wallets), olles valmis neid olenevalt turutingimustest aktiivsemaks kauplemiseks tagasi vahetama. Tagamaks usalduse meie klientide varade turvalisuse osas, on Change Treasury investeerinud eraldiseisva krüpto külmhoidla loomisesse ja valmimisse, kus hoitakse umbes 70% kõigist klientide krüptovaradest. Töötame pidevalt oma likviidsuse juhtimise põhimõtete täiustamise ja kauplemismudelite ümbervaatamisega oma peamiste partneritega, et tulevikus võimaldada veelgi suuremat klientide vahendite eraldamist.

2022. aasta nõudis meilt mitmeid kulude vähendamise iteratsioone, samal ajal rahakaasamise protsess nõudis just suuremaid resursse: pidime optimeerima meeskonna suurust ja tagama, et meeskonna fookust on ainult kõige tähtsamatel teemadel; vähendasime märkimisväärselt pilve infrastruktuuri ja litsentside igakuiseid kulusid, parandades samal ajal märkimisväärselt toote turvalisust, skaleeritavust, usaldusväärsust ja jõudlust.

Samuti sai üle vaadatud turunduseelarve, kuna varem toimunud kliendihanke strateegiad muutusid 2022. aasta turutingimustes ebatõhusaks.

Olles turu olukorda arvestades ootuste osas realistlikud, on finantsmeeskond investeerinud tugevalt küpsusesse ja tulevasesse jätkusuutlikusse:

- Kaasasime uued finantsaudiitorid alates 2022. majandusaastast;
- Läksime üle rahvusvahelistele finantsaruandluse standarditele (IFRS);
- Ehtasime üles tugevad varahalduse- ja kauplemise (ingl treasury and dealing) osakonnad ning protsessid, mis haldavad hoolikalt meie riskipositsiooni, likviidsust, puhvrit, varade segregeerimist ja muid olulisi näitajaid ööpäevaringselt;
- Muutsime Change'i konsolideerimisgrupi struktuuri Change Securities BV omandamise ja kahe tütarettevõtte ühinemisega;
- Tõhustasime ja automatiseerisime raamatupidamisfunktsiooni ning kehtestasime jooksvad ja igakuised finantskontrollid.

Nende ja muude tehtud muudatuste eesmärk oli muuta Change finantsilise usaldusväärsuse ja jätkusuutlikkuse seisukohalt küpsemaks ning parandada meie valmisolekut 2023. aasta tegevusteks ja kasvuks.

Parimate soovidega

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Mikhail', written in a cursive style.

Mikhail Luzhetskiy

TEGEVJUHTKOND

Kristjan Kangro, tegevjuht

kristjan@changeinvest.com

Kristjan Kangro on Change'i asutaja ja tegevjuht. Kristjan on Pariisi Fintech Foorumi ja Šveitsi St Galleni sümposiooni poolt tunnustatud tehnoloogiaettevõtja, tuues kokku kogemused

idufirmade maailmast ja sügavalt juurdunud teadmised finantsvaldkonnast. Kristjan oli ühe Singapuri vanima riskikapitali ettevõtte, Expara, finantsjuht. Koos Gustaviga loodi Change, et muuta jõukuse loomine demokraatlikumaks.

Tegevjuhina vastutab Kristjan Change'i strateegilise visiooni ja ettevõtte jätkuva edu eest. Change'i rajamisest saadik on Kristjan kogukonnapõhise ühisrahastuse kaudu kaasanud 18 miljonit eurot. Ta on ka ingelinvestor mitmetes ettevõtetes, sealhulgas nõukogu liige Šoti robotika idufirmas Kingdom Technologies, Eesti P2P-investeerimise idufirmas Income Marketplace ja Indoneesias litsentseeritud veebilaenude idufirmas Danabijak.

Roman Rossov, kasvu juht

roman.rossov@changeinvest.com

Roman liitus Change'iga 2022. aasta alguses, tuues kaasa 15-aastase toote- ja turunduskogemuse uute toodete turuletoomise, piirkondliku laienemise, kogukondade ehitamise

ning manageerimise alal ja samuti ekspertiisi krüptovaluutade kauplemise valdkonnas. Roman töötas kuus aastat Wise'is (endine TransferWise), avades enam kui 20 uut turgu ja juhtides „tunne oma klienti“ tootemeeskondi, et jõuda miljonite klientideni üle maailma.

Change'is vastutab Roman tooteturunduse, sh uute klientide saamise ja olemasolevate klientide hoidmise eest. Roman keskendub skaleeritavate turunduskanalite leidmisele ja Change'i optimaalse toote-turu-mudeli-kanali sobivuse (ingl product-market-model-channel fit) saavutamisele.

Gustav Liblik, tootejuht

gustav@changeinvest.com

Gustav on Change'i kaasasutaja, kes liitus tegevjuhi Kristjaniga juba ettevõtte alguspäevil. Tal on enam kui kaheksa-aastane krüptovarade valdkonna kogemus, sh ettevõtte First Meta

juhtimises, mis oli üks maailma esimesi virtuaalvääringute börse ja teenusepakkujaid.

Gustav on krüptovarade valdkonnas väga aktiivne ja on olnud Eesti Krüptoraha Liidu juhatuse liige aastatel 2017–2021. Gustav on sagedane osaleja avalikel üritustel, harides ja propageerides krüptovarade valdkonda televisioonis, raadiosaadetes ja ka erinevatel konverentsidel.

Change'is juhib Gustav tootestrategieid. Samuti juhib ta erinevaid tootearendusega seotud valdkondi, alates tooteorganisatsiooni kasvatamisest kuni UXi (ingl user experience) ja tootedisaini juhtimiseni.

Mikhail Luzhetskiy, finantsjuht

mikhail.luzhetskiy@changeinvest.com

Mikhail liitus Change'i tiimiga 2021. aasta lõpus, tuues kaasa enam kui 20-aastase kogemuse IT-, finants- ja õigusvaldkonnast. Mikhail tegeles ligi seitse aastat Wise'i (endine TransferWise)

finantsfunktsiooni ülesehitamisega, kasvatades neljaliikmelise meeskonna enam kui 120-inimeseliseks. Koos oma meeskonnaga lõi Mikhail Wise'i autonoomse, läbipaistva ja tulevikku suunatud põhimõtetele toetava kultuuri.

Enne Wise'i vastutas Mihhail ettevõttes Cisco finants-, maksu- ja tollilahenduste eest. Ciscos sai ta väärtuslikku kogemust suure rahvusvahelise ettevõtte opereerimisest.

Change'is on Mihhaili missiooniks pakkuda strateegilist tuge laiemale äritegevusele. Finantstiimis vastutab ta varahalduse- ja kauplemise (ingl treasury and dealing), kontserni raamatupidamise, prognoosimise, hinnakujunduse ja eelarvestamise, maksude, finantskontrolli ning -vastavuse toimingute ja järelevalve keskkondade loomise eest.

Joachim von Schantz, tehnoloogiajuht

joachim.vonschantz@changeinvest.com

Joachim juhib Change'i tehnoloogia funktsioone, sealhulgas tarkvaraarendust, toote testimist (ingl quality assurance), andmehaldust, infrastruktuuri ja ettevõttesisest IT-d.

Ta on teinud projekte alates väikestest näitusestendidest kuni diplomaatiliste kohtumisteni kõrgeimal tasemel ning ehitades pilve põhiseid, skaleeritavaid ja paindlikke finantssüsteeme.

Joachimi tänane eesmärk on suurendada Change'i tehnoloogilist võimekust ja täiustada operatiivjuhtimise tavasid. Change'ga liitus ta augustis ning tema varasemad kogemused on Soome, Šveitsi ja Luxemburgi ettevõtetest Tesseract, Radicant Bank, Fixura, Notie ja Mash. Joachimil on magistrikraad kvantmehaanikas ja mitu projektijuhtimise (nt Waterfall ja Agile) sertifikaati, samuti on tal diplom organisatsioonipsühholoogias.

Marek Pajussaar, riski- ja vastavuskontrollijuht

marek@changeinvest.com

Change'i riski- ja vastavuskontrollijuhina on Marek olnud otsustava tähtsusega vastavuskontrolli-, õigus- ja riskijuhtimiskorralduse loomisel ja juhtimisel. Marek alustas

koostööd Change'iga 2018. aastal ning tänu temale ja tema meeskonnale liikus Change finantsorganisatsioonina tegutsemiseks vajalike litsentside saamiseni.

Marek töötas varem üle kümne aasta Eesti Finantsinspeksioonis väärtpaberituru infrastruktuuri riskijuhina ja finantstehnoloogia töörühma juhina. Nendes rollides tegi ta tihedat koostööd kolleegidega kõigist EMP riikidest Euroopa Väärtpaberiturujärelvalve asutuse ja Euroopa Pangandusjärelvalve asutuse erinevates alalistes komiteedes, kus Marek esindas Eestit. Samuti oli ta Eesti Euroopa Liidu Nõukogu eesistumise ajal lähetuses Brüsselis väärtpaberituru infrastruktuuri eksperdina. Enne üleminekut avalikku sektorisse oli Marek ülikooliõpingute ajal USA aktsiate ja tuletisinstrumentide kaupleja.

Alice Tärk, personalijuht

alice@changeinvest.com

Alice juhib Change'i grupis värbamise, personalijuhtimise ja organisatsiooni operatsioonide meeskondi.

Enne Change'i kaasasutas Alice detsentraliseeritud teadusrahastus platvormi Guaana ning juhtis ettevõtte meeskonda ja igapäevaseid tegevusi operatsioonide juhina (ingl COO). Alice kombineerib Change'is oma kaheksa-aastast kogemust rahvusvaheliste iduettevõtete loomises ja arendamises taustaga finants korporatsioonidest SEB Pank ja PwC, et ehitada üles Change meeskonda ja organisatsiooni.

Alice liitus Change'iga 2018. aastal ühe esimese töötajana, aidates ettevõtet eri valdkondades üles ehitada ja keskendudes maailma parimate talentide leidmisele ja hoidmisele.

Kaisa Kasak, klienditeenuste juht

kaisa@changeinvest.com

Kaisa juhib Change'i klienditoe ja -operatsioonide funktsioone. Tal on rohkem kui kümme aastat kogemust toote- ja klienditoe operatsioonide ja meeskondade arenduses. Enne Change'i

toetas Kaisa Rakuten Fits Me klienditoeiga seotud operatsioone ettevõtte alustamise ja skaleerimise faasist kuni ettevõtte müügini.

Ta liitus Change'iga 2018. aastal ühe esimese töötajana ning keskendus klienditoe ja -operatsioonide meeskonna ülesehitamisele. Tema missioon Change'is on luua lahendused klientide vajaduste mõistmiseks ja nende ootuste ületamiseks. Aastate jooksul on ta loonud Change'i klienditeeninduse põhimõtted, standardid ja protsessid parima teeninduskvaliteedi saavutamiseks.

Kaisa on ka tegelenud Change'i sisemise CRM-süsteemi arendamisega tugi- ja operatsioonimeeskonna jaoks, automatiseerides igapäevast raha sisse- ja väljavoolu ning „tunne oma klienti“ (ingl Know Your Client) protsesse, tagades samal ajal meie vastavuse valdkonna standarditele.

NÕUKOGU

Roger Crook

on Change'i nõukogu esimees. Ta liitus Change'iga aastal 2016 esimese ingelinvestorina. Enne seda oli Roger DHL Global Forwardingi tegevjuht, kelle alluvuses töötas enam kui 50 000 inimest. Täna on Roger aktiivne ingelinvestor ja idufirmade nõustaja, tuues Change'i märkimisväärse panuse oma laialdasest juhtimiskogemusest nii rahvusvahelistes korporatsioonides kui ka kiiresti kasvavates eri valdkondade tehnoloogiaettevõtetes. Roger määrati Change'i nõukokku 13. jaanuaril 2021.

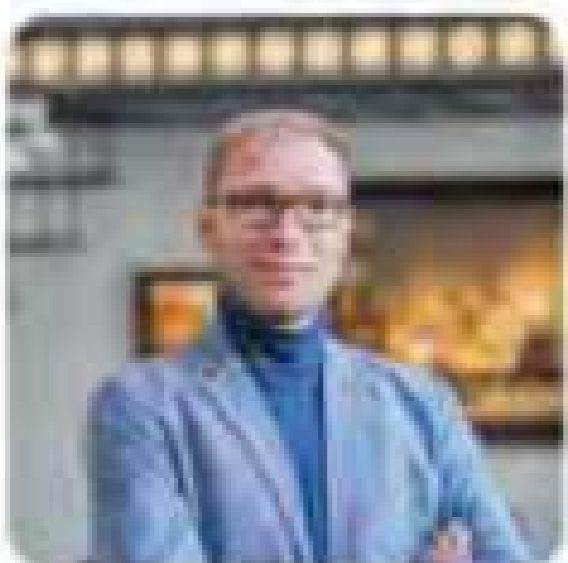
Hans van der Noordaa

on maailma suuruselt 29. panga ING Beneluxi jaeklientide osakonna endine tegevjuht. Ta oli ka ING Groupi juhatuse liige ja toob Change'i märkimisväärsed teadmised finantssektorist ja investorsuhete valdkonnast. Hetkel on Hans tegus Deloitte'i, ühe maailma suurima konsultatsiooniettevõtte, nõukogu liikmena. Ta on ka mitme mittetulundusühingu nõukogu liige või esimees. Hans liitus Change'iga ja valiti nõukokku 23. aprillil 2021.

Mihkel Kolk

on finantsregulatsioonile keskendunud vandeadvokaat ja partner advokaadibüroos Deca Legal. Enne seda töötas Mihkel LHV Pangas vastavuskontrolli juhina. Ta on olnud ka Eesti Era- ja Riskikapitali Assotsiatsiooni ja Eesti Fondihaldurite Liidu juhatuses. Mihkel on Change'is tegutsenud 2018. aastast, jagades oma laiaulatuslikku finantsregulatsiooni ja investorsuhete kogemust. Ta määrati Change'i nõukokku 13. jaanuaril 2021.

Asse Sauga

Eesti Krüptoraha Liidu asutaja ja tegevjuht, liitus Change'i nõukoguga 13. jaanuaril 2021. Asse on olnud Change'i kasvu juures alates 2018. aastast ka enne nõukoguga liitumist. Asse on tuntud krüptoarhitekt, -autor ja -lobistaja ning üks maailma esimesi eksperte plokiahela valdkonnas pangandussektoris, kes nõustas LHV Panka valdkonnas juba aastal 2014. Asse nõustab aktiivselt valitsusasutusi, finantsasutusi, eraettevõtteid ning eri projekte plokiahela ja krüptovarade valdkonnas.

KONTSERNI STRUKTUUR

2022. aasta 31. detsembri seisuga tegutseb Change ettevõtete grupina.

- **Change Group AS** on Change'i valdusettevõte. Change Group AS ei vii läbi litsenseeritud ega klientidega seotud tegevusi.
- **xChange AS** on kõigi Change'i EMP kodanikest või residentidest klientide lepinguline partner¹¹. Ettevõttel on virtuaalvääringu teenuse pakkuja tegevusluba¹². Kõiki Change'i klientidele kuuluvat vara, nii krüptovarade tehinguteks kasutatavat kui ka Change Visa kaartidega kulutatud varasid hoiab ja kaitseb xChange AS kooskõlas Eesti seadusandlusega.
- **Change Capital OÜ** kuuluvad Change'i äpi ja asutusesisesed intellektuaalomandi õigused. Ettevõtte pakub ka tarkvaralitsentse kontserni teistele ettevõtetele. Change Capital OÜ ei vii läbi litsenseeritud ega klientidega seotud tegevusi.
- **Change Securities B.V.** on Hollandis registreeritud ettevõte, millel on investeerimisühingu tegevusluba.¹³
- **Change APAC Pte Ltd** on Change Group ASi tütarettevõte, millest Change Group ASile kuulub 51%. 2022. aasta 31. detsembri seisuga ei paku Change APAC teenuseid klientidele Singapuris ega üheski muus jurisdiktsioonis.

¹¹ Samuli Ühendkuningriigi kliendid, kes on juba enne BREXITit kasutanud bitnood

¹² Virtuaalvääringu teenusepakkuja litsents (number FVT000072), mille on välja andnud Eesti Rahapesu Andmebüroo

¹³ Lubatud tegevused alates 30.04.2015 on esitatud Hollandi Finantsturgude Inspeksiooni (AFM) avalikus registris.

Change tegi 2022. aastal mitu ettevõtte struktuuri muudatust:

- 1 **Change Group OÜ** muutis 12.10.2022 oma ettevõtlusvormi **Change Group AS**iks.
- 2 **Change Group AS** lõpetas EMPs tegutseva maaklerifirma Indexa B.V. omandamise Hollandi järelvalveasutuste väljastatud investeerimisühingu litsentsi alusel (registrikood 50755854, äriühingu nimi seisuga 31.12.2022 on **Change Securities B.V.**)
- 3 **Change Technologies OÜ** mis oli Change Group OÜ tütaretevõtte, ühendati 01.01.2022 Change Capital OÜga.
- 4 **Change Investments OÜ** mis oli Change Capital OÜ tütaretevõtte, ühendati 01.01.2022 Change Capital OÜga.

Change'i kontserni struktuur 31. detsembri 2022. aasta seisuga:

2022. aasta lõpu seisuga võimaldas antud kontserni struktuur meil EMPs vajalikke äritegevusi täide viia. Kõik muudatused ettevõtte struktuuris olid suunatud kontserni tegevuste konsolideerimisele ühtse struktuuri alla, samuti oli eesmärk lihtsustada tegevusega seotud üldkulusid.

2023. aasta 2. kvartalis plaanime astuda täiendavaid samme tegevuskulude vähendamiseks ja ühendada **Change Capital OÜ** ettevõttega **Change Group AS**.

RISKIJUHTIMINE

Kolmel kaitseliinil põhinev riskijuhtimise ja kontrolli raamistik on standardiks reguleeritud finantsinstitutsioonides ning rakendame neid ka Change'is.

Esimese kaitseliinina juhivad riske juhatus ja ärifunktsioonid. Esimese liini ülesanne on järgida kehtestatud protseduure ja hinnata oma tegevusega kaasnevaid riske ning ajakohastada sise-eeskirju tulemuslikkuse parandamiseks, järgides kokkulepitud riskipoliitikaid.

Teine kaitseliin moodustub mitteärilistest funktsioonidest, mis iseseisvalt teevad järelevalvet riskide omanike üle ja kontrollivad nende tegevuste kohasust. Teisel liinil on ka riskijuhtimise ja vastavuskontrolli ning seire funktsioonid, millega kaasneb vastav finantskontroll. Teine liin on väga oluline raamistiku tõhusaks toimimiseks, kuna selle ülesanne on määratleda raamistik, milles esimene liin tegutseb. Samuti esitavad nad esimesele liinile küsimusi ja tagavad, et see töötaks kõrgetasemelise poliitika määratud piiride vahel ning nende enda kindlaks määratud protseduure täites.

Kolmas kaitseliin on siseauditi funktsioon, mis regulaarselt vaatab sõltumatult ja objektiivselt üle esimese ja teise kaitseliini tegevusi. Kolmas liin tagab selle, et teised liinid täidaksid oma ülesandeid ettenähtud tasemel. See funktsioon teavitab ka meie kõrgemat juhtkonda ja nõukogu oma tegevustest, mis on seotud oluliste auditi leidude, auditi plaanide ja üldiste tähelepanekutega Change Groupi arengu kohta.

Alates 2022. aasta lõpust oleme esimese liini puhul võtnud kasutusele täiendavaid organisatsioonilisi ja tehnilisi meetmeid ning kitsendanud teise liini tegevusala. Samuti kehtestasime siseauditi funktsiooni esimese iteratsiooni koos 2023. aasta 1. ja 2. kvartali auditikavaga.

Kuna krüptovaraga seotud teenused on meie äri keskmes, on Change'i jaoks rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise ning finantskuritegude takistamine olnud esmatähtis. Just sellele teemale keskendusime 2022. aastal kolme kaitseliini mudelit rakendades. See käsitlus tähendas, et organisatsioon säilitas arenduskiiruse, mis on idufirmale oma väärtuspakkumise leidmiseks kriitilise tähtsusega.

Ettevõtte kasvamise jätkudes peab meie riskijuhtimise strateegia pidevalt tagama adekvaatse riskijuhtimise, mis sobiks Change'i küpsusastmega. Selleks vaatame regulaarselt üle oma riskiraamistiku, riskijuhtimisega seotud protseduurid ja strateegiad. Samuti jätkame tegevuste pideva seire ja läbivaatusega. 2022. aastal lõpetasime eesmärgi esimese etapi: eraldasime selgemalt esimese ja teise kaitseliini kohustused ning lisasime kolmanda kaitseliini.

Kasvamise jätkumiseks juhivad, koolitavad ja toetavad meie riskijuhtimis- ja vastavuskontrolli funktsioonid kõiki asjakohaseid ärifunktsioone, rajades selleks vajaliku raamistiku.

● **Strateegia**

Riskide tuvastamine, mõistmine ja juhtimine on midagi, mida teeme iga päev. Me uurime riske ja maandusstrateegiaid, leiame asjakohased andmepunktid ja anname hinnangu sellele tuginedes. Me liigitame riskid rühmadesse, mis võimaldab meil teadlikult otsustada, millistele neist keskenduda.

● **Kultuur**

Loome ja kasvatame pidevalt Change'is riskiteadlikkuse kultuuri. Ehkki enamik riskijuhtimisest toimub keskselt, määrame me aegamööda riskide omandi asjakohastele funktsioonidele. Samuti harime Change'i tiimiliikmeid riskijuhtimise alal ja kaasame neid.

● **Valmidus**

Pärast riskihindamise lõpuleviimist määrame seirestruktuuri ja riskipiiride tasemed. Seejärel integreerivad meie tiimid need oma otsustus- ja prioriseerimisprotsessidesse.

● **Juhtimine**

Oleme järk-järgult arendamas juhtimisstruktuuri, mis on sobilik meie konkreetses arenguetapis. Samuti püüame koos juhatusega panna ühtselt paika valdamise, delegeerimise ja üldise juhtimise protsessid alates juhatusest kuni iga Change'i tiimiliikmeni.

Äri- ja strateegilised riskid

Krüptovaraturu areng

Kuna krüptovaraturg on oma olemuselt väga volatiilne ja aldís kiiretele hinnamuutustele, on meie tegevustulemused olnud ja tõenäoliselt jäävad olema märkimisväärselt kõikumavad. Meie tulemuste sellised kõikumised olenevad erinevatest teguritest, millest paljud on ettearvamatud ja meie kontrolli alt väljas. Selle riski maandamiseks tegeleme tuluallikate parema hajutamisega, pakkudes klientidele suuremat valikut investeerimisvõimalusi. Samal ajal parandame ka oma praeguste toodete rentaablust.

Konkurents

Krüptomajandus on väga uuenduslik, tiheda konkurentsiga ja kiiresti arenev. Eeldame, et selles valdkonnas intensiivistub konkurents veelgi, kui konkurendid oma tooteid täiustavad. Meie risk suureneb veelgi, kui Change'i peamised konkurendid oma kauplemistasusid toetuste abil märkimisväärselt vähendavad.

Praegu konkureerime mitme kohaliku ja ülemaailmse ettevõttega. Meie toode konkureerib ka nendega, mis keskenduvad traditsioonilistele finantsteenustele ja vaid krüptopõhistele teenustele. Meie jaoks tekib uus riskitegur siis, kui end turul tugevalt positsioneerinud ja hea mainega teenusepakkujad hakkavad meie turgudel krüptovaratooteid ja -teenuseid pakkuma. Sellistel asutustel on ristmüügi konkurentsieelis ja nad on juba ära teeninud suure usalduse.

Ehkki hinnakujundus on olnud meie oluline eristav tegur, oleme juba varakult rõhutanud tugevat vastavuskontrolli. Oleme muutnud selle Change'i üheks peamiseks konkurentsieeliseks sellesse valdkonda pidevalt investeerides ja seda arendades. Eeskirjade ja määruste laienemine tähendab ühekordsete nõuetele vastavusse viimise investeeringuid ja suuremat kulubaasi ning suurematel konkurentidel võib siin olla eelis.

Strateegiline ja taktikaline prioriseerimine

Change on idufirma, mistõttu peame iga päev kogu tegevuse ulatuses oma otsuseid prioriseerima. Et integreerida andmepõhiseid otsustusprotsesse, tegelevad meie tiimijuhid pidevalt vastutuse jaotamisega. Oleme alustanud võtmetulemuste eesmärgi ja soorituse hindamise kultuuri juurutamisega. Ehkki jätkame seda ka 2023. aastal, oleme oma tiimistruktuuri juba üle vaadanud ning kaasanud veelgi andekamaid ja suuremate kogemustega inimesi.

Finantsriskid

Rahastamisega seotud riskid

Nagu oleme varemgi teinud, kavatsame ka tulevikus oma tegevust rahastada omakapitali ja teenustasude kaudu. Aga me ei saa olla kindlad, kas meie tegevus toob sisse piisavalt raha meie käimasoleva tegevuse täielikuks rahastamiseks. On võimalik, et lisarahastus ei pruugi olla saadaval meile sobivatel tingimustel või üldse. Selle riski maandamiseks jälgivad meie juhid kokku lepitud eelarvet ja suhtlevad investoribaasiga, et kindlustada meie kasvu kiirendamiseks lisarahastus.

Turu riskipositsioonid

Change'i tegevusele on loomumane märkimisväärne eri tururiskidega kokkupuutumise oht. See risk tuleneb mitme toote pakkumisest, mille hulka kuuluvad krüptovaradega kauplemine, börsil kaubeldavate alusvaradega tuletisinstrumendid ja iduettevõtete investeringud. Meie missioon on nende toodete pakkumisega toetada oma kliente jõukuse kasvatamise teekonnal. Teisalt peab meie meeskond tagama meie kogukonna turvalisuse, hoides Change'i turvalisena. Seepärast täiustame pidevalt oma riskipositsioonide maandamist ja turujärelevalve protsesse, tagades nii meie ohutuse ja kestlikkuse. Lisaks täiustame oma riskiseiret, tehes seda peaaegu reaalajas, et me kunagi ei väljuks oma valitud riskivalmiduse tasemest. Jälgime ja vaatame pidevalt läbi oma tootepakkumisi ja integratsiooni meie likviidsuspartneritega, et hoida meie tooted reaalajas ööpäev läbi ja vähendada meie klientide kulusid.

Rahavood

2022. aastal loime Treasury tiimi, et võtta üle järgmised funktsioonid:

- likviidsuse juhtimine ja järelevalve,
- likviidsuspartnerite omandiõigus,
- ettevõtete finantsriskide maandamine.

Treasury tiim töötas välja standardiseeritud likviidsusmaatriksi ja rakendas seda ning ühtlustas kõik likviidsuse liikumised, mis aitas luua likviidsuse juhtimise ja prognoosimise mudelid, samuti likviidsusvajaduste hoiatamise ja jälgimise reaalajas. Meeskond vaatas läbi varem kasutatud tingimused ja lepingud praeguste partneritega, pidas läbirääkimisi uute lepingute sõlmimiseks kulude optimeerimise eesmärgil ning otsis ja sõlmis partnerlussuhteid uute partneritega, et toetada praeguseid ja tulevasi tootepakkumisi ning klientide rahaliste vahendite turvalisust.

Selle tulemusel eraldati 65% klientide krüptovaradest külmhoidlasse. Samuti vähendasime krüptotehingute tegemiseks vajaliku likviidsuspuhvri peaaegu nullini, tootepakkumise võimendatud instrumentide osa tegemiseks vajalik puhver vähenes keskmiselt 250 000 euron.

Selleks, et vähendada meie ettevõtte likviidsuse riski ja tagada klientide vahendite turvalisus, pidas meeskond likviidsuspartneritega läbirääkimisi eelfinantseerimiseta kauplemise võimaluse üle, mis vabastas krüptokapitali, võimaldas klientide krüptovarade suuremat eraldamist ja viis läbi krediidiriski hindamise kõigi partnerite puhul, kellega me töötame, kasutades kavandatud läbivaatamisrütmi kaks korda aastas.

Dealing ja Treasury tiimid teostavad päevasisest turuülevaadet ja puhvrit, kasumite ja kahjumite jälgimist ning töötavad kõrvuti, et tagada korralduste, hoiuste ja väljamaksete katkematu täitmine, kasutades samal ajal analüütilist andmesuutlikkust, mida loodi kogu 2022. aasta jooksul.

Õigusnormide täitmisega seotud riskid

Regulatiivkeskkonna muudatused

Change'i tegevust mõjutavad paljud eri tegurid. Nende hulka kuuluvad seadused, reeglid, määrused, poliitikad, juhendid, direktiivid, lepped, õiguslikud ja regulatiivsed tõlgendused ning asjakohaste turgude suunised. Need tegurid katavad ka järgmist: finantsteenuste ja panganduse reguleerimine, väärtpaberid, kaubad, krüptovarad, börs, tehingud, rahvusvahelised/riigisisised raha-/krüptovaraülekanded, valuutavahetus, privaatsus, andmehaldus, andmekaitse, küberturvalisus, pettuste tuvastamine, kliendikaitse, konfiskeerimine, monopolivastatus ja konkurentsioigus, pankrot, maksud, altkäemaksuvastatus, majanduslikud ja kaubandussanktsioonid, rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamine.

Peale kehtivate seaduste võidakse Euroopa Liidus ja Eestis kehtestada ka uued seadused ja määrused. Ka olemasolevate seaduste uued tõlgendused võivad krüptomajandusele halvasti mõjuda. Kõik sellised muudatused võivad mõjutada Change'i õiguslikku ja regulatiivset olekut, muutes seda, kuidas me oma tegevust juhime ja kuidas ametiasutused meie tooteid ja teenuseid reguleerivad.

Regulatiivne aruandlus

Hollandi ja Eesti ametiasutuste poolt litsentseeritud Change on kohustatud esitama regulatiivset aruandlust ettenähtud ajavahemike lõpus. Eestis kehtestati 2022. aastal suuremad regulatiivsed muudatused virtuaalväeringu tegevusloa jaoks. Change kujundas vastavalt ümber oma raamatupidamis- ja andmevood, et tagada järjepidev võime planeerida, jälgida ja esitada asjaomastele asutustele aruandeid litsentseeritud tegevuste tulemuslikkuse kohta.

Maksustamine

Change'i tootetulu ja -maht ei kuulu üheski EMP jurisdiktsioonis maksustamisele. See annab meile aega ülemaailmseks lansseerimiseks. Jälgime pidevalt maksuseaduste muudatusi ja keskendume sellele, et tööjõumaksud, käibemaks ja ettevõtte tulumaks oleksid korrektselt käsitletud.

Rahapesu, terrorismi rahastamise ja finantskuritegevuse riskid

Krüptovaratehingutega seotud riskid

2021. aasta lõpuks jõudsime järeldusele, et riskantsed krüptovarade tehingud võivad muutuda ebaproportsionaalselt suureks võrreldes üldise tehingukäibega. Me vähendasime seda riski 2022. aastal, suurendades oma sisemise tehingujärelevalve suutlikkust Salv Technologies'i lahendusega. Lisaks, Change liitus Salv AML Bridge'iga kui turu esimene VASP, et jagada ja edastada teavet rahapesu ja terrorismi rahastamise kohta kohalike krediitiasutuste ja teiste turuosalistega ning integreerida Chainalysis'i käitumishoiatused klientide virtuaalsete varade tehingute jälgimiseks. Mitmed automatiseerimisprojektid viidi edukalt ellu, tänu millele muutus klientide andmete kvaliteet ja nendega töötamine tõhusamaks.

Ärisuhte seire

Kogu aasta jooksul nägime identiteedipettuse kasvu. Samas polnud see kasv vaid meile iseloomulik, kuna see esines valdkonnas kõikjal. Kui võrdleme neid arve oma kliendibaasi kasvuga, näeme, et selliste pettusjuhtumite arv klientide koguarvu suhtes õnneks väheneb.

2023. aastal kavatsime selliste riskide maandamiseks juurutada järgmise komplekti automaatseid meetmeid oma kliendiprofiilide ja nende tehingute jälgimiseks. Üks sellistest projektidest on automaatse andmete uuendamise meetmete kasutuselevõtt, mis optimeeriks meie esimese kaitseliini manuaalset tööd, võimaldades tiimil keskenduda suurema riskiga kaasustele.

Teabeturbe ja andmekaitsega seotud riskid

Küberrünnakute risk

Finantssektori, meie klientide ja kolmandate isikute vastu suunatud küberrünnakud võivad Change'i märkimisväärselt mõjutada. Osana oma tegevusest kogume, salvestame, töötleme ja edastame konfidentsiaalset kliendi-, töötaja-, teenusepakkuja- ja muud isiklikku teavet, mis on kliendivarale juurdepääsuks vajalik. Kui pahatahtlikud isikud pääsevad ligi sellistele andmetele ja protsessidele, mõjutab see negatiivselt meie mainet, tegevust, tulemusi ja finantsseisundit.

2022. aastal olime tunnistajaks sellele, et mis tahes küberturvalisuse sündmus või tajutav usalduse rikkumine krüptovaraga tegelevate ettevõtete suhtes võib Change'i mõjutada. Sellistel juhtudel nägime, et klientide usaldus krüptomajanduse vastu väheneb. Change jälgis tähelepanelikult küberturvalisuse sündmusi, mis tabasid laiemat krüptovaldkonda, ja kasutas kättesaadavat teavet, et pidevalt ümber hinnata ohuolukorda Change'i jaoks.

Change'is tahame oma klientidele pakkuda turvalist võimalust krüptovarade ostmiseks, hoidmiseks ja tehinguteks ning tuletisinstrumentidega kauplemiseks. Seepärast alustasime 2022. aastal spetsiaalse meeskonna loomist, mis keskendub meie sisemise kübervastupidavusvõime parandamisele. Meie meeskonnad mõistavad, kui oluline on usalduse säilitamine, seega jätkub meeskondadevaheline koostöö küberturvalisuse küsimustes ka 2023. aastal.

Ebaseadusliku isikuandmete töötamise risk

Meie andmekaitseametnik tuvastab ja registreerib tegevused, mis nõuavad meilt isikuandmete töötlemist. Samas on risk, et suuremaks kasvades võime me isikuandmete töötlemisel oma kehtestatud reeglitest kõrvale kalduda. Selle riski maandamiseks hakkavad isikuandmete töötlemisega seotud tiimid andmekaitse eest vastutava töötajaga tihedamat koostööd tegema, et tagada meie arusaam seaduslikust ja ebaseaduslikust andmetöötlustegevusest.

Andmete kadumise ja ebaseadusliku avaldamise riskid

Me kogume ja töötleme suurt hulka isiku-, tehingu- ja analüütilisi andmeid. Need andmed esindavad kliendi-, toote-, finants-, vastavus- ja aruandlusandmeid, olles Change'i toote ning tegevuse põhivaraks. Infrastruktuuri vaatenurgast võimendame AWS-pilve ökosüsteemi. Meie AWSi seadistuses on mitu juurdepääsutooni ja meie andmeid hoitakse Euroopa Majanduspiirkonnas. 2022. aasta sügisel tehtud katastroofide taastamise harjutused kinnitasid meie võimet teenuseid ja andmebaase taastada.

2023. aastal pööratakse erilist tähelepanu andmete kustutamise korra ümberhindamisele, et tagada asjakohane lähenemisviis GDPRi õigusnormile „õigus olla unustatud“. Lisaks vaatame üle praegu sisekasutuses olevad isikuandmete töötlemise meetodid ning leiame võimalusi, kuidas veelgi tugevdada andmetöötlemisega seotud äritegevuseks kasutatavate platvormide ja teenuste konfiguratsiooni.

Käitumisriskid

Volitamata tegevuse risk

Me võtame Change'is töötajate või teenusepakkujate väärkäitumist ja vigu väga tõsiselt. Change võidakse selliste juhtumite korral õiguslikult vastutusele võtta, mis võiks tähendada meile rahalist kahju ja regulatiivseid sanktsioone. Need võivad meie tegevusele ja mainele suurt kahju tuua.

Meie töötajad ja teenusepakkujad rakendavad juba kõrgel tasemel füüsilise ja võrguturbe tavaid, toiminguid, protseduure ja saavad asjakohast koolitust. Seeläbi saame vähendada väärkäitumise ja vigade esinemise tõenäosust ja tagada PCI DSSi standardile vastavuse. Siiski jääb risk, et need pingutused ei ole lõpuni edukad meie pidevalt muutuv keskkonnas.

Change'i juhtkond vastutab ka piisava teabe, pädevuse ja ressursside tagamise eest, et olla vastavuses regulatiivsete ja kolmandate isikute nõuetega. Selliste nõuete hulka kuuluvad selle konkreetse ja tehnilise krüptovaldkonna nõuded. Oleme määranud ranged värbamisstandardid ja pühendunud värbamiseesmärkide täitmisele kooskõlas parimate talendihanketavadega. Samuti teeme pidevaid ja vajaduspõhiseid koolitusprogramme ning kvaliteedihinnanguid ja loome kõik asjakohased sisekontrolliprotsessid.

Võtmeisikute risk

Oleme tuvastanud riski, et võime kaotada ühe või mitu olulist meeskonnaliiget ega pruugi olla võimelised pädevaid isikuid ligi meelitama ja hoidma. Me tegutseme suhteliselt uues valdkonnas, mida veel väga ei mõisteta, ja meil on vaja väga oskuslikke tehnilisi talente. Samas on praegune tööjõu pakkumine piiratud. See inimrisk on eriti oluline juhtivatel ametikohtadel, inseneride hulgas ja finantsregulatsiooni pädevusega inimeste hulgas. Peale selle näeme pädevate inimeste meelitamisel paljude tarkvara- ja tehnoloogiaettevõtete tohutut konkurentsi. Seega, et saada endale parimad talendid ja neid hoida, peame rohkem kulutama, näiteks palkade, hüvede ja omakapitali stiimuli ehk töötajate aktsioptsioonide plaani kujul.

Finantsteabe, -regulatsioonide ja -aruandlusega seotud riskid

Jõudsime 2022. aasta lõpu nii, et meie finantsteabe, -regulatsioonide ja -aruandlusega seotud riskid olid 2021. aasta lõpu keskmise tasemega võrreldes madalamal tasemel. See on tänu peamistele muutustele finantsökosüsteemis:

- raamatupidamine on tsentraliseeritud ja konsolideeritud neljast eraldi tarkvarasüsteemist üheks ettevõttesiseseks süsteemiks;
- kogu raamatupidamismenetlus kliendiga seotud äritehingute puhul on nüüdseks automatiseeritud ja kehtestatud on automaatne kontroll;
- muudatus rakendas igakuist sulgemismenetlust koos tulemuste sõltumatu läbivaatamisega juhtkonna poolt;
- finantsregistrid muutusid ühtseks teabeallikaks regulatiivse aruandluse põhiosade jaoks; finantsilisi tuumandmeid hallatakse tsentraalselt ja automaatselt ning see märkimisväärselt kõrvaldab valesti liigitamise riskid;
- eelarve koostamine, prognoosimine ja raamatupidamine on integreeritud ühtseks andmevooks ning võimaldab põhjalikku ja õigeaegset ülevaadet ettevõtte plaanide ja faktide kaupa.

TEHNOLOOGIA

2022. aasta on olnud tehnoloogia osakonnale keeruline aasta, mille jooksul toimus palju personali ja struktuuri muutusi. Seda aastat võib nimetada tuleprooviks ja võime uhkusega öelda, et saavutasime tehnoloogia ja protsesside juhtimise küpsuse suurendamise eesmärgid muutlikele tingimustele vaatamata. Viimane suur samm oli organisatsiooniline üleminek meeskondade ülesehituses tribal struktuurile.

Peamised jõupingutused on keskendunud kvaliteedi tagamisele ja tarkvaraarenduse elutsüklile. Oleme võtnud kasutusele uued kvaliteedimõõdikud, et mõõta meie arendus kvaliteeti ja toetada tootemeeskonda otsuste tegemisel. Aasta peamised ettevõtmised on olnud üleminek teistsugusele deployment mudelile ja pärandteenuste (ingl legacy services) amortiseerimine, lisaks 43-le rakenduse ja 2500-le teenuse uuendusele toetamaks meie ärilisi eesmärke.

2023. aasta toob meile rohkem stabiilsust, sest oleme 2022. aastal võtnud kasutusele palju uusi algatusi, mis näitavad tulemusi järgneval aastal. Mõned näited: kogu ettevõtet hõlmava projektiportfelli juhtimise meetodi kasutuselevõtt, järjepidevam töö- ja ajakulu hindamine, tooteosade süstemaatiline testimine ja keskendunud andmehaldus meeskond. Head tulemused on saavutatud ka tehnoloogia meeskonna juhtimispädevusse investeerimisel. Uus puhtam tehniline arhitektuur on juba täitnud ootused ning sillutab teed uute toodete kiiremaks ja lihtsamaks arendamiseks.

Meie suuremad eesmärgid aastaks 2023 on seotud kvaliteedi tagamise, vastupidavuse ja ülevaate (ingl Quality Assurance, Resilience and Insight) formaliseeritud ja automatiseeritud testimise, tõrkepõhise riskijuhtimise, sisemistel andmetel põhinevate teadmiste suurendamise ja platvormi turvalisuse jätkuva tugevdamisega. Eeloleval aastal oleme enesekindlalt valmis võtma vastu uusi väljakutseid, mida meie toote meeskond on planeerinud.

KLIENDITUGI JA -OPERATSIOONID

Klienditoe ja -operatsioonide osakonna põhieesmärk on pakkuda meie klientidele personaalset, järjepidevat ja tõhusat tuge. Tugi- ja operatsioonifunktsioonide alla kuulub kohustus täita õiguslikke ja regulatiivseid nõudeid meie „tunne oma klienti“ meetmete suhtes, samal ajal kui võtame vastu, hoiaime ja haldame muid igapäevaseid ja operatiivseid klientidega seotud protsesse. Need protsessid hõlmavad ka rahapesu tõkestamise ja tugevdatud nõuetele vastavuse meetmeid.

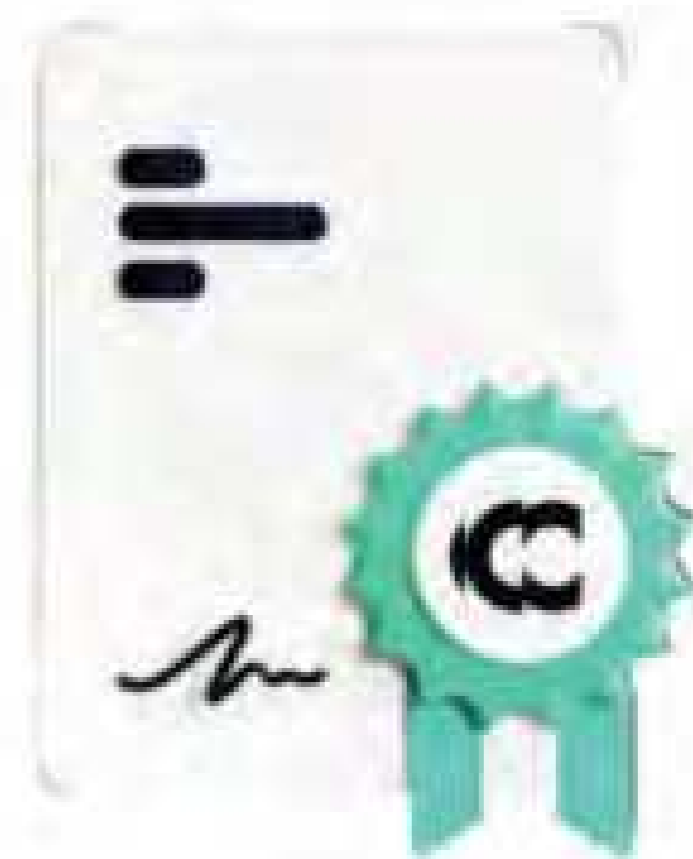
2022. aastal oli meie peamine eesmärk rakendada täiendavaid tööriistu igapäevaste menetluste haldamiseks, et lihtsustada ja kiirendada protsesse millega saaksime toetada ja säilitada kasvavat kliendibaasi, ilma et suurendaksime värbamisvajadust ainult regulatiivsete nõuete täitmiseks. Üks kõige mõjuvamaid muudatusi oli meie nõuetele vastavuste meetmete pooleldi automatiseerimine, et luua või jätkata suhteid klientidega, kelle puhul on sellised meetmed kohustuslikud. Varasematel aastatel oleme kehtestanud selged vastutusalad meie meeskonna sees ja ka teiste osakondade vahel. Tänu sellele on meil järgmiseks aastaks planeeritud kindlaks määratud arenguvaldkonnad, mis koos juba tehtud tööga annab meile suurepäraseid eeldused, et olla edukad 2023. aastal ning astuda järgmisesse suuremasse laienemisfaasi ilma olulise praeguse 6-liikmelise meeskonna suurendamiseta.

Suure verstapostina avaldasime (ingl launched) 2022. aastal uuendatud verifitseerimisvoo, mis aitab meil vähendada käsitsi tehtavat tööd ja samal ajal suurendab klientide vastuvõtmise kiirust. Uue sisemise haldustugiteenuse versiooni abil saame hõlpsasti lisaks automatiseerida ja täiustada „tunne oma klienti“ protsesse. See aitab meil katsetada ja lihtsalt muuta „tunne oma klienti“ vooge, et need vastaksid erinevate kliendisegmentide vajadustele.

Eelnimetatu kõrval on meie alatine eesmärk ka maksimeerida oma klientide rahulolu, võttes pidevalt kuulda nende vajadusi. Meie klienditoe kvaliteet, siiralt inimlik lähenemine ja kiirus on ühed peamised põhjused, miks meie kliendid eelistavad Change'i teistele sarnastele teenusepakkujatele, ning me tahame seda mõtteviisi säilitada leides nutika lahenduse operatiivsetele protsessidele kuluva inimtegevuse vajaduse vähendamisele, et saaksime meeskonnana keskenduda rohkem inimsidemete loomisele ja hoidmisele, kuulates meie kliente ja edastades nende soovid tootearendus meeskonnale.

VASTAVUSKONTROLL

Vastavuskontroll ja kõrgendatud hoolsuskohustus on alati olnud Change'i lahutamatud osad. Oleme alati võtnud palju laiemat perspektiivi kui kohaldatava seadusega ettenähtud kohustused ja näeme sellist käsitlust tõhusa sisseehitatud riskide maandamise meetodina. Näeme seda ka võimalusena saavutada märkimisväärne konkurentsieelis. Meie lähenemine on avanud uksed uutele partnerlustele, mis olid varem krüptovara idufirmade haardeulatusest väljas.

See lähenemisviis on aidanud meil istuda ühe laua taga ka seadusandjatega, et arutada õigusloomet. Aga kõige olulisem on see, et oleme ära teeninud oma klientide usalduse, et nad hoiaksid meie juures oma raskelt teenitud varasid ja investeeringuid.

On selge, et turul õige regulatiivse litsentsi omamine on ülimalt oluline. Meie vastavuskontrolli funktsiooni põhiülesanne on tagada, et Change'il oleksid paigas kõik vajaminevad tegevusload. Seetõttu ulatub meie vastutus ka selleni, et tagatud oleks meie tegevuste jäämine õiguslikesse piiridesse. Me saavutame selle sisereeglite ja -protseduuride kehtestamisega, nende ajakohase ja selgena hoidmisega kõigile meie tiimiliikmetele.

Tulenevalt meie tegevuse praegusest loomusest ja meie küpsusastmest on rahapesu / terrorismi rahastamise tõkestamise, andmekaitse, tegevuse edasiandmise ja asjakohaste riskihindamistega seotud teematikad Change'i jaoks lahutamatud. Sisemiselt moodustavad need suure osa meie ettevõtteülesest riskihindamisest. Change'i kasvades aga peame tegelema ka kasvava arvu ametlike kontaktidega, alates koostöö- ja panganduspartneritest ning lõpetades eri jurisdiktsioonide ametiasutustega – seda nii õiguslikes kui ka regulatiivsetes küsimustes.

Meie vastavuskontrolli tiim pakub väga olulist tuge ja nõu ka ülejäänud tiimile, sh kliendipõhiste kaasuste ja murede lahendamisel. Nõustame ärifunktsioone uute teenuste, tootefunktsioonide, turunduskampaaniate ja avaliku sisu avaldamisel. Samuti nõustame oma tiimi asjakohaste tarnijatega lepingute koostamisel ja ülevaatamisel ning meie ärisuhetele kohaldatavate tingimustega nõustumisel.

Neid ülesandeid tehes püüame saavutada parima tulemuse oma klientidele ja ettevõttele, jäädes samas regulatiivsete piiride raamesse. Punaste joonte ületamisega kaasnevate riskide võtmise asemel oleme otsustanud teha järelevalve asutustega hoopis koostööd ning palume neilt nõu reeglite muutmisel ja täiendamisel.

Üks 2022. aasta silmapaistvaid tulemusi oli tundlikke andmeid käsitleva PCI andmeturbestandardi 1. taseme sertifitseerimise järjekordne läbimine. Kaks meie olulist partnerit viisid samuti läbi kohapealse kontrolli ega tuvastanud ühtegi regulatiivset puudust.

2022. aasta kohta saab öelda jätkuvalt küpse vastavuse aasta. Eelmisel aastal sõlmisime lisapartnerlused klienditundmises, klientide kontrollis ja tehingute jälgimises. Ühendasime jõud Eesti idufirmadega Salv ja Veriff, mis võimaldab meil oma rahapesu / terrorismi rahastamise tõkestamise programmi veelgi täiustada.

Järelevalve vaatenurgast oli Change Rahapesu Andmebüroole esitatud teadete poolest taas eelduslikult kõige kohusetundlikum Eesti krüptovarateenuste pakkuja. Krüptosektori ainuesindajana Eesti riigisisises riskihinnangus pakkusime endiselt teavet ning tagasisidet eri seaduste ja määruste kohta. Samuti andsime tagasisidet avalikku poleemikat tekitanud rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise seaduse eelnõu kohta. Finance Estonia uhke liikmena väärtustab ja hoiab Change regulaatoritega pragmaatilisi, usalduslikke ja austavaid suhteid.

Toetame edasist kasvu 2023. aastal, võttes kasutusele täpsemad ja kitsamad tööprofiilid ning automatiseerides rutiinsed ülesanded. Kavatsime arendada oma tehingute kontrolli- ja seiremehhanisme, peenhäälestades võimalikke riskistsenaariume, et vähendada valepositiivsete kaasuste osakaalu. See parandab meie klientide kogemust, tagades samal ajal kooskõla riskipõhise lähenemisega.

Muu põhirõhk järgmiseks aastaks on õiguslik ja regulatiivne analüüs Change'i lokaliseerimispüüdluste toetamiseks. Samuti suurendame märkimisväärselt pakutavate krüptovara token'ite ja oma rahakotiteenuse valikut. Viimaks toetame meeskonda lepingulistest õigusküsimustes ning läbirääkimistes partneritega, et avardada uusi võimalusi usaldusraha sisse makseteks ja väljavõtmiseks.

MEESKOND JA KULTUUR

Change'i meeskond töötab järjepidevalt, et kaasata ja hoida maailma parimat talenti. Usume, et meie missiooni täitmise võtmeks on panna iga meeskonnaliige tundma, et nad on ettevõtte asutajad mitte töötajad. See on võimalik ainulaadse ettevõtte kultuuri kaudu, mis on ehitatud ühistele põhimõtetele ja toimimise sammastele.

**Inimestest
ajendatud** (*ingl
people-driven*)

**Aus ja
läbipaistev**

Autonoomne

**Tõhus ja
skaleeritav**

2022. aastal vähenes meie meeskonna suurus 72-lt inimeselt 58-le (sh pikaajalised alltöövõtjad). Meeskonna suurus vähenes kõikides osakondades kohandudes karuturust tingitud kliendimahtude vähenemisele. Suurimad muutused toimusid arendusmeeskonnas, kus tõime kogu arenduse majasiseseks ning klienditoe ja -operatsioonide meeskonnas, kus mahtude vähenemise tõttu vähenes ka vajadus kliente toetava meeskonna varasemas suuruses jätkamiseks. Turunduse strateegia karuturu tingimustele vastavaks muutmisel struktureerisime muu hulgas varasemalt eraldatud toote ja turunduse meeskonna ümber tooteturunduse ühtseks meeskonnaks.

Meie suurimad osakonnad on arendus ja infrastruktuur, millele järgneb riski- ja vastavuskontrolli meeskond ning seejärel finantsosakond. Change'i mitmekülgsetes meeskondades on esindatud 12 rahvust üle kogu maailma, kellel on nii motivatsioon kui ka võimekus ja oskused keerukate probleemide lahendamiseks, et võimaldada jõukuse kasvatamine kõigile inimestele üle maailma.

Oleme uhked, et keeruliste turutingimuste, meeskondade olulise vähendamise ja jätkuva hübriidettevõtteks kujunemise ajal säilitasime meeskonna hõlmatus ja rahulolu tugeva tulemuse. Võtsime kasutusele ka uue põhjalikuma tööriista meeskonna hõlmatus mõõtmiseks ja mõistmiseks, et meeskonna rahulolu ja produktiivsust veelgi suurendada.

2022. aasta esimesel poolel keskendusime meeskonna skaleerimisele ja organisatsiooni ettevalmistamisele meeskonna kasvu toetamiseks ning turu tingimuste muutudes aasta teisel poolel meeskonna toetamisele ja sisemise tõhususe optimeerimisele, et saavutada ettevõtte eesmärgid väiksema meeskonnaga.

Talentide värbamine on alati olnud ja jääb olema oluliseks osaks Change'i edus. Süvendasime märkimisväärselt meie meeskondade teadmisi ja oskusi kaasates maailmatasemel talente kõikidesse tiimidesse ja palju ka ettevõtte juhtkonda.

2023. aastal on meie eesmärk tagada, et Change jääb muutlikes turutingimustes talentide leidmisel ja hoidmisel konkurentsivõimeliseks, ühendades ainulaadse väärtuspakkumise ja uuenduslikud inimkesksed personalitegevused.

Osalusoptsioonid

2018. aastal kinnitas Change'i aktsionäride koosolek töötajate osalusoptsioonide kava loomise, et kõigile Change'i töötajatele osalusoptsioone pakkuda. Osalusoptsioonid on Change'i kultuuri oluline osa ja edu pant. Osalusoptsioonide kava eesmärk on anda kõikidele meeskonna liikmetele veelgi sügavam ajend ja motivatsioon, võimaldades neil lisaks täielikule otsustusvõimele oma kohustuste ja vastutusvaldkonna osas ka tulevikus ettevõttes otsest osalust omada.

Osalusoptsioonide kava ühendab ka osanike ja töötajate huvid luues ühtse kogukonna ja on oluline osa parimate talentide värbamiseks.

INVESTORITE KOGUKOND

Aasta 2022 ei olnud väga aktiivne, kuid siiski märkimisväärne meie investorite kogukonna jaoks, mis koosneb Change'i token'i (CNG) omanikest, Funderbeami platvormil osade omanikest ja otsestest aktsionäridest.

Aasta alguses võimaldasime konverteerida CNG token'id Funderbeami osadeks või otseks aktsiaosaluseks mida hoitakse Baltikumi väärtpaberikontodel. Vahetus viidi läbi CNG omanikelt 2021. aastal saadud taotluste alusel. Protsess ei osutunud lihtsaks, sest nii CNG omanikud kui ka meie pidime läbima kõik ametlikud sammud, et tagada tehingute täielik vastavus seadusele. Tulemusena lõpetas veidi rohkem kui 200 CNG omanikku antud protsessi ja sai oma CNG osaluse konverteeritud.

Meeskond pingutas märkimisväärselt, et hiliskevadel viia läbi suurem rahakaasamine. Selle tõttu pidime oma instrumentidega (nii CNG token kui ka osad Funderbeamis) kauplemise peatama. See oli hädavajalik, et tagada järjepidevus raha kaasamise läbirääkimistel. Kui suurema potentsiaalne investeerimislepingu läbirääkimised lõppesid, taastati kohe ka meie instrumentidega kauplemine.

Rahakaasamise jaoks töötas meeskond mitmesuguste võimaluste suunas, näiteks investeringuid jaeinvestoritelt, riskikapitali firmadelt, suurkorporatsioonidelt ja samuti tekkinud omandamispakkumised (ingl acquisition). Kahjuks pidime keeruliste investeerimis- ja krüptoturgude tingimuste tõttu mitmed potentsiaalsed tehingud läks laualt ja seega on raha kogumine 2023. aastal jätkunud.

Enne 2022. majandusaasta tegevusaruande allkirjastamist sõlmis Change rahastamistehingu kogusummas kaks miljonit eurot. Rahastust kasutatakse tootearenduse plaani elluviimiseks, oluliselt keskendudes kiiremale sissetuleku allikate mitmekesistamisele ja skaleeritavale kliendiomandamisprogrammile (ingl. customer acquisition).

KRÜPTOVARADE PORTFELL 2022

Aastal laiendasime klientidele pakutavate krüptovarade portfelli ja plaanime seda jätkata ka 2023. aastal. Me hoolime siiralt oma klientide ja nende varade turvalisusest ning järgime seetõttu alati hoolikalt ettenähtud eeskirju lisades äpis kauplemiseks uusi krüptovarasid:

- 1 Iga lisatava krüptovara ja -projekti põhjalik riskihindamine
- 2 Uute krüptovarade jaoks olemasolevate rahapesuvastaste (ingl anti money laundering) ja pettuste jälgimise (ingl fraud monitoring) võimaluste läbivaatamine koos meie partneritega
- 3 Pangandus- ja e-raha partneritega ülevaatuse ja heakskiitmise protsesside läbiviimine

Alles siis, kui kõik kriteeriumid on täidetud, lisame äppi uued varad ja avame kauplemise klientidele.

Allpool näete ülevaadet krüptovaradest, millega kauplemist võimaldame 31.12.2022 seisuga.

Krüptovara sümbol	Krüptovara nimi	Krüptovara funktsioon
AAVE	Aave	<ul style="list-style-type: none"> • Allahindlus • Juhtimine • Stimulite pakkumine • Likviidsus • Stakkimine
ADA	Cardano	<ul style="list-style-type: none"> • Juhtimine • Nutilepingud ja detsentraliseeritud rakendused • Stakkimine • Tehingud ja tasud
ALGO	Algorand	<ul style="list-style-type: none"> • Juhtimine • Osalemise preemiad • Nutilepingud ja detsentraliseeritud rakendused • Stakkimine • Tehingud ja tasu
APE	ApeCoin	<ul style="list-style-type: none"> • Juurdepääs • Juhtimine • Stimulite pakkumine • Stakkimine • Kulude ühtiustamine
ATOM	Cosmos	<ul style="list-style-type: none"> • Juhtimine • Nutilepingud ja detsentraliseeritud rakendused • Stakkimine • Tehingud ja tasud
AVAX	Avalanche	<ul style="list-style-type: none"> • Juhtimine • Nutilepingud ja detsentraliseeritud rakendused • Stakkimine • Alamvõrgud • Tehingud ja tasud
AXS	Axie Infinity Shards	<ul style="list-style-type: none"> • Juhtimine • Maksevahend • Stakkimine
BAL	Balancer	<ul style="list-style-type: none"> • Tasud • Juhtimine • Stimulite pakkumine • Likviidsuse kaevandamine
BAT	Basic Attention Token	<ul style="list-style-type: none"> • Reklaamipreemiad • Maksevahend • Avaldaja preemiad

Krüptovara sümbol	Krüptovara nimi	Krüptovara funktsioon
BCH	Bitcoin Cash	<ul style="list-style-type: none"> • Maksevahend • Kaevandamine • Tehingud ja tasud
BTC	Bitcoin	<ul style="list-style-type: none"> • Maksevahend • Kaevandamine • Tehingud ja tasud
CHZ	Chiliz	<ul style="list-style-type: none"> • Maksevahend • Preemiad
COMP	Compound	<ul style="list-style-type: none"> • Juhtimine • Preemiad
CRV	Curve DAO Token	<ul style="list-style-type: none"> • Juhtimine • Preemiad • Stakkimine
DAI	Dai	<ul style="list-style-type: none"> • Tasud • Juhtimine • Stabiilsusraha
DASH	Dash	<ul style="list-style-type: none"> • Juhtimine • Masternode'id • Maksevahend • Tehingud ja tasud
DOGE	Dogecoin	<ul style="list-style-type: none"> • Maksevahend • Kaevandamine • Tehingud ja tasud
DOT	Polkadot	<ul style="list-style-type: none"> • Bonding • Detsentraliseeritud rakendused • Juhtimine • Stakkimine • Tehingud ja tasud
DYDX	dYdX	<ul style="list-style-type: none"> • Allahindlus • Juhtimine • Preemiad • Stakkimine
ENS	Ethereum Name Service	<ul style="list-style-type: none"> • Juhtimine • Preemiad

Krüptovara sümbol	Krüptovara nimi	Krüptovara funktsioon
EOS	EOS	<ul style="list-style-type: none"> • Juhtimine • Ressursside jaotamine • Nutilepingud ja detsentraliseeritud rakendused • Stakkimine • Tehingud ja tasud
ETH	Ethereum	<ul style="list-style-type: none"> • Nutilepingud ja detsentraliseeritud rakendused • Stakkimine • Tehingud ja tasud
FIL	Filecoin	<ul style="list-style-type: none"> • Juhtimine • Stimulite pakkumine • Tehingud ja tasud
FLOW	Flow	<ul style="list-style-type: none"> • Juhtimine • Maksevahend • Tehingud ja tasud • Nutilepingud ja detsentraliseeritud rakendused • Stakkimine
GLMR	Glimmer	<ul style="list-style-type: none"> • Juhtimine • Nutilepingud ja detsentraliseeritud rakendused • Stakkimine • Tehingud ja tasud
GRT	The Graph	<ul style="list-style-type: none"> • Delegeerimine • Tasud • Juhtimine • Preemiad • Stakkimine • Tehingud ja tasud
ICP	Internet Computer Protocol	<ul style="list-style-type: none"> • Juhtimine • Stakkimine • Tehingud ja tasud
INCH	1Inch	<ul style="list-style-type: none"> • Delegeerimine • Juhtimine • Stakkimine • Preemiad
KAVA	Kava	<ul style="list-style-type: none"> • Juhtimine • Stakkimine • Tehingud ja tasud
KEEP	Keep Network	<ul style="list-style-type: none"> • Juurdepääs • Tasud • Juhtimine • Stakkimine

Krüptovara sümbol	Krüptovara nimi	Krüptovara funktsioon
KNC	Kyber Network	<ul style="list-style-type: none"> • Tasud • Juhtimine • Preemiad • Stakkimine
KSM	Kusama	<ul style="list-style-type: none"> • Juhtimine • Parachaini enampakkumised • Stakkimine • Tehingud ja tasud
LINK	Chainlink	<ul style="list-style-type: none"> • Tasud • Juhtimine • Stakkimine
LTC	Litecoin	<ul style="list-style-type: none"> • Maksevahend • Kaevandamine • Tehingud ja tasud
LUNA	Terra Classic	<ul style="list-style-type: none"> • Põletamine • Juhtimine • Tehingud ja tasud
MANA	Decentraland	<ul style="list-style-type: none"> • Juurdepääs • Juhtimine • Maksevahend
MATIC	Polygon	<ul style="list-style-type: none"> • Juhtimine • Tasud • Stakkimine
MINA	Mina	<ul style="list-style-type: none"> • Juhtimine • Nutilepingud ja nullteadmuse rakendused • Stakkimine • Tehingud ja tasud
MIR	Mirror Protocol	<ul style="list-style-type: none"> • Tasud • Juhtimine • Stimulite pakkumine • Preemiad • Stakkimine
MKR	Maker DAO	<ul style="list-style-type: none"> • Põletamine • Tasud • Juhtimine • Stakkimine
MNGO	Mango	<ul style="list-style-type: none"> • Allahindlus • Juhtimine

Krüptovara sümbol	Krüptovara nimi	Krüptovara funktsioon
OCEAN	OCEAN Token	<ul style="list-style-type: none"> • Juhtimine • Stiimulite pakkumine • Maksevahend • Stakkimine
OXY	Oxygen	<ul style="list-style-type: none"> • Ailahindlus • Tasud • Juhtimine • Preemiad • Stakkimine
PAXG	PAX Gold	<ul style="list-style-type: none"> • Kulla digitaalne versioon
RARI	Rarible	<ul style="list-style-type: none"> • Juhtimine • Stiimulite pakkumine • Preemiad
REP	Augur	<ul style="list-style-type: none"> • Tasud • Juhtimine • Stiimulite pakkumine • Stakkimine
RUNE	THORChain	<ul style="list-style-type: none"> • Tasud • Juhtimine • Stiimulite pakkumine • Stakkimine • Tehingud ja tasud
SAND	Sand	<ul style="list-style-type: none"> • Juhtimine • Stiimulite pakkumine • Maksevahend • Stakkimine
SHIB	Shiba Inu	<ul style="list-style-type: none"> • Juhtimine • Maksevahend • Preemiad • Stakkimine
SNX	Syntheticx	<ul style="list-style-type: none"> • Juhtimine • Stakkimine
SOL	Solana	<ul style="list-style-type: none"> • Juhtimine • Nutilepingud ja detsentraliseeritud rakendused • Stakkimine • Tehingud ja tasud

Krüptovara sümbol	Krüptovara nimi	Krüptovara funktsioon
STORJ	Storj	<ul style="list-style-type: none"> • Tasud • Juhtimine • Maksevahend
SUSHI	Sushi	<ul style="list-style-type: none"> • Allahindlus • Juhtimine • Stakkimine
UNI	Uniswap	<ul style="list-style-type: none"> • Tasud • Juhtimine • Preemiad
USDT	Tether USD	<ul style="list-style-type: none"> • Stabiilsusraha • Tehingud
XLM	Lumen	<ul style="list-style-type: none"> • Tehingud ja tasud
XRP	Ripple	<ul style="list-style-type: none"> • Maksevahend • Tehingud ja tasud
XTZ	Tezos	<ul style="list-style-type: none"> • Nutilepingud ja detsentraliseeritud rakendused • Stakkimine • Tehingud ja tasud

RAHVUSVAHELISTE FINANTSARUANDLUSSTANDARDITE KASUTUSELEVÕTT. MUUDATUSED ARVESTUSPÕHIMÕTETES

2022. majandusaasta majandusaasta aruanne on Change Group AS-i jaoks esimene IFRS-i kasutuselevõtu aruanne. IFRS-i vastuvõtmise kuupäev on 01.01.2021. Laiendatud IFRS aruandlusnõuded (võrreldes Eesti Hea Raamatupidamistavaga) on toonud kaasa vajaduse:

- muuta krüptovarade raamatupidamise käsitlust
- kohandada või laiendada raamatupidamisreegleid mitme bilansi ja kasumiaruande jaotise jaoks
- lisada või laiendada avalikustamise sügavust.

Suurimad muudatused on kirjeldatud läbivalt aruandes ning avaldatud nende mõju alg- ja lõppsaldodele.

IFRS 16 Rendi standard on vastu võetud alates 01.01.2021. Change Groupil on üks olulises mahus pikaajaline rendileping, mis on Tallinna kontoriruumid. See leping on hinnatud lõppevaks juunis 2028 ning seetõttu on kajastatud kasutusõiguse vara ja rendikohustus. Kohustuse suuruse määramiseks on kasutatud diskontomäära 3%. Seisuga 01.01.2021 on kajastatud kasutusõiguse vara ja rendikohustust summas 744 255 EUR. 2021. aasta lõpuks on seisuga 31.12.2021 vara väärtus amortiseerunud 645 021 euronit ja liisingukohustus vähenenud 654 358 euronit, 2021. aasta kajastatud intressikulu on 21 098 EUR. 2022. aasta intressikulu on 18 897 EUR ja kasutusõiguse vara väärtus seisuga 31.12.2022 559 292 EUR. Liisingukohustus seisuga 31.12.2022 on 578 085 EUR.

IFRS 2 Aktsiapõhised maksed standardi kohaselt töötajatele antud aktsioptsioonide kajastamises on tehtud korrigeerimine. Varem kajastati vähesel määral aktsioptsioonide kulu ja reservi Change kaasasutaja kohta, kuid mitte ka teiste töötajate kohta, kellele aktsioptsioone väljastati. Enamiku optsoonilepingute üleandmisperiood on 4 aastat, 1-aastane cliff ja kvartaalne üleandmine. Seisuga 01.01.2021 on kajastatud täiendavat reservi summas 84 660 EUR ja tehtud jaotamata kasumi korrigeerimised. Lisakulu 2021. aastaks on 130 407 EUR ja 2022. aastaks 424 887 EUR.

Krüptovarad

Kontsern hoiab teatud osa krüptovaradest enda kauplemis- ja investeerimiseesmärkidel. Lisaks sellele pakub kontsern reguleeritud krüptovarade konverteerimise teenust, mille kaudu saavad kliendid osta toetatud krüptovarasid ja fiat-valuutasid, tasudes nende eest muudes krüptovarades või fiat-valuutades. Kontserni kliendid saavad ka kontserni vahetusplatvormil oma krüptovarasid investeerida.

Kontsern on hinnanud, et tal on majanduslik kontroll klientide nimel hoitavate krüptovarade üle, kuna:

- klientide krüptovarad kuuluksid kontserni pankrotivara hulka ning kliente käsitletakse pankroti korral võlausaldajatena;
- kontsernil on lubatud deponeeritud krüptovarasid müüa, võõrandada, laenata, koormata või pantida;
- kontsern ei ole kohustatud hoidma piisaval hulgal krüptovarasid, et katta kõik klientide krüptovarade deposiidid üks-ühele.

Seetõttu kajastatakse klientide nimel hoitavaid krüptovarasid koos kontserni enda krüptovaradega. Kuigi kõik ülaltoodud punktid viitavad sellele, et meil on täielik omandiõigus ja kontroll klientidele kuuluvate varade üle, seab kontsern alati kliendi esikohale ja hoolitseb selle eest, et varad oleksid turvaliselt hoitud ja ei kuuluks ettevõtte sisemiste vahendite hulka. Kõik kliendi varasid puudutavad otsused tehakse alati klientide parimates huvides.

Hetkel puudub raamatupidamisstandard, mis käsitleks krüptovarade kajastamist. Krüptotehingutele rakenduva asjakohase IFRS-i puudumise tõttu kasutas juhtkond oma hinnangut töötamiseks välja ja rakendamaks sellist arvestusmeetodit, mis annaks kontserni finantsaruannete kontekstis asjakohast ja usaldusväärset teavet. Kontsern on võtnud arvesse oma ärimudelit, krüptovarade omamise eesmärki ja arutluse all olevaid seisukohti krüptovarade arvestuse kohta ning on otsustanud võtta krüptovarad arvele immateriaalse varana, mõõdetuna õiglasel väärtusel muutustega läbi kasumiaruande.

Krüptovarade müümisel hinnatakse krüptovarad vahetult enne müügi toimumist ümber õiglasel väärtusesse. Kasumid ja kahjumid võõrandatud krüptovaradest kajastatakse kasumiaruandes.

See muudatus mõjutab krüptovarade klassifikatsiooni bilansis, kuid ei mõjuta krüptovarade kogusummat. Seisuga 31.12.2021 on krüptovarad summas 56 558 932 EUR kajastatud eraldi real käibevarades, varem olid kõik krüptovarad kajastatud Raha ja raha ekvivalendid real. 31.12.2022 summa on 16 552 656 EUR.

Kohustised klientidele (krüpto)

Kontsern on võtnud endale kohustuse hoida oma platvormil turvaliselt kõiki oma klientidele kuuluvaid krüptovarasid. Kontsern hoiab neid varasid ja/või krüptorahakottide võtmeid ning on kohustatud neid kaitsma kaotsimineku, varguse või muu väärkasutuse eest. Kontsern peab krüptovarad klientidele nende nõudmisel tagastama. See tähendab, et kontsernil on eksisteeriv kohustus majandusressurssi (krüptovara) üle kanda. Seetõttu kajastab kontsern klientidelt krüptovarade vastuvõtmisel vastavas summas kohustuse krüptovarade tagastamiseks. Kohustused klientide ees kajastatakse esmasel arvele võtmisel ja igal aruandekuupäeval krüptovarade õiglases väärtuses.

Varem olid klientide kohustused kajastatud Võlad tarnijatele ja muud võlad osana ning avalikustati eraldi aastaaruande lisas. Alates 2022. aasta majandusaasta aruandest on need avalikustatud ka bilansis eraldi real. Kliendi krüptokohustused 31.12.2021 on 47 469 989 EUR ja 31.12.2022 16 576 927 EUR.

Krüptovarade ja nendega seotud kohustiste õiglase väärtuse muutused

Kontsern on otsustanud esitada kasumiaruandes nii krüptovarade kui ka nendega seotud kohustiste õiglase väärtuse muutused saldeerituna, kuna saldeeritud esitlusviis peegeldab kõige paremini tehingute sisu ja annab finantsaruannete kasutajatele võimaluse mõista tehinguid tõetruumalt.

Aastatel 2021 ja 2022 oli kontsernil ka kinnisvarainvesteering. Investeering kajastati varem soetusmaksumuses ja amortiseeriti 50 aasta jooksul. Koos IFRS kasutuselevõtuga on muudetud kinnisvarainvesteeringute kajastamine õiglasele väärtusele. Kõik 2020., 2021. ja 2022. aasta amortisatsioonikulud on tühistatud ning kinnisvara õiglases turuväärtuses kajastamiseks on tellitud eksperthinnang. Seisuga 01.01.2021 on kinnisvarainvesteeringu väärtus 300 428 EUR, 31.12.2021 262 000 EUR.

Lisaks eelpool mainitud muudatustele oleme teinud muudatusi ka arvestuspõhimõtetes. Alates 01.01.2022 on materiaalse põhivara minimaalne ostuhind tõstetud 500 eurolt 5 000 eurole. Kõik ostetud varad, mille soetusmaksumus jääb alla 5 000 EUR, kajastatakse ostu hetkel kuluna ja arvestust peetakse bilansiväliselt.

2023. AASTA TOOTEVÄLJAVAADE

Eelmisel aastal algas investeerimismaailmas sügav karuturg ning hoolimata 3AC, Luna, Celsiuse, BlockFi ja FTXi kokkuvarisemise negatiivsest mõjust pidas Change vastu ja vaatab optimistlikult tulevikku.

Meie eesmärk on täita kokkuvarisenud konkurentsi tühimik, pakkudes veelgi paremaid teenuseid võimendusega instrumentidega ja aktsiatega* kauplemiseks, passiivse tulu teenimise võimalusteks ja veelgi tugevama krüptovaradega seotud pakkumistega, olles klientidele olemas Euroopa suurima ja võimsaima investorite kogukonnana ning säilitades tugeva kohaloleku klientide kõikides huvi valdkondades.

Ehitame tugevat turundusmasinat, kasutades praeguses keerulises turuolukorras sobivat kombinatsiooni tasulisest (ingl paid acquisition) ja kaasturundusest (ingl affiliate marketing). Paranemas on ka meie võimendusega instrumentide pakkumine, andes klientidele juurdepääsu instrumentidele, mis toovad kasu igas turuolukorras.

2023. aasta saab olema aasta, mil Change'i kliendid hakkavad taas turgu usaldama ja leiavad mõttekaaslasi uuendatud kogukonna süsteemist, mis on loodud selleks, et kõik saaksid jagada uudiseid ja uurimusi ning vestelda teemadel, mis suurendavad klientide teadlikkust.

KONSOLIDEERITUD RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE

KONSOLIDEERITUD FINANTSSEISUNDI ARUANNE

(eurodes)	Lisa	31.12.2022	31.12.2021	01.01.2021
Põhivarad				
Materiaalne põhivara	9	1 320	135 469	72 838
Immateriaalne põhivara (v.a krüptovarad)	10	5 347 352	4 715 645	2 877 532
Kinnisvarainvesteeringud	11	0	262 000	300 428
Kasutusõiguse vara	18	559 293	645 021	744 255
Nõuded ostjate vastu ja muud nõuded	14	270 000	310 275	210 000
Ettemaksed	13	20 000	20 000	20 000
Finantsinvesteeringud	12	540 299	670 420	90 124
Põhivarad kokku		6 738 264	6 758 830	4 315 177
Käibevarad				
Finantsinvesteeringud	12	111 695	100 975	1 629 859
Nõuded ostjate vastu ja muud nõuded	14	1 030 795	474 782	690 657
Ettemaksed	13	321 164	875 929	764 173
Krüptovarad	15	16 552 656	56 552 620	11 528 546
Raha ja raha ekvivalendid	16	5 548 266	9 511 544	3 134 094
Käibevarad kokku		23 564 576	67 515 850	17 747 329
VARAD KOKKU		30 302 840	74 274 680	22 062 506
OMAKAPITAL				
Aktiikapital	17	791 848	79 185	21 995
Ülekurss		3 048 660	2 491 916	0
Omaaktsiad	17	-13 948	-6 547	0
Muud reservid	17,25	747 497	310 059	163 232
Realiseerumata kursivahed		406	200	0
Jaotamata kasum		4 760 915	15 840 307	10 547 244
Emaettevõtte omanikele kuuluv omakapital kokku		9 335 378	18 715 119	10 732 471
Mittekontrolliv osalus		64 130	-58 256	0
Omakapital kokku		9 399 508	18 656 863	10 732 471

(eurodes)	Lisa	31.12.2022	31.12.2021	01.01.2021
KOHUSTISED				
Pikaajalised kohustised				
Rendikohustised	18,19	479 938	561 793	654 358
Pikaajalised kohustised kokku		479 938	561 793	654 358
Lühiajalised kohustised				
Rendikohustised	18,19	98 147	92 565	89 897
Maksuvõlad	19,20	217 536	766 393	613 046
Võlad tarnijatele ja muud võlad	19	433 532	1 945 872	331 491
Ettemaksed		0	0	5 000
Kohustised klientidele (krüpto)	15	16 576 927	47 463 676	7 318 341
Kohustised klientidele (fiat, mitte-krüpto)	19	3 097 252	4 787 518	2 317 902
Lühiajalised kohustised kokku		20 423 394	55 056 024	10 675 677
Kohustised kokku		20 903 333	55 617 817	11 330 035
KOHUSTISED JA OMAKAPITAL KOKKU		30 302 840	74 274 680	22 062 506

KONSOLIDEERITUD KOONDKASUMIARUANNE

(eurodes)	Lisa	2022	2021
Müügitulu	21	1 822 943	6 262 790
Muud äritulud		631 033	141 350
Kasum/kahjum krüptovarade ja nendega seotud kohustiste ümberhindlusest	15	-2 890 463	3 907 035
Kasum/kahjum fiat hoiuste ja nendega seotud kohustiste ümberhindlusest		-11 598	10 139
Kaubad ja teenused	22	-1 057 073	-2 670 730
Tööjõukulud	24	-5 713 085	-2 554 226
Ettevõtte poolt teostatud tööd, mis on kapitaliseeritud	10	1 178 559	2 207 659
Muud kapitaliseeritud kulutused	10	190 211	0
Mitmesugused tegevuskulud	23	-3 752 220	-2 951 930
Põhivarade kulum ja väärtuse langus	9,10	-982 909	-578 989
Muud ärikulud		-597 919	-390 623
Ärikasum (kahjum)		-11 182 521	3 382 474
Finantstulud	26	283 694	1 864 140
Finantskulud	26	-228 742	-21 098
Kasum (kahjum) enne tulumaksu		-11 127 569	5 225 517
Tulumaksukulu		0	0
Aruandeaasta puhaskasum (-kahjum)		-11 127 569	5 225 517
Emaettevõtte omanike osa puhaskasumist		-11 079 242	5 283 773
Mittekontrolliva osaluse osa puhaskasumist		-48 326	-58 256
Muud koondkasum			
Tulevikus ümber klassifitseeritavad kirjed puhaskasumisse või -kahjumisse:			
Realiseerumata kursivahed		206	200
Muu koondkasum (-kahjum) kokku		206	200
Aruandeaasta koondkasum (-kahjum)		-11 127 363	5 225 717
Emaettevõtte omanike osa koondkasumist		-11 079 036	5 283 973
Mittekontrolliva osaluse osa koondkasumist		-48 326	-58 256

KONSOLIDEERITUD RAHAVOOGUDE ARUANNE

(eurodes)	Lisa	2022	2021
RAHAVOOD ÄRITEGEVUSEST			
Laekunud klientide fiat deposiitidelt, väljamaksetelt, kaardi kasutamisel		15 792 542	62 188 880
Deriatiividega kauplemiseks hoiule antud vahendid		-376 018	-938 642
Väljaminekud klientide kauplemistegevusest (fiat)		-14 637 484	-54 178 152
Sissetulekud sisemisest kauplemistegevusest		0	6 517
Müügitulu partneritelt (Indexa BV)		2 744	14 573
Tulu kauplemistegevusest deriatiividega		350 000	0
Maksed ja laekumised likviidsuspartneritelt		100 067	0
Laekunud stakkimisest (fiat)		14 396	225
Maksed tarnijatele (fiat)		-5 229 252	-3 942 642
Maksed maksuametile		-2 091 048	-682 547
Maksed töötajatele		-3 226 093	-1 322 825
Laekunud krüptovarade võõrandamisest		4 819 454	1 848 201
Tasutud krüptovarade soetamisel		-278 863	-163 055
Muud väljamaksed äritegevusest		-5 886	0
Total cash flow from operating activities		-4 765 438	2 830 532
RAHAVOOD INVESTEERIMISTEGEVUSEST			
Saadud intressid		34 499	0
Kinnisvarainvesteeringu müük		194 000	0
Finantsinvesteeringute müük		1 108	0
Antud laenude laekumised		335 143	165 723
Finantsinvesteeringute soetamine		47 427	-1 016 380
Antud laenud		0	-100 000
RAHAVOOD INVESTEERIMISTEGEVUSEST KOKKU		612 177	-950 658
RAHAVOOD FINANTSEERIMISTEGEVUSEST			
Saadud laenude tagasimaksed		0	-200 000
Laekunud omaaktsiate müügist		229 156	4 688 581
Muud väljamaksed finantseerimistegevusest		-84 975	0
RAHAVOOD FINANTSEERIMISTEGEVUSEST KOKKU		144 181	4 488 581
RAHAVOOD KOKKU		-4 009 080	6 368 456
Raha ja raha ekvivalendid aruandeperioodi algul	16	9 511 544	3 134 094
Valuutakursi muutuste mõju		45 802	8 994
Raha ja raha ekvivalendid aruandeperioodi lõpul	16	5 548 266	9 511 544

KONSOLIDEERITUD OMAKAPITALI MUUTUSTE ARUANNE

Emaettevõtte omanikele kuuluv omakapital

(eurodes)	Akttsia kapital	Ütekurss	Omaakttsiad	Muud reservid	Realiseerumata kursivahed	Jacutamata kasum (kahjum)	Kokku	Vähemusosalus	Omakapital kokku
Saldo seisuga 01.01.2021	21 995	0	0	163 232	0	10 547 244	10 732 471	0	10 732 471
Aruandeaasta kasum (kahjum)	0	0	0	0	200	5 283 773	5 283 973	-58 256	5 225 717
Lihtaktsiate emiteerimine	57 190	-57 190	0	0	0	0	0	0	0
Omaakttsiate soetamine	0	0	-6 547	0	0	0	-6 547	0	-6 547
Akttsiapõhiste maksete reservi moodustamine	0	0	0	146 827	0	0	146 827	0	146 827
Muud muutused omakapitalis	0	2 549 106	0	0	0	9 290	2 558 396	0	2 558 396
Saldo seisuga 31.12.2021	79 185	2 491 916	-6 547	310 059	200	15 840 307	18 715 119	-58 256	18 656 863
Aruandeaasta kasum (kahjum)	0	0	0	0	206	-11 066 692	-11 066 486	-48 326	-11 114 813
Lihtaktsiate emiteerimine	712 663	-712 663	0	0	0	0	0	0	0
Kohustusliku reservkapitali suurendamine	0	0	0	12 550	0	-12 550	0	0	0
Omaakttsiate soetamine	0	0	-7 401	0	0	0	-7 401	0	-7 401
Akttsiapõhiste maksete reservi moodustamine	0	0	0	424 887	0	0	424 887	0	424 887
Muud muutused omakapitalis	0	1 269 407	0	0	0	-149	1 269 258	170 713	1 439 971
Saldo seisuga 31.12.2022	791 848	3 048 660	-13 948	747 497	406	4 760 915	9 335 378	64 130	9 399 507

Detailsem info kontserni omakapitali kirjete kohta on toodud lisas 17.

KONSOLIDEERITUD RAAMATUPIDAMISE AASTARUANDE LISAD

LISA 1. ÜLDINE INFORMATSIOON

Change Group AS (edaspidi ka emaettevõtte või ettevõtte) on Eesti Vabariigis 12.10.2018 asutatud äriühing. Ettevõtte registreeritud aadress on A. Laikmaa tn 15 // Rävåla pst 4, Tallinn, 10143, Eesti. Change Group AS 31.12.2022 lõppenud majandusaasta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne hõlmab emaettevõtet ja tema tütarettevõtteid (edaspidi kontsern). Kontserni põhitegevusalaks on kontserni poolt arendatud mobiilirakenduses investeerimis- ja kauplemisvõimaluste pakkumine erinevate varade osas, sealhulgas näiteks krüptovarad, kaubad ja aktsiad.

LISA 2. ARUANDE KOOSTAMISE ALUSED

Kontserni 31. detsembril 2022 lõppenud konsolideeritud majandusaasta raamatupidamise aruanne on koostatud kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega (IFRS), nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt. Käesolev konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne on kontserni esimene IFRS konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne. Informatsioon IFRS-ile üleminekust tingitud korrigeerimiste kohta on avalikustatud lisades 3 ja 31.

Kirjeldatud arvestus- ja aruandluspõhimõtteid on rakendatud järjepidevalt kõigi aruandes esitatud perioodide suhtes.

Käesoleva konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande on kinnitanud kontserni juhatus 13.07.2023. Vastavalt Eesti Vabariigi äriseadustikule peab majandusaasta aruande täiendavalt heaks kiitma kontserni nõukogu.

LISA 3. IFRS ÜLEMINEKUST TULENEVAD MUUDATUSED

Seoses IFRS-ile üleminekuga on arvestuspõhimõtetes 3 olulist muudatust, mis on seotud järgnevate valdkondadega: krüptovarade kajastamine, kasutusõiguse varade arvele võtmine ja aktsiapõhiste maksete kajastamine. Lisaks on teostatud 1 arvestuspõhimõtte muudatust, mis ei ole otseselt seotud IFRS-ile üleminekuga. Kõik muutused ning nende muutuste mõju algsaldodele 1.01.2021 seisuga on avalikustatud lisas 31.

Krüptovarad ja nendega seotud kohustised klientidele

Kontsern on analüüsinud krüptovarade ja nendega seotud kohustiste kajastamist lähtuvalt rahvusvaheliselt tunnustatud finantsaruandlusstandarditest. Analüüsi tulemusel on kontsern otsustanud klassifitseerida krüptovarad ümber ning tõsta need raha ja raha ekvivalentide kirjelt eraldiseisvale finantsseisundi aruande kirjele. Kohustised klientidele fiat-deposiitide eest on samuti eristatud ja esitatakse eraldi krüptovarades kohustistest klientidele. Muudatused ei mõjuta kontserni omakapitali ega aruandeperioodide kasumit/kahjumit. Lisateavet krüptovarade ja sellega seotud kohustiste kajastamise kohta on avalikustatud Lisas 7. Krüptovarade ja nendega seotud kohustiste liikumised on esitatud Lisas 15.

Kasutusõiguse varad ja rendikohustised

Standardit IFRS 16 „Rendiarvestus” on kohaldatud alates 1.01.2021. Kontsernil on üks olulises mahus pikaajaline rendileping, mis on sõlmitud Tallinna kontori rentimiseks. Lepingu lõpptähtajaks on eeldatud juuni 2028 ning sellest tulenevalt on finantsseisundi aruandes kajastatud kasutusõiguse vara ja rendikohustis. Rendikohustise suuruse määramiseks on kasutatud diskontomäära 3%. Vaata Lisa 18.

Aktsiapõhised maksed

Töötajatele antud aktsioptsioonide maksumuse arvutamisel on kasutatud standardi IFRS 2 „Aktsiapõhine makse” juhiseid. Varasemalt kajastati aktsioptsioonide kulu ja reservi vähesel määral vaid kontserni kaasasutajale võimaldatud optsoonide osas, kuid mitte teiste töötajate osas, kellele oli samuti aktsioptsioone võimaldatud. Enamiku optsoonilepingute üleandmisperiood on 4 aastat, sisaldades seejuures 1-aastast cliff-perioodi ning sealt edasi kvartaalset üleandmist. Vaata Lisa 25.

Kinnisvarainvesteeringud

Kontsern on muutnud tagasiulatuvalt (alates kinnisvara investeeringu soetushetkest) kinnisvarainvesteeringu kajastamise arvestuspõhimõtet. Algselt kajastati kinnisvara soetusmaksumuses ja amortiseeriti 50 aasta jooksul. 2022. aasta majandusaasta aruandest alates on kinnisvarainvesteeringud finantsseisundi aruandes tagasiulatuvalt kajastatud õiglasele väärtuse meetodil ning õiglase väärtuse mõõtmisel on tuginetud välise hindaja hinnangule. Vaata Lisa 11.

LISA 4. ARVESTUS- JA ESITUSVALUUTA

Käesolev konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne on koostatud eurodes, mis on kontserni arvestusvaluutaks.

LISA 5. OLULISED RAAMATUPIDAMISHINNANGUD JA OTSUSTUSED

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel on juhatus kasutanud hinnanguid ja otsustusi, mis mõjutavad kontserni arvestuspõhimõtete rakendamist ning aruandes kajastatud varade, kohustiste, tulude ja kulude kajastatud summasid. Tegelikud tulemused võivad erineda nendest hinnangutest.

Hinnanguid ja nende aluseks olevaid eeldusi vaadatakse pidevalt läbi. Muudatusi hinnangutes kajastatakse edasiulatuvalt.

A. Olulised otsustused

Järgmistes lisades on esitatud teave arvestuspõhimõtete kohaldamisel tehtud otsustuste kohta, millel on kõige suurem mõju finantsaruannetes kajastatud summadele:

- Lisa 15 Krüptovarad ja nendega seotud kohustised;
- Lisa 11 Kinnisvarainvesteeringud;
- Lisa 18 Rendikohustised.

B. Eeldused ning hinnangutega seotud ebakindlused

Järgmistes lisades on esitatud teave arvestuspõhimõtete kohaldamisel tehtud hinnangute kohta, millel on kõige suurem mõju finantsaruannetes kajastatud summadele:

- Lisa 15 Krüptovarade ja nendega seotud kohustiste õiglase väärtuse määramine;
- Lisa 18 Kasutusõiguse vara väärtuse hindamisel kasutatud diskontomäära määramine.

C. Õiglase väärtuse mõõtmine

Mitmed kontserni arvestuspõhimõtted ning avalikustamisnõuded nõuavad õiglase väärtuse mõõtmist.

Õiglase väärtus on hind, mida saadaks vara müügil või makstaks kohustise üleandmisel mõõtmiskuupäeval turuosaliste vahelises tavapärasel tehingus. Õiglase väärtuse mõõtmisel eeldatakse, et vara müügi või kohustise üleandmise tehing toimub kas:

- vara või kohustise põhiturul; või
- kui põhiturg puudub, siis vara või kohustise jaoks soodsaimal turul.

Kontsernil peab olema mõõtmiskuupäeval juurdepääs põhi- või soodsaimale turule.

Vara või kohustise õiglase väärtuse mõõtmisel kasutatakse eeldusi, mida turuosalised kasutaksid vara või kohustise hinna määramisel, eeldades, et turuosalised tegutsevad oma parimates majanduslikes huvides. Mittefinantsvara õiglase väärtuse mõõtmisel võetakse arvesse turuosalise võimet luua majanduslikke hüvesid, kasutades vara parimal viisil või müües selle turuosalisele, kes kasutaks vara parimal viisil.

Kontsern rakendab hindamistehnikaid, mis on konkreetsetes olukorras sobilikud ja mille jaoks on olemas piisavalt õiglase väärtuse mõõtmiseks vajalikke andmeid, kasutades maksimaalselt asjakohaseid jälgitavaid sisendeid ja minimaalselt mittejälgitavaid sisendeid, mis on kogu mõõtmise seisukohast olulised:

- 1. tase — varade või kohustiste (korrigeerimata) noteeritud hinnad aktiivsetel turgudel;
- 2. tase — hindamistehnikad, mille madalaima taseme sisend, mis on kogu mõõtmise seisukohast oluline, on kas otseselt või kaudselt jälgitav;
- 3. tase — hindamistehnikad, mille madalaima taseme sisend, mis on kogu mõõtmise seisukohast oluline, on mittejälgitav.

Lisateave õiglase väärtuse mõõtmisel tehtud eelduste, sisendite ning hinnangute kohta on toodud järgmistes lisades:

- Lisa 8 Finantsinstrumendid;
- Lisa 12 Finantsinvesteeringud;
- Lisa 15 Krüptovarad ja nendega seotud kohustised.

LISA 6. UUED STANDARDID, STANDARDITE MUUDATUSED JA TÕLGENDUSED

Järgnevad uued standardid, tõlgendused ja muudatused ei kohaldu veel 31. detsembril 2022 lõppenud aruandeperioodile ning neid ei ole käesoleva konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel rakendatud. Kontsern kavatses need standardid, tõlgendused ja muudatused rakendada siis, kui see muutub kohustuslikuks.

Standardi IAS 1 „Finantsaruannete esitamine” ja IFRSi rakendusjuhendi nr 2 „Olulisuse üle otsustamine” muudatused

Kohaldatakse aruandeperioodidele, mis algavad 1. jaanuaril 2023 või hiljem. Lubatud on varasem rakendamine. Euroopa Liit on muudatused heaks kiitnud.

Standardi IAS 1 muudatuste eesmärk on aidata ettevõtetel avalikustada arvestuspõhimõtete kohta kasulikumat teavet:

- nõudes ettevõtetelt vaid oluliste arvestuspõhimõtete avalikustamist;
- selgitades, et ebaoluliste tehingute, muude sündmuste või tingimustega seotud arvestuspõhimõtted on samuti ebaolulised ega vaja seetõttu avalikustamist, ja
- selgitades, et ka mitte kõik oluliste tehingute, muude sündmuste või tingimustega seotud arvestuspõhimõtted ei ole ettevõtte raamatupidamise aruande seisukohalt olulised.

Rahvusvaheliste Raamatupidamisstandardite Nõukogu muutis ka IFRS-i rakendusjuhendit nr 2, lisades juhise ja kaks lisanäidet olulisuse mõiste rakendamise kohta arvestuspõhimõtete avalikustamisel.

Muudatused on kooskõlas mõiste „olulisus” täpsustatud määratlusega:

„Teave arvestuspõhimõtete kohta on oluline, kui seda koos ettevõtte raamatupidamise aruandes sisalduva muu teabega käsitledes võib mõistlikult eeldada, et see mõjutab otsuseid, mida üldotstarbelise raamatupidamise aruande põhikasutajad selle raamatupidamise aruande alusel teevad”.

Kontserni hinnangul ei avalda muudatused esmakordsel rakendamisel kontserni raamatupidamise aruandele olulist mõju.

Standardi IAS 8 „Arvestuspõhimõtted, arvestushinnangute muutused ja vead” muudatused

Kohaldatakse aruandeperioodidele, mis algavad 1. jaanuaril 2023 või hiljem; rakendatakse edasiulatuvalt. Lubatud on varasem rakendamine. Euroopa Liit on muudatused heaks kiitnud.

Muudatustega võetakse kasutusele mõiste „arvestushinnangud“ uus määratlus: selgitatakse, et need on raamatupidamise aruandes esitatud rahalised summad, mille mõõtmisega kaasneb määramatus. Muudatustega selgitatakse ka arvestuspõhimõtete ja arvestushinnangute vahelist seost: täpsustatakse, et ettevõtte annab arvestushinnangu selleks, et saavutada arvestuspõhimõtete kehtestatud eesmärki.

Muudatused ei avalda eeldatavasti kontsernile olulist mõju, kuna nendega antakse juhiseid selle kohta, kas muutusi tuleb käsitada hinnangute muutustena, arvestuspõhimõtete muutustena või vigadena.

Standardi IAS 12 „Tulumaks“ muudatused

Kohaldatakse aruandeperioodidele, mis algavad 1. jaanuaril 2023 või hiljem. Lubatud on varasem rakendamine. Euroopa Liit on muudatused heaks kiitnud.

Muudatused selgitavad sellistest tehingutest tuleneva edasilükkunud tulumaksu arvestamist, mille puhul kajastatakse nii vara kui ka kohustist ning mõlema suhtes rakendatakse ühesugust maksustamist. Muudatustega kitsendatakse esmase kajastamise erandi rakendusala nii, et kõnealune erand ei kehti tehingutele, millest tekivad võrdsed ja tasaarvestatavad ajutised erinevused. Seetõttu peavad ettevõtted kajastama edasilükkunud tulumaksuvarasid ja -kohustisi ajutiste erinevuste suhtes, mis tekivad rendilepingu ja kasutuselt kõrvaldamise eraldise esmasel kajastamisel.

Kontserni hinnangul ei avalda muudatused esmakordsel rakendamisel kontserni raamatupidamise aruandele olulist mõju.

Standardi IAS 1 „Finantsaruannete esitamine“ muudatused

Kohaldatakse aruandeperioodidele, mis algavad 1. jaanuaril 2024 või hiljem; rakendatakse tagasiulatuvalt. Lubatud on varasem rakendamine. Euroopa Liit ei ole muudatusi veel heaks kiitnud.

Muudatustega selgitatakse, et kohustiste liigitamine lühi- või pikaajaliseks põhineb üksnes ettevõtte õigusel arveldamist aruandeperioodi lõpus edasi lükata. Ettevõtte õigus lükata arveldamist edasi vähemalt 12 kuud alates aruandekuupäevast ei pea olema tingimusteta, kuid sellel peab olema sisu. Klassifitseerimist ei mõjuta juhtkonna kavatsused ega ootused selle kohta, kas ja millal ettevõtte oma õigust kasutab.

Kohustus liigitatakse lühiajaliseks, kui tingimust rikutakse aruandekuupäeval või enne seda, isegi kui laenuandja annab sellest tingimusest loobumise pärast aruandeperioodi lõppu. Seevastu laen liigitatakse pikaajaliseks, kui laenulepingut rikutakse alles pärast aruandekuupäeva. Muudatustega selgitatakse ka olukordi, mida peetakse kohustise tasumiseks.

Kontserni hinnangul ei avalda muudatused esmakordsel rakendamisel kontserni raamatupidamise aruandele olulist mõju.

Muud muudatused

Ülejäänud uutel või muudetud standarditel või tõlgendustel, mis veel ei kehti, ei ole eeldatavasti olulist mõju ettevõtte konsolideeritud raamatupidamise aruandele.

LISA 7. OLULISEMAD ARVESTUSPÕHIMÕTTED

Alljärgnevalt on esitatud kokkuvõtte käesoleva konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel rakendatud olulistest arvestuspõhimõtetest. Kirjeldatud arvestuspõhimõtteid on rakendatud järjepidevalt, kui järgnevas tekstis ei ole vastupidist märget.

Konsolideeritud aruannete koostamine

Käesolev konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne sisaldab Change Group AS ja selle tütaretevõtete finantsnäitajaid rida-realt konsolideerituna.

Tütaretevõtted

Tütaretevõtteks loetakse ettevõtet, mille üle kontsernil on kontroll. Kontsern kontrollib majandusüksust, kui ta saab või tal on õigused majandusüksuses osalemisest tulenevale muutuvale kasumile ja ta saab mõjutada kasumi suurust kasutades oma mõjuvõimu majandusüksuse üle. Konsolideeritud aruanded sisaldavad tütaretevõtete finantsaruandeid alates kontrolli omandamise kuupäevast kuni kontrolli lõppemise kuupäevani. Vajadusel korrigeeritakse tütaretevõtete finantsnäitajaid, et need oleksid kooskõlas kontserni arvestuspõhimõtetega.

Äriühendused

Äriühendus on tehing või muu sündmus, milles kontsern saavutab kontrolli ühe või mitme äri üle. Äri on tegevuste ja varade integreeritud kogum, mida saab läbi viia ja juhtida eesmärgiga pakkuda klientidele kaupu või teenuseid, luua investeerimistulu või luua tavapärasest tegevusest muud tulu. Kui omandatud varad ei ole äri, arvestab kontsern tehingut või muud sündmust vara omandamisena.

Omandamise kuupäeva seisuga kajastab omandaja oma osaluse omandatava varades, kohustistes ja tingimuslikes kohustistes ning tekkivas firmaväärtuses tema finantsseisundi aruandes ning oma osa omandatava tuludest ja kuludest kasumiaruandes. Tütarettevõtete konsolideerimine lõpetatakse, kui emaettevõtte kaotab kontrolli tütarettevõtte üle.

Äriühendusi arvestatakse finantsaruannetes ostumeetodil.

Mittekontrolliv osalus

Mittekontrolliv osalus omandatavas ettevõttes on mittekontrollivatele osanikele kuuluv osa omandatava ettevõtte netovarade õiglasest väärtusest.

Mittekontrollivat osalust mõõdetakse algselt selle proportsionaalse osaga omandatava eristatavast netovarast omandamise kuupäeval.

Kontserni osaluse muutused tütarettevõttes, mis ei põhjusta kontrolli kaotust, kajastatakse omakapitalitehingutena.

Kontrolli kaotamine

Kui kontsern kaotab kontrolli tütarettevõtte üle, lõpetab ta tütarettevõtte varade ja kohustiste ning nendega seotud mittekontrolliva osaluse ja muude omakapitali komponentide kajastamise. Kontrolli kaotamisest tulenev kasum või kahjum kajastatakse kasumiaruandes. Endises tütarettevõttes säilinud osalust mõõdetakse õiglasest väärtusest.

Konsolideerimisel elimineeritavad tehingud

Tütaretevõtted koostavad oma raamatupidamise aastaaruandeid kasutades samu arvestusmeetodeid nagu emaettevõtte. Kõik kontsernisisesed varad ja kohustised, omakapital, tulud, kulud ja rahavood, mis on seotud kontserni liikmete vaheliste tehingutega, elimineeritakse konsolideerimisel täielikult. Realiseerimata kahjumeid ei elimineerita, kui need viitavad vara väärtuse langusele.

Krüptovarad ja nendega seotud kohustised

Kontsern hoiab teatud osa krüptovaradest enda kauplemis- ja investeerimiseesmärkidel. Lisaks sellele pakub kontsern reguleeritud krüptovarade konverteerimise teenust, mille kaudu saavad kliendid osta toetatud krüptovarasid ja fiat-valuutasid, tasudes nende eest muudes krüptovarades või fiat-valuutades. Kontserni kliendid saavad ka kontserni vahetusplatvormil oma krüptovarasid investeerida.

Kontsern on hinnanud, et tal on majanduslik kontroll klientide nimel hoitavate krüptovarade üle, kuna:

- klientide krüptovarad kuuluksid kontserni pankrotivara hulka ning kliente käsitletakse pankroti korral võlausaldajatena;
- kontsernil on lubatud deponeeritud krüptovarasid müüa, võõrandada, laenata, koormata või pantida;
- kontsern ei ole kohustatud hoidma piisaval hulgal krüptovarasid, et katta kõik klientide krüptovarade deposiidid üks-ühele.

Seetõttu kajastatakse klientide nimel hoitavaid krüptovarasid koos kontserni enda krüptovaradega. Kuigi kõik ülaltoodud punktid viitavad sellele, et meil on täielik omandiõigus ja kontroll klientidele kuuluvate varade üle, seab kontsern alati kliendi esikohale ja hoolitseb selle eest, et varad oleksid turvaliselt hoitud ja ei kuuluks ettevõtte sisemiste vahendite hulka. Kõik kliendi varasid puudutavad otsused tehakse alati klientide parimates huvides.

Krüptovarad

Hetkel puudub raamatupidamisstandard, mis käsitleks krüptovarade kajastamist. Krüptotehingutele rakenduva asjakohase IFRS-i puudumise tõttu kasutas juhtkond oma hinnangut töötamaks välja ja rakendamaks sellist arvestusmeetodit, mis annaks kontserni finantsaruannete kontekstis asjakohast ja usaldusväärset teavet.

Kontsern on võtnud arvesse oma ärimudelit, krüptovarade omamise eesmärki ja arutluse all olevaid seisukohti krüptovarade arvestuse kohta ning on otsustanud võtta krüptovarad arvele immateriaalse varana, mõõdetuna õiglasest väärtusest muutustega läbi kasumiaruande.

Krüptovarade müümisel hinnatakse krüptovarad vahetult enne müügi toimumist ümber õiglasest väärtusesse. Kasumid ja kahjumid võõrandatud krüptovaradest kajastatakse kasumiaruandes.

Kohustised klientidele (krüpto)

Kontsern on võtnud endale kohustuse hoida oma platvormil turvaliselt kõiki oma klientidele kuuluvaid krüptovarasid. Kontsern hoiab neid varasid ja/või krüptorahakottide võtmeid ning on kohustatud neid kaitsma kaotsimineku, varguse või muu väärkasutuse eest. Kontsern peab krüptovarad klientidele nende nõudmisel tagastama. See tähendab, et kontsernil on eksisteeriv kohustus majandusressurssi (krüptovara) üle kanda. Seetõttu kajastab kontsern klientidelt krüptovarade vastuvõtmisel vastavas summas kohustuse krüptovarade tagastamiseks. Kohustused klientide ees kajastatakse esmasel arvele võtmisel ja igal aruandekuupäeval krüptovarade õiglasest väärtuses.

Krüptovarade ja nendega seotud kohustiste õiglase väärtuse muutused

Kontsern on otsustanud esitada kasumiaruandes nii krüptovarade kui ka nendega seotud kohustiste õiglase väärtuse muutused saldeerituna, kuna saldeeritud esitlusviis peegeldab kõige paremini tehingute sisu ja annab finantsaruannete kasutajatele võimaluse mõista tehinguid tõetruumalt.

Õiglase väärtuse mõõtmise põhimõtteid on kirjeldatud Lisa 15 „Krüptovarad ja nendega seotud kohustised“.

Materiaalne põhivara

Arvele võtmine ja kajastamine

Materiaalset põhivara kajastatakse soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud kulum ja võimalikud allahindlused vara väärtuse langusest.

Kui materiaalse põhivara eri osadel on erineva pikkusega kasulikud eluead, võetakse nad arvele eraldi põhivaraobjektidena (oluliste komponentidena). Iga komponendi kuluminorm määratakse eraldi, lähtudes komponendi eeldatavast kasulikust elueast.

Materiaalse põhivara kajastamise lõpetamisest tekkivad kasumid ja kahjumid kajastatakse kasumiaruandes.

Soetusmaksumus

Materiaalse põhivara soetusmaksumus koosneb selle ostuhinnast (sealhulgas imporditollimaksudest ja mittetagastatavatest ostumaksudest, millest on maha arvatud hinnasoodustused) ning muudest objekti esmase omandamisega otseselt seotud kulutustest. Laenukasutuse kulutused, mis on otseselt seotud tingimustele vastava varaobjekti soetamise, ehitamise või tootmisega, moodustavad osa selle vara soetusmaksumusest. Maad mõõdetakse soetusmaksumuses.

Hilisemad kulutused

Materiaalse põhivara objektile tehtud hilisemad kulutused lisatakse vara soetusmaksumusele ainult juhul, kui on tõenäoline, et ettevõtte saab tulevikus tehtud kulutustest majanduslikku kasu. Muud hooldus- ja remondikulud kajastatakse kuluna nende toimumise momendil.

Amortisatsioon

Materiaalse põhivara objekti arvele võtmisel määratakse selle kasulik eluiga, mis on aluseks selle amortisatsiooninormi määramisel. Erandiks on piiramatult kasutuseaiga varad (maa), mida ei amortiseerita. Varaobjekti hakatakse amortiseerima alates hetkest, kui ta on kasutusvalmis (juhtkonna poolt ette nähtud asukohta ja tööseisundisse viidud). Vara amortiseerimine lõpetatakse, kui see on täielikult amortiseerunud või selle kajastamine on lõpetatud. Kui täielikult amortiseerunud vara on endiselt kasutuses, kajastatakse seda finantsseisundi aruandes kuni kasutusest lõplikult kõrvaldamiseni nullväärtuses.

Amortisatsiooni arvestatakse lineaarsel meetodil jaotades soetusmaksumuse kuni lõppväärtuseni vara hinnangulisele kasulikule elueale. Vara amortiseerimine ei peatu ajaks, mil vara on jäänud seisma, või kui vara on aktiivsest kasutusest eemaldatud. Amortisatsioonikulu kajastatakse igakuiselt. Materiaalse põhivara kasulik eluiga vaadatakse üle vähemalt iga majandusaasta lõpus ja kui uued hinnangud erinevad eelnevatest, kajastatakse muutused raamatupidamislike hinnangute muutustena, st edasiulatuvalt.

Materiaalse põhivara kasulikud eluead põhivara gruppide lõikes:

- arvutid ja muu elektroonika 2-5 aastat
- muu materiaalne põhivara 2,5-5 aastat

Individuaalselt oluliste või mittestandardsete objektide puhul tuleb amortisatsioonimäär määrata igale varale eraldi, lähtudes konkreetse eseme oodatavast kasulikust elueast.

Kui varade eeldatav kasulik eluiga erineb oluliselt varasemast hinnangust, korrigeeritakse vara järelejäänud kasutusiga edasiulatuvalt, tuues kaasa vara amortisatsioonikulu muutuse järgnevatel perioodidel.

Vara väärtuse languse hindamist on kirjeldatud üksikasjalikumalt „Vara väärtuse langus“ arvestuspõhimõtte juures.

Kajastamise lõpetamine

Materiaalse põhivara kajastamine lõpetatakse, kui varaobjekt muutub püsivalt kasutuskõlbmatuks, kui see müüakse või võõrandatakse muul viisil, renditakse välja kapitalirendi tingimustel, selle kadu tuvastatakse füüsilise kontrolli käigus või kui selle kasutamisest ega võõrandamisest ei oodata tulevikus majanduslikku kasu.

Materiaalse põhivara objekti kajastamise lõpetamisest saadav kahjum kajastatakse kasumiaruandes objekti kajastamise lõpetamisel muude kulude hulgas.

Immateriaalne põhivara (v.a krüptovarad)

Arvele võtmine ja kajastamine

Firmaväärtus Firmaväärtus on positiivne vahe äriühenduse käigus omandatud osaluse soetusmaksumuse ja omandatud netovara õiglase väärtuse vahel, peegeldades seda osa soetusmaksumusest, mis tasuti omandatud ettevõtte selliste varade eest, mida ei ole võimalik eristada ja eraldi arvele võtta. Omandamise kuupäeval kajastatakse firmaväärtus selle soetusmaksumuses immateriaalse varana. Juhul kui äriühendusest tekib negatiivne firmaväärtus, siis kajastab ettevõtte koheselt kogu negatiivse firmaväärtuse konsolideeritud kasumiaruandes tuluna.

Muu immateriaalne põhivara Muu immateriaalne põhivara hõlmab kaubamärke, patente, litsentse, kasutusõigus, tarkvara, kvoote ja muid mittefüüsilisi varasid, mida kontsern kasutab toodete tootmiseks või teenuste pakkumiseks või halduslike eesmärkidel. Muid immateriaalseid põhivarasid, mille ettevõtte on omandanud ja millel on piiratud kasulik eluiga, hinnatakse soetusmaksumuses, millest on lahutatud akumulieeritud kulum ja võimalikud allahindlused.

Hilisemad kulutused

Hilisemad kulutused kapitaliseeritakse ainult siis, kui need suurendavad tulevikus saadavat majanduslikku kasu, mis väljendub konkreetsetes varas, millega need on seotud. Kõik muud kulutused, sealhulgas ettevõttesiseselt loodud firmaväärtusele ja kaubamärkidele tehtud kulutused, kajastatakse nende tekkimise hetkel kasumiaruandes.

Amortisatsioon

Amortisatsiooni arvestatakse lineaarsel meetodil, jaotades soetusmaksumuse kuni lõppväärtuseni vara hinnangulisele kasulikule elueale, ning see kajastatakse üldjuhul kasumiaruandes. Firmaväärtust ei amortiseerita.

Muud immateriaalsed põhivarad amortiseeritakse 10-aastase perioodi jooksul.

Amortisatsioonimeetodid, aastased amortisatsioonimäärad ja jääkväärtused vaadatakse üle igal aruandekuupäeval ja vajadusel teostatakse muutused.

Vara väärtuse languse hindamist on kirjeldatud üksikasjalikumalt „Vara väärtuse langus“ arvestuspõhimõtte juures.

Vara väärtuse langus

Mittefinantsvara väärtuse langus

Mittefinantsvara raamatupidamisväärtus vaadatakse üle vähemalt kord aastas aruandeperioodi lõpus. Ülevaatamise eesmärgiks on tuvastada, ega pole indikaatoreid, mis nõuaks vara allahindamist. Juhul, kui on põhjust eeldada, et teatud põhivara objekti kaetav väärtus võib olla langenud alla tema raamatupidamisväärtuse, viiakse läbi vara väärtuse test ning vajadusel hinnatakse vara alla.

Vara kaetav väärtus on kas selle vara või raha teeniva üksuse õiglase väärtus, millest on maha arvatud müügikulud, või kasutusväärtus, olenevalt sellest kumb neist on suurem.

Kasutusväärtuse hindamisel diskonteeritakse hinnangulisi tulevasi rahavoogusid diskontomääraga, mis väljendab hetke turuväärtuse suundumusi ja varaga seotud spetsiifilisi riske. Vara väärtuse languse testimiseks grupeeritakse varad kõige väiksemasse võimalikku varade gruppi, mille pidevast kasutamisest on võimalik rahavoogusid eristada ning mis on olulises osas sõltumatud teistest varadest või varade gruppidest (raha teenivatest üksustest) saadavatest rahavoogudest.

Väärtuse languse testimise eesmärgil on äriühendusest tekkinud firmaväärtused jagatud ettevõtte nendele raha teenivatele üksustele, mis peaksid saama konkreetsest äriühendusest tekkivast sünergiast majanduslikku kasu.

Vara väärtuse langus kajastatakse kahjumina, kui vara või selle raha teeniva üksuse raamatupidamisväärtus ületab selle hinnangulist kaetavat väärtust. Vara väärtuse langusest tekkinud kahjumid kajastatakse perioodi kuludes. Raha teeniva üksuse väärtuse langusest tekkinud kahjumit kajastatakse esmalt selleks, et vähendada üksusele omistatud firmaväärtuse raamatupidamisväärtust ning seejärel proportsionaalselt üksuse muude varade raamatupidamisväärtust.

Kui väärtuse vähenemise põhjus kaob, tühistatakse varem kajastatud allahindlus. Allahindluse asjaolude muutumist analüüsitakse vähemalt kord aastas aruandeperioodi lõpus. Allahindlusi tühistatakse ja vara väärtust suurendatakse maksimaalselt raamatupidamisväärtuseni, mis varal oleks kujunenud, kui allahindlust ei oleks tehtud, arvestades sealhulgas vahepealset kulumit. Vara allahindluse tühistamine kajastatakse perioodi kasumis või kahjumis samal real, kus kajastus varasem allahindlus.

Rendiarvestus

Lepingu sõlmimisel hindab kontsern, kas leping on rendileping või kas leping sisaldab endas renti. Leping on rendileping (või sisaldab endas renti), kui leping annab õiguse kontrollida ja kasutada kindlaksmääratud vara teatud aja jooksul tasu eest. Hindamaks, kas leping annab õiguse kontrollida ning kasutada vara, kasutab kontsern IFRS 16 rendi definitsiooni.

Kontsern kui rentnik

Rendikomponenti sisaldava lepingu sõlmimisel või muutmisel jaotab kontsern lepingus sisalduva tasu igale rendikomponendile selle eraldiseisva hinna alusel.

Kontsern kajastab kasutusõiguse vara ja rendikohustist rendi alguse kuupäeval. Kasutusõiguse vara mõõdetakse algselt soetusmaksumuses, mis koosneb rendikohustise algsummast. Rendikohustise algsummat korrigeeritakse tehtud ettemaksete võrra, tehtud otseste kulutuste võrra ning taastamiskulude võrra (mis tulenevad vara demonteerimisest ning taastamisest). Saadud summast on maha arvatud saadud rendisoodustused.

Kasutusõiguse vara amortiseeritakse lineaarsel meetodil rendi alguskuupäevast kuni rendiperioodi lõpuni, välja arvatud juhul, kui rendilepinguga antakse alusvara omandiõigus kontsernile rendiperioodi lõpus üle või kui kasutusõiguse vara jääkväärtus viitab sellele, et kontsern plaanib kasutada vara väljaostuoptiooni. Sellisel juhul amortiseeritakse kasutusõiguse vara alusvara kogu kasuliku eluea jooksul, mis määratakse samadel alustel nagu vastavate kontserni poolt omatavate materiaalsete põhivarade puhul. Lisaks vähendatakse kasutusõiguse vara väärtuse langusest tulenevate kahjumite korral. Samuti korrigeeritakse kasutusõiguse vara rendikohustiste teatud ümberhindamistel.

Rendikohustist mõõdetakse algselt rendimaksete nüüdisväärtuses, mida ei ole veel makstud rendisuhte alguskuupäevaks, kasutades rendi sisemist intressimäära või, kui seda määra ei ole võimalik kindlaks teha, siis alternatiivset laenuintressimäära. Üldjuhul kasutab kontsern diskontomäärana alternatiivset laenuintressimäära.

Kontsern leiab alternatiivse laenuintressimäära, kasutades selleks erinevaid finantseerimisallikaid. Saadud sisendeid korrigeeritakse, võttes arvesse renditingimusi ja renditava vara tüüpi, et jõuda renditavale varale sobiva alternatiivse laenuintressimäärani.

Rendikohustises sisalduvate rendimaksete hulka kuuluvad järgmised osad:

- fikseeritud maksed (sealhulgas sisuliselt fikseeritud rendimaksed);
- trahvid rendilepingu katkestamisel (kui katkestamine on piisavalt kindel);
- väljaostuhind (kui vara ost on piisavalt kindel);
- garanteeritud jääkväärtus (makstava summa eeldatav väärtus);
- indeksist või määrast sõltuvad rendimaksed.

Rendikohustist mõõdetakse korrigeeritud soetusmaksumus. See arvutatakse ümber siis, kui tulevastes rendimaksetes on muutusi, mis tulenevad indeksist või määrast, kui muutub hinnang garanteeritud jääkväärtuse summa osas või kui kontsern muudab oma hinnangut selle osas, kas soovitakse kasutada vara väljaostu, rendi pikendamise või lõpetamise võimalusi. Samuti mõõdetakse rendikohustist ümber kui muutuvad fikseeritud maksed (sealhulgas sisuliselt fikseeritud rendimaksed).

Kui rendikohustist hinnatakse ümber ülal loetletud põhjustel, tehakse kasutusõiguse vara bilansilises maksumuses vastav korrigeerimine. Rendikohustise muudatuse mõju kajastatakse kasumiaruandes, kui kasutusõiguse vara bilansiline maksumus on vähendatud nullini.

Kontsern on otsustanud mitte kajastada kasutusõiguse varasid ning rendikohustisi väheväärtuslike vara rentide ning lühiajaliste rentide puhul. Kontsern kajastab nende rentidega seotud rendimaksud kuluna lineaarselt rendiperioodi jooksul.

Kontsern kui rendileandja

Kui kontsern tegutseb rendileandjana, määrab kontsern rendi alguses kindlaks, kas rendileping on kapitalirent või kasutusrent.

Iga rendilepingu klassifitseerimiseks hindab kontsern, kas rendilepinguga kantakse üle praktiliselt kõik alusvara omandiga seotud riskid ja hüved. Kui antakse, siis sel juhul on tegemist kapitalirendiga. Kui ei anta, siis on tegemist kasutusrendiga. Selle hinnangu ühe osana hindab kontsern ka teatud indikaatoreid (näiteks seda, kas rent on sõlmitud suurema osa vara majanduslikust elueast).

Kui rendileping sisaldab endas nii rendi kui ka mitte-rendi komponente, rakendab kontsern IFRS 15 arvestuspõhimõtteid, et jaotada rendilepingu tasu komponentide vahel.

Kontsern rakendab rendileandja netoinvesteeringu suhtes standardis IFRS 9 esitatud nõudeid kajastamise lõpetamise ja väärtuse languse kohta. Kontsern analüüsib regulaarselt hinnangulisi garanteerimata jääkväärtusi, mida kasutatakse rendileandja brutoinvesteeringu arvutamiseks.

Kontsern kajastab kasutusrendi alusel saadud rendimakseid lineaarselt tuluna rendiperioodi jooksul kasumiaruandes.

Kinnisvarainvesteeringud

Kinnisvarainvesteering on kinnisvara (maa või ehitis, osa ehitisest või mõlemad), mida hoitakse (kas omanikuna või kasutamiseõiguse esemeks oleva vara rentnikuna) eelkõige renditulu teenimise, kinnisvara väärtuse kasvu või mõlemal eesmärgil, mitte aga kasutamiseks kaupade tootmisel, teenuste osutamisel või halduslikel eesmärkidel.

Kinnisvarainvesteering võetakse finantsseisundi aruandes arvele tema soetusmaksumuses, mis sisaldab soetamisega otseselt seonduvaid tehingutasusid ja muid tehtud vältimatuid kulutusi vara soetamiseks.

Edaspidi kajastatakse kinnisvarainvesteering iga aruandeperioodi lõpu seisuga õiglases väärtuses. Õiglase väärtuse muutusest tulenev kasum või kahjum kajastatakse perioodi kasumis või kahjumis.

Õiglase väärtuse mõõtmiseks kasutatakse sõltumatute kinnisvarahindajate ekspertarvamusi ning õiglase väärtuse määramiseks on kasutatud hinnatava objektiga võrreldavatel tingimustel toimunud turutehinguid.

Investeeringud tütar- ja sidusettevõtetesse

Emaettevõtte konsolideerimata finantsseisundi aruandes kajastatakse investeeringud tütarettevõtetesse soetusmaksumuses. Soetusmaksumuse meetodi rakendamisel korrigeeritakse esialgset soetusmaksumust vajadusel antud vara väärtuse langusest tekkivate allahindlustega. Emaettevõtte hindab igal bilansipäeval, kas esineb indikatsioone, mis viitavad, et investeeringu kaetav väärtus on langenud alla selle raamatupidamisliku väärtuse. Selliste indikatsioonide olemasolul, teostatakse vara kaetava väärtuse test. Investeeringu poolt makstavad dividendid kajastatakse tuluna perioodi kasumiaruandes nõudeõiguse tekkimisel.

Finantsvarad ja -kohustised

Kajastamine ja esmane mõõtmine

Nõudeid ostjate vastu kajastatakse nende tekkimise hetkel. Kõik ülejäänud finantsvarad- ja kohustised kajastatakse siis, kui kontsernist saab instrumendi lepinguline osapool. Kontsern mõõdab esmasel kajastamisel finantsvara või -kohustist selle õiglases väärtuses, millele on lisatud või millest on maha arvatud tehingukulutused, mis on otseselt seotud finantsvara omandamise või finantskohustise emiteerimisega. Nõudeid ostjate vastu, mis ei ole seotud olulise rahastamise komponendiga, võetakse esmasel kajastamisel arvele tehinguhinnas.

Klassifitseerimine, edasine mõõtmine ning kasumid ja kahjumid

Finantsvarad

Kontsern kajastab finantsvara edaspidi korrigeeritud soetusmaksumuses, õiglasest väärtuses läbi muu koondkasumi või õiglasest väärtuses muutusega läbi kasumiaruande.

Finantsvarasid ei klassifitseerita ümber pärast nende esmast kajastamist, välja arvatud juhul, kui kontsern muudab oma finantsvarade haldamise ärimudelit, sellisel juhul klassifitseeritakse kõik mõjutatud finantsvarad ümber ärimudeli muutusele järgneva esimese aruandeperioodi esimesel päeval.

Finantsvarasid mõõdetakse korrigeeritud soetusmaksumuses, kui mõlemad järgmised tingimused on täidetud:

- finantsvara hoitakse ärimudeli raames, mille eesmärk on hoida finantsvara lepingupõhiste rahavoogude kogumiseks; ja
- finantsvara lepingutingimustest tulenevad kindlaksmääratud kuupäevadel rahavood, mis on ainult põhiosa ja tasumata põhiosalt arvestatud intress.

Kontsern klassifitseerib korrigeeritud soetusmaksumuses mõõdetavateks finantsvaradeks raha ja raha ekvivalendid, nõuded ostjate vastu, antud laenud ja muud nõuded.

Finantsvara mõõdetakse õiglasest väärtuses muutusega läbi muu koondkasumi, kui see vastab mõlemale järgmisele tingimusele ja seda ei ole määratud varana, mida kajastatakse õiglasest väärtuses muutusega läbi kasumiaruande:

- instrumente hoitakse ärimudelilis, mille eesmärk on saavutada nii lepinguliste rahavoogude kogumine kui ka finantsvarade müük; ja
- lepingutingimused tagavad kindlatel kuupäevadel rahavood, milleks on ainult põhiosa ja tasumata põhiosalt arvestatud intress.

Kõik finantsvarad, mis ei ole klassifitseeritud mõõdetavateks korrigeeritud soetusmaksumuses või õiglates väärtuses läbi muu koondkasumi nagu on eelpool kirjeldatud, mõõdetakse õiglates väärtuses muutusega läbi kasumiaruande.

Esmasel kajastamisel võib kontsern õiglates väärtuses läbi kasumiaruande mõõdetavaks määratleda ka finantsvarad, mis vastavad kas korrigeeritud soetusmaksumuses või õiglates väärtuses läbi muu koondkasumi kajastamise tingimustele, kui see kas kõrvaldab või vähendab oluliselt mõõtmise või kajastamise järjepidevusetust, mis muul juhul tekiks varade või kohustiste mõõtmisest või nendelt saadavate kasumite või kahjumite kajastamisest erinevatel alustel.

Järgnev tabel annab ülevaate kontserni finantsvaradest ning nende mõõtmisest ja kasumite ning kahjumite kajastamisest.

Korrigeeritud soetusmaksumus

Antud varad kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses, kasutades sisemise intressimäära meetodit. Korrigeeritud soetusmaksumusest arvutatakse maha kahjum vara väärtuse langusest. Intressitulu, kasum või kahjum valuutakursi muutusest ning väärtuse langus kajastatakse kasumiaruandes. Kajastamise lõpetamisel tekkinud kasum või kahjum kajastatakse kasumiaruandes.

Finantsvarad õiglates väärtuses muutustega läbi kasumiaruande

Antud varasid (õiglane väärtus on positiivne) mõõdetakse õiglates väärtuses. Puhaskasum ja -kahjum (sealhulgas intressi- või dividenditulu), kajastatakse kasumiaruandes..

Finantskohustised

Finantskohustised klassifitseeritakse mõõdetuna kas korrigeeritud soetusmaksumuses või õiglates väärtuses muutustega läbi kasumiaruande. Finantskohustis klassifitseeritakse õiglates väärtuses muutustega läbi kasumiaruande, kui seda hoitakse kauplemise eesmärgil, see on tuletisinstrument või see on sellisena kajastatud esmasel kajastamisel. Finantskohustised õiglates väärtuses muutustega läbi kasumiaruande hinnatakse õiglates väärtuses ning puhaskasum ja -kahjum, sealhulgas mis tahes intressikulud, kajastatakse kasumiaruandes.

Muud finantskohustised kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses, kasutades sisemise intressimäära meetodit. Intressikulud ja kasum või kahjum valuutakursi muutusest kajastatakse kasumiaruandes. Kajastamise lõpetamisel tekkinud kasum või kahjum kajastatakse läbi puhaskasumi.

Kajastamise lõpetamine

Finantsvarad

Kontsern lõpetab finantsvara kajastamise siis ja ainult siis, kui lepingujärgsed õigused finantsvarast tulenevatele rahavoogudele lõpevad või kui kontsern kannab finantsvara üle ning ülekandmine vastab kajastamise lõpetamise kriteeriumitele. Kontsern annab lepinguliste rahavoogude saamise õiguse üle tehingus, mille puhul antakse üle kõik finantsvara omamisega seotud riskid ja hüved või kus kontsern ei anna üleandmise käigus finantsvara omamisega seotud riske ja hüvesid, kuid kontsernil ei säili kontrolli finantsvara üle.

Tehingud, millega kontsern annab üle oma finantsaruannetes kajastatud varad, kuid kontsern säilitab kõik või põhilised üleantud varade riskid ja hüved, siis sellistel juhtudel üleantud vara kajastamist kontsern ei lõpeta.

Finantskohustised

Kontsern eemaldab finantskohustise oma finantsseisundi aruandest siis ja ainult siis, kui see on kustutatud. See tähendab kui lepingus määratletud kohustis on täidetud, tühistatud või aegunud. Kontsern lõpetab finantskohustise kajastamise, kui finantskohustise tingimusi muudetakse nõnda, et kohustise rahavood on oluliselt erinevad esialgsest kohustisest. Sellisel juhul kajastatakse muudetud tingimustel põhinevat uut finantskohustist õiglases väärtuses.

Erinevus lõpetatud finantskohustise või teisele osapoolale ülekantud finantskohustise (või finantskohustise osa) bilansilise jääkmaksumuse ja makstud tasu, sealhulgas kõigi ülekantud mitterahaliste varade või võetud kohustiste vahel kajastatakse läbi puhaskasumi.

Saldeerimine

Finantsvarad ja -kohustised tasaarvestatakse ja kajastatakse netosummana finantsaruandes siis ja ainult siis, kui kontsernil on sel hetkel seaduslik õigus summasid tasaarveldada ja kontsernil on teadlik kavatsus need kas tasuda netopõhiselt või realiseerida vara ja tasuda samaaegselt kohustis.

Finantsvarade väärtuse langus

Kontsern rakendab väärtuse languse kajastamisel oodatava krediikahjumi mudelit korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatavate finantsvarade suhtes.

Kontsern mõõdab väärtuse langust summas, mis võrdub eluea jooksul oodatavate krediikahjumitega, välja arvatud finantsvarad, mille väärtuse langus mõõdetakse summas, mis võrdub 12 kuu jooksul oodatavate krediikahjumitega:

- muud nõuded;
- raha- ja raha ekvivalendid, mille krediidirisk ei ole pärast esmast kajastamist märkimisväärselt suurenenud.

Kontsern rakendab kõigi ostjate vastu tekkinud nõuete eeldatava krediikahjumi kajastamisel standardis IFRS 9 sätestatud lihtsustatud meetodit, mis lubab moodustada allahindluse reservi kehtivusaja jooksul eeldatavate krediikahjumi summas.

Kontsern kajastab alati nõuetele ostjate vastu moodustatud allahindluse summas, mis võrdub nende kehtivusaja jooksul eeldatavalt tekkiva krediikahjumiga. Nimetatud varade eeldatava krediikahjumi hindamiseks kasutatakse eraldiste moodustamise maatriksit, mis põhineb kontserni ajaloolisel krediikahjumi kogemusel, mida korrigeeritakse konkreetsete deebitoridega seotud tegurite, üldiste majandustingimuste ning vajadusel raha ajaväärtusega. Eeldatavad krediikahjumid on tõenäosusega kaalutud hinnangulised krediikahjumid. Krediikahjum on vahe lepingujärgsete rahavoogude ja kontserni poolt oodatavate rahavoogude vahel, mida diskonteeritakse finantsvara sisemise intressimääraga.

Igal aruandekuupäeval hindab kontsern, kas korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatud finantsvarade krediikvaliteet on langenud. Finantsvara krediikvaliteet on langenud, kui on toimunud üks või mitu sündmust, mis avaldavad selle finantsvara eeldatavatele tulevastele rahavoogudele negatiivset mõju. Asjaolud, mis annavad indikatsiooni, et finantsvara krediikvaliteet on langenud, on järgmised:

- võlgniku olulised finantsraskused;
- lepingu rikkumine (kohustise mittetäitmine või tähtajaks tasumata jätmine);
- laenu või ettemakse restruktureerimine tingimustel, mida kontsern muul juhul ei oleks teinud;
- on tõenäoline, et võlgnik satub makseraskustesse.

Korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatud finantsvarade väärtuse languse võrra vähendatakse varade bilansilist maksumust.

Raha ja raha ekvivalendid

Raha ja raha ekvivalendid hõlmavad sularaha kassas, nõudmiseni hoiuseid pangas, muid lühiajalisi likviidseid investeeringuid, mille esialgne tähtaeg on kuni kolm kuud ja mille väärtuse muutumise risk on ebaoluline.

Rahavoogude aruanne on koostatud otsemeetodil. Juhtkond on otsustanud koos IFRS-i kasutuselevõtuga muuta rahavoogude esitamise meetodit. Muudatuse põhjuseks on asjaolu, et oluline osa netotulust (eelkõige müügitulud ja müüdud kaupade kulud) arveldatakse krüptovarades ning seetõttu ei peaks need tehingud, koos krüptovarade väärtuse muutusega, rahavoogude aruandes kajastuma.

Investeeringimis- ja finantseerimistegevuse rahavood esitatakse brutomeetodil, mis tähendab, et laekumised ja väljamaksed on avalikustatud eraldi kirjetel. Mitterahalised tehingud elimineeritakse.

Välisvaluuta

Välisvaluutadeks on loetud kõik valuutad peale euro. Välisvaluutas fikseeritud tehingud arvestatakse ümber arvestusvaluutasse tehingupäeval kehtinud valuutakursi alusel. Välisvaluutas fikseeritud monetaarsed varad ja kohustised konverteeritakse arvestusvaluutasse aruandekuupäeval kehtiva arvestusvaluuta vahetuskursi järgi. Välisvaluutas fikseeritud mittemonetaarsed varad ja kohustised, mis on kajastatud soetusmaksumuses, konverteeritakse arvestusvaluutasse tehingukuupäeval kehtiva arvestusvaluuta vahetuskursi järgi. Ümberarvestamisel kasutatakse Euroopa Keskpanga vastava valuuta ametlikku noteeringut. Ümberarvestamisel tekkivad kursivahed kajastatakse kasumis või kahjumis.

Kontserni ettevõtted kasutavad arvestusvaluutana oma majanduskeskkonna valuutat. Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande esitusvaluuta on Eestis kehtiv ametlik valuuta euro (EUR). Kõik arvnäitajad põhiaruannetes ja lisades on esitatud eurodes.

Kui tütarettevõtte arvestusvaluuta ei ühti emaettevõtte arvestusvaluutaga, kasutatakse tütarettevõtete aruannete teisendamisel järgnevaid vahetuskursse:

1. kõik tütarettevõtte varad ja kohustused (sealhulgas firmaväärtus ja äriühenduse käigus soetatud varaobjektide ümberhindamiste tulemused) arvestatakse ümber eurodesse aruandeperioodi lõpus kehtinud valuutakursside alusel;
2. tulu ja kulud on arvestatakse ümber eurodesse kasutades aruandeperioodi kaalutud keskmisi kursse.

Kursivahesid kajastatakse muus koondkasumis ning esitatakse omakapitali koosseisus kursivahede reservina. Välismaise üksuse sellisel võõrandamisel, mille tulemusena kaob valitsev või oluline mõju, kantakse vastava välismaise üksusega seotud kumulatiivne summa kursivahede reservist võõrandamisel tekkinud kasumi või kahjumi osana kasumisse või kahjumisse. Kui kontsern võõrandab vaid osa oma osalusest tütarettevõttes, mille koosseisus on välismaine üksus, ja säilitab valitseva mõju, omistatakse vastav proportsionaalne osa kumulatiivsest summast tagasi mittekontrollivale osalusele.

Eraldised

Eraldisi kajastatakse juhul, kui ettevõttel on minevikus aset leidnud sündmustest tulenev seaduslik või faktiline kohustus, kohustise realiseerumine nõuab ressurssidest loobumist ja summa suurust on võimalik usaldusväärset mõõta. Eraldisi kajastatakse kohustise täitmiseks vajalike kulutuste nüüdiseväärtuses, kasutades intressimäära, mis kajastab turu hinnanguid raha hetkeväärtusele ja kohustisele iseloomulikele riskidele. Aja möödumise tõttu toimunud eraldise summa kasv kajastatakse finantskuluna.

Eraldiste hindamisel on lähtutud juhtkonnapoolsetest hinnangutest ning vajadusel kaasatud väliseid eksperte. Eraldised kajastatakse finantsseisundi aruandes summas, mis vastab parimale hinnangule eksisteeriva kohustuse täitmiseks vajalike kulutuste kohta aruandeperioodi lõpu seisuga.

Võimalikud kohustised, mille realiseerumine on vähetõenäoline või millega kaasnevate kulutuste suurust ei ole võimalik piisava usaldusväärusega hinnata, kuid mis teatud tingimustel võivad tulevikus muutuda kohustisteks, on avalikustatud nende olemasolul raamatupidamise aastaaruande lisades tingimuslike kohustistena.

Müügitulu

Müügitulu mõõtmisel võetakse aluseks kliendilepingus sätestatud tasu. Kontsern kajastab müügitulu siis, kui ta annab kliendile kontrolli kauba või teenuse üle.

Järgnevas tabelis on esitatud informatsioon kliendilepingutest tulenevate toimingukohustiste täitmise ja ajastuse ning sellest tulenevalt müügitulu kajastamise arvestuspõhimõtete kohta.

Toote/teenuse liik	Toimingukohustise täitmine ja ajastus, olulised maksetingimused	Müügitulu arvestuspõhimõtted
Kauplemise teenustasud (Spot trading fees)	<p>Kontserni poolt kliendile antud lubadus on töödelda kliendi poolt algatatud tehing.</p> <p>Teenustasu rakendatakse üksikute tehingute tasemel. Tehinguhind arvutatakse vastavalt tehingu suurusele ning see võib erineda sõltuvalt makseliigist ning makse suurusest.</p> <p>Kliendid tasuvad kontsernile pakutavate teenuste eest ettemaksena.</p>	<p>Toimingukohustus on täidetud ja kontsern kajastab müügitulu hetkel, kui kliendi poolt algatatud tehing on töödeldud.</p> <p>Müügitulu suurus põhineb tegelikult teostatud teenustel. Kliendi poolt saadud ettemaksed kajastatakse kliendilepingu kohustusena.</p>
Müügitulu stakkimisest (Staking revenue)	<p>Kontserni toimingukohustuseks on „laenata“ oma stakkimisel olevaid krüptovarasid edasi-stakkimise eesmärgil kolmandast osapoolest vahendajatele.</p> <p>Kontsern teenib perioodiliselt müügitulu krüptovaras (mitterahaline tasu). Mitterahalist tasu mõõdetakse õiglases väärtuses selle päeva seisuga, mil tasu saadakse.</p> <p>Piiratud lepingutasu ei kaasata tehinguhinda ning see kajastatakse hetkel, mil sellega seotud ebakindluse mõju on selgunud.</p>	<p>Toimingukohustus on täidetud ja kontsern kajastab müügitulu hetkel, kui stakkimise preemia on välja teenitud.</p>

Toote/teenuse liik	Toimingukohustise täitmine ja ajastus, olulised maksetingimused	Müügitulu arvestuspõhimõtted
Krüpto deebetkaartidega seotud teenustasud	Kontserni poolt kliendile antud lubadus on töödelda kliendi poolt algatatud tehing.	Toimingukohustus on täidetud ja kontsern kajastab müügitulu hetkel, kui kliendi poolt algatatud tehing on töödeldud.
	Teenustasu rakendatakse üksikute tehingute tasemel. Tehinguhind arvutatakse vastavalt tehingu suurusele ning see võib erineda sõltuvalt makselligist ning makse suurusest.	Müügitulu suurus põhineb tegelikult teostatud teenustel.
	Teenustasu laekumine toimub tehingu sooritamise hetkel.	
Verifitseerimise teenus	Kontsern pakub klientidele verifitseerimise teenust.	Toimingukohustus on täidetud ja kontsern kajastab müügitulu hetkel, kui verifitseerimistoiming on teostatud.
	Kliendid tasuvad kontsernile pakutavate teenuste eest ettemaksena.	Müügitulu suurus põhineb tegelikult teostatud teenustel. Kliendi poolt saadud ettemaksed kajastatakse kliendilepingu kohustusena.
	Tehinguhind sõltub kliendile pakutava teenuse sisust.	
Kaubad, CFD-d, aktsiad ja muud finantsinstrumendid	Kontsern tegeleb kauplemis- ja investeerimistegevusega Hollandi maakleriliitsentsi alusel.	Tulu kajastatakse siis, kui positsioon on suletud või kui avatud positsioonilt on teenitud intressi ühe kalendripäeva kohta. Tulu tasaarveldatakse turul teostatava riskimaandamis-tegevusega.
	Kontsern arvestab klientidelt avatud positsioonide eest intressi ja tulu suletud positsiooni tulemuselt.	

Aktsiapõhised maksed

Omakapitaliga arveldatavate aktsiapõhiste maksetehingute puhul mõõdab kontsern saadud kaupu või teenuseid ja vastavat suurenemist omakapitalis saadud kaupade või teenuste õiglasest väärtuses. Töötajatega sõlmitud tehingute puhul mõõdetakse omakapitaliinstrumentide õiglast väärtust nende üleandmise kuupäeval. Omakapitaliinstrumentide üleandmine võib olla sõltuvuses sellest, kas töötajad täidavad teatud teenuse osutamise või tulemuslikkusega seotud jõustumistingimused. Kõiki jõustumistingimusi, mis on seotud ainult töötajate poolt osutatava teenuse või turuga mitteseotud tulemuslikkuse tingimustega, võetakse arvesse eeldatavasti jõustuvate omakapitaliinstrumentide arvu hindamisel. Kontsern korrigeerib hiljem vajadusel seda hinnangut, kui uus info viitab sellele, et eeldatavasti jõustuvate omakapitaliinstrumentide arv võib eelnevast hinnangust erineda. Jõustumiskuupäeval korrigeerib kontsern hinnangut, et see oleks võrdne lõpuks jõustunud omakapitaliinstrumentide arvuga.

Ettevõtte tulumaks

Eestis kehtiva tulumaksuseaduse kohaselt ei maksustata Eestis ettevõtte aruandeaasta kasumit. Tulumaksu makstakse dividendidelt, erisoodustustelt, kingitustelt, annetustelt, vastuvõtukuludelt, ettevõtlike mitteseotud väljamaksetelt ning siirdehinna korrigeerimistelt.

Dividendidena jaotatud kasumi maksumääraks on 20/80 väljamakstavalt netosummalt. Alates 2019. aastast on võimalik dividendide väljamaksetele rakendada maksumäära 14/86. Seda soodsamat maksumäära saab kasutada dividendimaksele, mis ulatub kuni kolme eelneva majandusaasta keskmise dividendide väljamakseni, mis on maksustatud 20/80 maksumääraga. Kolme eelneva majandusaasta keskmise dividendimakse arvestamisel on 2019. aasta esimene arvesse võetav aasta. Teatud tingimustel on võimalik saadud dividende jaotada edasi ilma täiendava tulumaksukuluta. Dividendide väljamaksmisega kaasnevat ettevõtte tulumaks kajastatakse finantsseisundi aruandes kohustisena ning kasumiaruandes tulumaksukuluna samal perioodil kui dividendid välja kuulutatakse, sõltumata sellest, millise perioodi eest need on välja kuulutatud või millal need tegelikult välja makstakse.

Maksimaalne tulumaksukohustus, mis kaasneks vaba omakapitali väljamaksmisel dividendidena, ei ole kajastatud finantsseisundi aruandes, kuna tegemist on tingimusliku kohustusega. Info selle tingimusliku kohustuse suuruse kohta on avalikustatud lisas 29.

Change APAC PTE LTD on Singapuri maksuresident. Aastal 2022 on Singapuris ettevõtte tulumaksu määr 17%. Maksu tuleb tasuda sõltumata dividendide väljamaksmisest. Seisuga 31.12.2022 ei ole Change alustanud teenuste osutamist lõpptarbijatele Change APAC PTE LTD nimel ja ootab endiselt regulaatorilt litsentsi väljastamist. Kahjumit saab tähtajatult edasi kanda, et maha arvata järgmisel hindamisaasta seadusest tulenevast tulust, tingimusel et on täidetud osaluse test - vähemalt 50% ettevõtte emiteeritud aktsiate koguarvust peab kuuluma samale ettevõttele/isikule kahju tekkimise aasta viimasel päeval (st 31. detsembril); ja hindamisaasta esimesel päeval (st 1. jaanuar), mil selline kahju maha arvatakse.

Change Securities BV on Hollandi maksuresident. 2022. aastal on Hollandi valitsus kehtestanud ettevõtte tulumaksumääraks 15%. Maksu tuleb tasuda sõltumata dividendide väljamaksmisest. Seisuga 31.12.2022 on Change Securities BV-l veel eelmiste majandusaastate kahjum, mis on ettenähtud tingimuste täitmise korral ülekantav kuni 10 tulevast majandusaastat.

Seotud osapooled

Kontsern loeb osapooli seotuks juhul, kui üks osapool omab kas kontrolli teise osapoole üle või olulist mõju teise osapoole äriolulistele otsustele. Kontserni seotud osapooled on:

- emaettevõtte ja tema omanikud;
- teised samasse konsolideerimisgruppi kuuluvad ettevõtted;
- juhatuse ja nõukogu liikmed ning aktsionärid, kellel on märkimisväärne osalus, välja arvatud juhul, kui need isikud ei suuda grupi tegevusotsuste üle märkimisväärset mõju avaldada;

Lisaks käsitletakse seotud osapoolena eelpool loetletud isikute lähisugulased ning nendega seotud ettevõtted.

Aruandeperioodi lõpu järgsed sündmused

Asjaolud, mis ilmnesid aruandeperioodi lõpu seisuga ja aruande koostamise kuupäeva vahemikul, kuid on seotud aruandeperioodil või varasematel perioodidel toimunud tehingutega.

Aruandeperioodi lõpu seisuga sündmused, mida ei ole varade ja kohustiste hindamisel arvesse võetud, kuid mis oluliselt mõjutavad järgmise majandusaasta tulemust, on avalikustatud konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisades.

LISA 8. FINANTSINSTRUMENDID – ÕIGLANE VÄÄRTUS JA RISKIJUHTIMINE

Finantsinstrumentide klassifitseerimine ning nende õiglased väärtused

Järgnevas tabelis on näidatud finantsvarade ja -kohustiste bilansiline jääkmaksumus ning õiglane väärtus, sealhulgas nende õiglase väärtuse tase. Tabelis ei ole toodud informatsiooni nende vara ja kohustiste õiglase väärtuse osas, mida ei mõõdetata õiglases väärtuses ja mille õiglane väärtus on ettevõtte juhtkonna hinnangul ligilähedane nende bilansilise maksumusega.

Kontserni juhtkonna hinnangul on rendikohustuste õiglane väärtus ligilähedane nende bilansilise maksumusega, sest lepingute kehtivad intressimäärad vastavad turuintressimääradele.

(eurodes)	Bilansiline maksumus			Õiglane väärtus		
	31.12.2022	31.12.2021	01.01.2021	31.12.2022	31.12.2021	01.01.2021
Finantsinvesteeringud mõõdetuna õiglases väärtuses						
Aktsiad (Lisa 12)	651 994	771 395	90 124	651 994	771 395	90 124
Muud (Lisa 12)	0	0	1 629 859	0	0	1 629 859
Finantsinvesteeringud mõõdetuna õiglases väärtuses kokku	651 994	771 395	1 719 983	651 994	771 395	1 719 983
Finantskohustised mõõdetuna õiglases väärtuses						
Klientide deposiidid, krüpto (Lisa 15)	16 576 927	47 463 676	7 318 341	16 576 927	47 463 676	7 318 341
Klientide deposiidid, fiat (Lisa 19)	3 097 252	4 787 518	2 317 902	3 097 252	4 787 518	2 317 902
Finantskohustised mõõdetuna õiglases väärtuses kokku	19 674 179	52 251 194	9 636 243	19 674 179	52 251 194	9 636 243

(eurodes)	Level 1	Level 2	Level 3	Total
Finantsinvesteeringud mõõdetuna õiglases väärtuses				
Aksiad (Lisa 12)	0	0	651 994	0
Fondiosakud (Lisa 12)	0	0	0	0
Võlakirjad (Lisa 12)	0	0	0	0
Muud (Lisa 12)	0	0	0	0
Finantsinvesteeringud mõõdetuna õiglases väärtuses kokku	0	0	651 994	0
Finantskohustised mõõdetuna õiglases väärtuses				
Klientide deposiidid (Lisa 15,19)	19 674 179	0	0	0
Finantskohustised mõõdetuna õiglases väärtuses kokku	19 674 179	0	0	0

Krediidirisk

Krediidirisk on finantskahju risk kontsernil, kui klient või finantsinstrumendi osapool ei täida oma lepingulisi kohustisi ja tuleneb peamiselt kontserni nõuetest ostjate vastu.

Finants- ja lepinguliste varade bilansiline väärtus kajastab maksimaalset krediidiriski.

Kasumiaruandes kajastatud finantsvarade ja kliendilepingute varade väärtuse langusest tulenevad kahjumid olid järgmised:

(eurodes)	31.12.2022	31.12.2021
Klientidega sõõmitud lepingutest tulenevad nõuded ostjate vastu ja kliendilepingute varade väärtuse langus.	32 914	549 367
Kokku	32 914	549 367

Kontsern (Treasury osakond) jälgib regulaarselt partnerite maksekäitumist. Kontsern (Treasury, Customer support and operations osakond) monitoorib klientidelt laekumisele kuuluvaid summasid ning on klientidega jooksvas suhtluses.

Oodatavad krediidikahjumid

Kontsern kajastab alati nõuetele ostjate vastu moodustatud allahindluse summas, mis võrdub nende kehtivusaja jooksul eeldatavalt tekkiva krediidikahjumiga. Nimetatud varade eeldatava krediidikahjumi hindamiseks kasutatakse eraldiste moodustamise maatriksit, mis põhineb kontserni

ajaloolisel krediikahjumi kogemusel, mida korrigeeritakse konkreetsete deebitoridega seotud tegurite, üldiste majandustingimuste ning vajadusel raha ajaväärtusega. Eeldatavad krediikahjumid on tõenäosusega kaalutud hinnangulised krediikahjumid. Krediikahjum on vahe lepingujärgsete rahavoogude ja kontserni poolt oodatavate rahavoogude vahel, mida diskonteeritakse finantsvara sisemise intressimääraga.

Järgmises tabelis on teave avatusest krediidiriskile ning oodatavad krediikahjumid nõuded ostjate ja kliendilepingute varade osas.

31 December 2022 (in euros)	Oodatav kahjumimäär	Bilansiline maksumus	Oodatav kahjum	Maksejõuetuks muutunud
Ei ole üle tähtaja	0%	378 131	0	Ei
Üle 90 päeva tähtaja	100%	0	0	Jah
Kokku		378 131	0	

31 December 2021 (in euros)	Oodatav kahjumimäär	Bilansiline maksumus	Oodatav kahjum	Maksejõuetuks muutunud
Ei ole üle tähtaja	0%	79 481	0	Ei
Üle 90 päeva tähtaja	100%	0	0	Jah
Kokku		79 481	0	

01 January 2021 (in euros)	Oodatav kahjumimäär	Bilansiline maksumus	Oodatav kahjum	Maksejõuetuks muutunud
Ei ole üle tähtaja	0%	25 549	0	Ei
Üle 90 päeva tähtaja	100%	0	0	Jah
Kokku		25 549	0	

Raha ja raha ekvivalendid

Kontsernil oli 31. detsembril 2022 raha ja raha ekvivalente 5 548 266 euro väärtuses (31.12.2021 9 511 544 eurot). Raha ja raha ekvivalente hoitakse finantsasutustes, kelle reitingud on järgmised:

Pank	Reitinguagentuur	Reiting
LHV Bank AS	Moody's Investors Service	A3/Baa1
ING Bank N.V.	Moody's Investors Service	A1/Baa1
ABN AMRO Bank N.V.	Moody's Investors Service	A1/Baa1

Lisaks on seisuga 31.12.2022 33,6% (31.12.2021 46,3%) rahas ja raha ekvivalentidest hoitud likviidsuspartnerite juures, kellele ei ole väljastatud krediidireitingut.

Kontsern hindab, et raha ja raha ekvivalentide krediidirisk on madal, lähtudes finantsasutustele väljastatud krediidireitingutest. Vähendamaks likviidsusriski teiste partnerite juures hoitavate rahadega seoses on sõlminud ja on veel sõlmimas lähitulevikkus Kontsern eelfinantseerimiseta kauplemise lepingud, mis sisuliselt tähendab krediidilimiiti partnerite juures.

Likviidsusrisk

Likviidsusrisk on risk, et kontsernil tekib raskusi oma finantskohustiste täitmisega, mille katteks tuleb üle anda raha või muid finantsvarasid. Pikaajaline likviidsusrisk on risk, et kontsernil ei ole piisavalt vaba raha või muid likviidsuse allikaid, et katta tuleviku likviidsusvajadust oma äriplaani elluviimiseks ja kohustiste täitmiseks või et kontsern peab seetõttu vabu vahendeid kaasama kiirustades.

Kontserni likviidsusrisk tuleneb peamiselt kolmest järgmisest valdkonnast:

- Klientide deposiidid
- Rendikohustised
- Võlad tarnijatele ja muud võlad (töötajatele, maksuametile)

Klientide deposiidid

2022. aasta teise kvartali jooksul on kontsern oluliselt täiustanud sisekontrolli keskkonda ja protseduure jälgimaks klientidele kuuluvaid rahasid ületavat osa varadest, mida litsentsitud ettevõtted kasutavad klientidele finantsteenuste osutamisel. Meeskond kontrollib, et ülejääk varade ja kohustuste vahel oleks alati positiivne ning isegi üle seatud läve.

Lisaks üldisele likviidsusriski juhtimisele investeerib kontsern palju partnerite likviidsusriski juhtimisse ja tagab klientidega seotud krüptovarade maksimaalse eraldatuse on-chain külmhoidlates, mis ei sõltu likviidsuspartneritest.

Rendikohustised ja võlad tarnijatele

Kontsern on loonud nende valdkondadega seotud krediidiriski osas mitmeid kontrolltegevusi.

Kontrollid hõlmavad muuhulgas nii kvartaalse eelarve koostamise protsessi kui ka igakuiselt järelejäänud rahastamisvõimaluste ülevaatamist, milles on juba olemasolevast rahast välja arvatud kõik liisingukohustused ja võlgnevused tarnijatele. Kontsern teeb tööd õigeaegselt raha kaasamiseks ning investeerib toote kasumilikkuse saavutamisesse.

Avatus likviidsusriskile

Järgnevad on finantskohustiste järelejäänud lepingulised tähtajad aruandekuupäeva seisuga. Summad on brutos ning diskonteerimata ning sisaldavad lepingulisi intressimakseid.

Lepingulised rahavood

01. Jaanuar 2021 (eurodes)	Bilansiline maksumus	1-3 kuud	4-6 kuud	7-12 kuud	1-5 aastat	Üle 5 aasta	Kokku
Rendikohustised (Lisa 18)	744 255	22 270	22 373	45 253	387 499	268 860	744 255
Klientide deposiidid (Lisa 19)	2 317 902	2 317 902	0	0	0	0	2 317 902
Võlad tarnijatele ja muud võlad (Lisa 19)	331 491	331 491	0	0	0	0	331 491
Maksuvõlad (Lisa 20)	613 046	613 046	0	0	0	0	613 046
Kokku	4 006 694	3 284 709	22 373	45 253	387 499	268 860	4 006 694

Lepingulised rahavood

31. Detsember 2021 (eurodes)	Bilansiline maksumus	1-3 kuud	4-6 kuud	7-12 kuud	1-5 aastat	Üle 5 aasta	Kokku
Rendikohustised (Lisa 18)	654 358	22 882	23 054	46 629	399 385	162 508	654 358
Klientide deposiidid (Lisa 19)	4 787 518	4 787 518	0	0	0	0	4 787 518
Võlad tarnijatele ja muud võlad (Lisa 19)	1 945 872	1 945 872	0	0	0	0	1 945 872
Maksuvõlad (Lisa 20)	766 393	766 393	0	0	0	0	766 393
Kokku	8 154 141	7 522 665	23 054	46 629	399 385	162 508	8 154 141

Lepingulised rahavood

31. Detsember 2022 (eurodes)	Bilansiline maksumus	1-3 kuud	4-6 kuud	7-12 kuud	1-5 aastat	Üle 5 aasta	Kokku
Rendikohustised (Lisa 18)	578 085	24 262	24 444	49 441	423 361	56 576	578 085
Klientide deposiidid (Lisa 19)	3 097 252	3 097 252	0	0	0	0	3 097 252
Võlad tarnijatele ja muud võlad (Lisa 19)	433 532	433 532	0	0	0	0	433 532
Maksuvõlad (Lisa 20)	217 536	217 536	0	0	0	0	217 536
Kokku	4 326 405	3 772 582	24 444	49 441	423 361	56 576	4 326 405

Tururisk

Tururisk on risk, et muutused turuhindades nagu kaubad, valuutakursid, intressimäärad ja kapitali hinnad, mõjutavad kontserni tulu või finantsinstrumentidesse tehtud investeeringute väärtust. Tururiski juhtimise eesmärk on juhtida ja hoida tururiskile avatud positsioone aktsepteeritavates piirides samas optimeerides tulu.

Kontsern on määranud krüptovaradele ja muudele turul kaabeldatavatele instrumentidele erinevad riskivalmiduse tasemed ning need on kontserni poolt (Dealing osakond) pideva jälgimise all.

Valuutarisk

Valuutakursirisk tekib siis, kui tulevikus aset leidvad majanduslikud tehingud (müügid, ostud) või kajastatud varad või kohustused on fikseeritud valuutas, mis pole ettevõtte arvestusvaluuta. Kontserni kuuluvate ettevõtete arvestusvaluutaks on peamiselt euro.

Valuutarisk on risk, et finantsinstrumentide õiglane väärtus või rahavood on volatiilsed tulevikus valuutavahetuskursi muutuste tõttu.

Kontsern hoiab enamikku fiat-rahast eurodes ning konverteerib teistesse valuutadesse (SGD, USD, GBP) enamasti alles siis, kui on laekunud välisvaluutas esitatud arve. Valuutarisk ei oma ettevõtte jooksvale tegevusele olulist mõju. 31.12.2022 seisuga oli grupil välisvaluutas varasid 71 864 EUR (31.12.2021: 200 519 EUR) ja kohustusi 13 775 EUR (31.12.2021: 10 380 EUR).

Intressimäära risk

Intressimäära risk on risk, et finantsinstrumentide õiglased väärtused või rahavood kõiguvad tulevikus turu intressimäärade muutuste tõttu. Rahavoogude intressimäära risk tekib kontsernile muutuvate intressimääradega võlakohustistest ja seisneb ohus, et finantskulud suurenevad, kui intressimäärad tõusevad.

31.12.2022 ja 31.12.2021 seisuga ei olnud kontsernil muutuva intressimääraga kohustisi. Grupi ainukeseks intressimääraga 3% kohustuseks on kasutusrendikohustus, mis on bilansis pikaajalisena kajastatud.

LISA 9. MATERIAALNE PÕHIVARA

(eurodes)	Arvutid ja arvutustehnika	Muu materiaalne põhivara	Kokku
Soetusmaksumus seisuga 01.01.2021	93 501	25 451	118 952
Akumuleeritud kulum seisuga 01.01.2021	-36 455	-9 659	-46 114
Jääkmaksumus seisuga 01.01.2021	57 046	15 792	72 838
Ostud ja parendused	106 420	13 260	119 680
Aruandeperioodi kulum	-38 003	-4 539	-42 542
Allahindlused väärtuse languse tõttu	-14 507	0	-14 507
Soetusmaksumus seisuga 31.12.2021	185 414	38 711	224 125
Akumuleeritud kulum seisuga 31.12.2021	-74 458	-14 198	-88 656
Jääkmaksumus seisuga 31.12.2021	110 956	24 513	135 469

(eurodes)	Arvutid ja arvutustehnika	Muu materiaalne põhivara	Kokku
Muud lisandumised	0	12 709	12 709
Aruandeperioodi kulum	-24 483	-16 189	-40 672
Allahindlused väärtuse languse tõttu	-86 473	-19 713	-106 186
Soetusmaksumus seisuga 31.12.2022	0	12 709	12 709
Akumuleeritud kulum seisuga 31.12.2022	0	-11 389	-11 389
Jääkmaksumus seisuga 31.12.2022	0	1 320	1 320

Põhivara maha kandmisest tekkinud kasum on kajastatud muude äritulude ja kahjum muude ärikuude hulgas.

LISA 10. IMMATERIAALNE PÕHIVARA (V.A KRÜPTOVARAD)

(eurodes)	Arvutitarkvara	Kontsessioonid, patendid, litsentsid, kaubamärgid	Kokku
Soetusmaksumus seisuga 01.01.2021	3 197 131	0	3 197 131
Akumuleeritud kulum seisuga 01.01.2021	-319 599	0	-319 599
Jääkmaksumus seisuga 01.01.2021	2 877 532	0	2 877 532
Ostud ja parendused	2 207 658	20 731	2 228 389
Aruandeperioodi kulum	-383 068	-1 209	-384 277
Allahindlused väärtuse languse tõttu	-6 000	0	-6 000
Soetusmaksumus seisuga 31.12.2021	5 398 790	20 731	5 419 522
Akumuleeritud kulum seisuga 31.12.2021	-702 668	-1 209	-703 877
Jääkmaksumus seisuga 31.12.2021	4 696 122	19 522	4 715 645
Ostud ja parendused	1 368 770	0	1 368 770
Muud lisandumised	0	423 060	423 060
Aruandeperioodi kulum	-717 541	-424 960	-1 142 501
Allahindlused väärtuse languse tõttu	0	-17 622	-17 622
Soetusmaksumus seisuga 31.12.2022	6 767 581	423 060	7 190 620
Akumuleeritud kulum seisuga 31.12.2022	-1 420 209	-423 060	-1 843 269
Jääkmaksumus seisuga 31.12.2022	5 347 352	0	5 347 352

Juhtkond on teostanud kaetava väärtuse testi diskonteeritud rahavoogude meetodil. Testis kasutatud diskontomäär oli 10%. Teostatud on ka sensitiivsusanalüüs. Diskontomäära muutus 0,5% muudab kaetavat väärtust keskmiselt 111 503 eurot, mis moodustab 2,1% vara jääkväärtusest 31.12.2022 seisuga. Müügitulu muutus 5% muudab kaetavat väärtust 466 000 eurot, mis on 8,7% vara jääkväärtusest 31.12.2022 seisuga. Juhtkonna hinnangul allahindlusvajadust tuvastatud ei ole.

LISA 11. KINNISVARAINVESTEERINGUD

(eurodes)	Hooned	Kokku
Õiglase väärtus 01.01.2021	300 428	300 428
Kasum (kahjum) õiglase väärtuse muutusest	-38 428	-38 428
Õiglase väärtus 31.12.2021	262 000	262 000
Müügid	-262 000	-262 000
Õiglase väärtus 31.12.2022	0	0

Kinnisvaraobjekt on olnud tühi kogu omandiperioodi jooksul ning sellelt ei ole teenitud renditulu. Objekt müüdi 2022. aasta detsembris müügihinnaga 232 000 eurot. Kahjum müügist on kajastatud kasumiaruandes kirjel „Muu ärikulu“.

LISA 12. FINANTSINVESTEERINGUD

(eurodes)	Aktsiad	Fondiosakud	Võlakirjad	Muu	Kokku
Soetusmaksumuses 01.01.2021	90 124	0	0	1 629 859	1 719 983
Soetused	511 620	0	0	0	511 620
Müük müügihinnas	-29 413	0	0	-1 629 859	-1 659 272
Kasum (kahjum) müügist või ümberhindlusest	61 123	0	0	0	61 123
Muud muutused	137 941	0	0	0	137 941
Soetusmaksumuses 31.12.2021	771 395	0	0	0	771 395
Soetused	15 427	0	0	0	15 427
Müük müügihinnas	-11 169	0	0	0	-11 169
Kasum (kahjum) müügist või ümberhindlusest	-167 941	0	0	0	-167 941
Muud muutused	44 281	0	0	0	44 281
Soetusmaksumuses 31.12.2022	651 994	0	0	0	651 994
Lühiajaline osa	540 299	0	0	0	540 299
Pikaajaline osa	111 695	0	0	0	111 695
Kokku	651 994	0	0	0	651 994

LISA 13. ETTEMAKSED

(eurodes)	31.12.2022	31.12.2021	01.01.2021
Ettemaksed tarnijatele põhivarade eest	0	0	0
Ettemaksed tarnijatele käibevara eest	6 319	68 736	0
Maksude ettemaksed ja tagasinõuded	12 552	456 794	545 848
Ettemakstud kulud	282 008	0	0
Muud ettemaksed	30 285	370 400	238 325
Kokku	341 164	895 930	784 173
Pikaajaline osa	20 000	20 000	20 000
Lühiajaline osa	321 164	875 930	764 173
Kokku	341 164	895 930	784 173

LISA 14. NÕUDED OSTJATE VASTU JA MUUD NÕUDED

(eurodes)	31.12.2022	31.12.2021	01.01.2021
Nõuded ostjate vastu	374 645	0	6 166
Laenuõuded	201 099	558 840	380 000
Intressinõuded	3 841	93 954	57 850
Nõuded maksete vahendajate ja partnerite vastu	243 474	79 481	0
Muud	477 736	52 782	456 641
Kokku	1 300 795	785 057	900 657
Pikaajaline osa	270 000	310 275	210 000
Lühiajaline osa	1 030 795	474 782	690 657
Kokku	1 300 795	785 057	900 657

31.12.2022 seisuga sisaldavad nõuded ostjate vastu nõudeid Stichting Cliëntengelden Optionclub vastu. Tegemist on Hollandi eriotstarbelise juriidilise kehaga, mis asutati, et eristada klientide kauplemist (mitte- krüptovarad) ja Hollandi maaklerilitsentsi kohaselt hoitavaid kontserni vahendeid.

Krediidirisk, tururisk ja finantsvarade allahindlus

Teave kontserni krediidi- ja tururiskide ning nõuete väärtuse langusest tulenevate krediidikahjumite kohta on esitatud lisas 8.

LISA 15. KRÜPTOVARAD JA NENDEGA SEOTUD KOHUSTISED

Krüptovarad

Krüptovarad on klassifitseeritud immateriaalseks varaks ning neid kajastatakse õiglates väärtuses. Krüptovarade õiglase väärtuse muutused kajastatakse kasumi või kahjumina kasumiaruandes.

Järgnevas tabelis on näidatud krüptovarade õiglane väärtus ja õiglase väärtuse tase:

(eurodes)	Level 1	Level 2	Level 3	Kokku
Õiglane väärtus seisuga 01.01.2021	11 528 546	0	0	11 528 546
Lisandumised (õiglates väärtuses)				
- Ostud	63 568 972	0	0	63 568 972
- Stakkimise preemiad	403 873	0	0	403 873
- Klientide ja kolmandate osapoolte deposiidid	36 450 262	0	0	36 450 262
Vähenedused (õiglates väärtuses)	0	0	0	0
- Müügid	-1 535 039	0	0	-1 535 039
- Tasutud tarnijatele krüptovaras	-662 348	0	0	-662 348
- Väljamaksed klientidele ja kolmandatele osapooltele	-67 648 866	0	0	-67 648 866
	0	0	0	0
	0	0	0	0
Õiglase väärtuse muutused	14 447 220	0	0	14 447 220
Õiglane väärtus seisuga 31.12.2021	56 552 620	0	0	56 552 620
Lisandumised (õiglates väärtuses)				
- Ostud	25 821 803	0	0	25 821 803
- Stakkimise preemiad	236 664	0	0	236 664
- Klientide ja kolmandate deposiidid	11 106 418	0	0	11 106 418
Vähenedused (õiglates väärtuses)	0	0	0	0
- Müügid	-16 482 016	0	0	-16 482 016
- Tasutud tarnijatele krüptovaras	-379 015	0	0	-379 015
- Väljamaksed klientidele ja kolmandatele osapooltele	-23 118 675	0	0	-23 118 675
	0	0	0	0
	0	0	0	0
Õiglase väärtuse muutused	-37 185 143	0	0	-37 185 143
Õiglane väärtus seisuga 31.12.2022	16 552 656	0	0	16 552 656

Õiglase väärtuse määramisel eeldatakse, et tehing toimub vara põhiturul – st suurima mahu ja tegevusaktiivsusega turul. Põhituru puudumisel eeldatakse, et tehing toimub vara jaoks soodsaimal turul, millele kontsernil on ligipääs. Põhituru (või soodsaima turu) määratlus vaadatakse üle kvartaalselt, kuna kontserni hinnangul tagab selline sagedus optimaalseima tasakaalu protsessiga seotud kulude ja sellest saadava kasu vahel.

Õiglase väärtuse tasemed ja määramise põhimõtted:

Tase 1	Sellesse tasemesse kuuluvaid krüptovaraid mõõdetakse lähtuvalt nende identsete varade noteeritud hindadest aktiivsetel turgudel, millele kontsernil on määramiskuupäeval ligipääs. Krüptovara õiglase väärtus mõõdetakse korrutades üksiku vara noteeritud hind kontsernile kuuluva vara kogusega.
Tase 2	Sellesse tasemesse kuuluvaid krüptovaraid mõõdetakse sisendite alusel, mis ei ole 1. tasemele liigitatud noteeritud hinnad ja need on vara puhul kas otseselt või kaudselt jälgitavad. (nt krüptovarad, millega kaubeldakse aktiivselt, kuid mida ei ole võimalik konverteerida otse fiat-rahaks)
Tase 3	Sellesse tasemesse kuuluvaid krüptovaraid mõõdetakse turult mittejälgitavate sisendite abil.

Seisuga 31.12. olid krüptovarade kogused ja õiglased väärtused järgnevad:

(eurodes)	Kogus			Õiglase väärtus		
	31.12.2022	31.12.2021	01.01.2021	31.12.2022	31.12.2021	01.01.2021
Omatavad krüptovarad:						
Bitcoin	524	553	277	8 085 839	22 567 217	6 563 194
Etherium	3 153	4 163	2 520	3 516 345	13 513 484	1 518 897
Cardano	4 850 921	4 847 895	1 241 746	1 111 918	5 594 470	183 689
Ripple	3 053 339	3 169 584	985 011	965 679	2 310 627	176 977
Polkadot	89 587	66 933	11 744	360 327	1 578 160	88 668
Litecoin	4 488	5 442	1 164	292 541	697 469	118 316
Solana	20 831	8 783	0	193 519	1 320 227	0
USDT	108 333	439 514	129 841	100 988	386 685	105 858
Muud krüptovarad	3 927 922 164	10 737 403	3 925 703	1 925 498	8 584 281	2 772 949
Omatavad krüptovarad kokku:				16 552 656	58 552 620	11 528 546

Kohustised klientidele (krüpto)

Krüptovarades kohustised klientidele kajastatakse õiglases väärtuses. Kohustuste õiglase väärtuse muutused kajastatakse kasumi või kahjumina kasumiaruandes.

(eurodes)	Tase 1	Tase 2	Tase 3	Total
Õiglase väärtus seisuga 01.01.2021	7 318 341	0	0	7 318 341
Lisandumised (soetusmaksumuses)				
- Klientide ja kolmandate osapoolte deposiidid	35 915 109	0	0	35 915 109
- Ostud	376 311 372	0	0	376 311 372
- Muud lisandumised	68 869	0	0	68 869
Vähenedumised (soetusmaksumuses)				
- Väljamaksed klientidele ja kolmandatele osapooltele	-67 110 626	0	0	-67 110 626
- Müügid	-314 699 846	0	0	-314 699 846
- Müügitulu väljamaksetelt	-589 534	0	0	-589 534
- Müügitulu tehingutasudelt	-595 709	0	0	-595 709
Õiglase väärtuse muutused	10 845 698	0	0	10 845 698
Õiglase väärtus seisuga 31.12.2021	47 463 676	0	0	47 463 676
Lisandumised (soetusmaksumuses)				
- Klientide ja kolmandate osapoolte deposiidid	11 140 372	0	0	11 140 372
- Stakkimise preemiad	51 799	0	0	51 799
- Ostud	65 835 068	0	0	65 835 068
- Muud lisandumised	201 639	0	0	201 639
Vähenedumised (soetusmaksumuses)				
- Väljamaksed klientidele ja kolmandatele osapooltele	-23 209 240	0	0	-23 209 240
- Müügid	-49 779 819	0	0	-49 779 819
- Kaardimaksed	-834 754	0	0	-834 754
- Müügitulu väljamaksetelt	-104 684	0	0	-104 684
- Müügitulu tehingutasudelt	-104 001	0	0	-104 001
- Muud väljaminekud	-222 856	0	0	-222 856
Õiglase väärtuse muutused	-33 860 274	0	0	-33 860 274
Õiglase väärtus seisuga 31.12.2022	16 576 927	0	0	16 576 927

Krüptovarade kohustiste õiglase väärtuse hierarhia on sama, mis vastavatel krüptovaradel. Müügitulu väljamaksetelt ja tehingutasudelt teenitakse ja kajastatakse vastava tehingu toimumise hetkel, kasutades tehinguhetkel kehtivat kurssi.

LISA 16. RAHA JA RAHA EKVIVALENDID

(eurodes)	31.12.2022	31.12.2021	01.01.2021
Raha pangakontol	3 678 847	4 717 153	2 149 404
E-raha asutused (Wise)	76 491	387 980	15 771
Likviidsuspartnerid ja kaarditeenuse pakkujad	1 792 929	4 406 411	968 919
Kokku raha ja raha ekvivalendid	5 548 266	9 511 544	3 134 094

LISA 17. AKTSIAKAPITAL NING RESERVID**Aktsiakapital**

(eurodes)	31.12.2022	31.12.2021	01.01.2021
Aktsiakapital	791 848	79 185	21 995
Aktsiate/Osade arv (tk)	7 918 476	50	4

Oktoobris 2022 on endine Change Group OÜ ümberkujundatud Change Group AS-iks.

Dividendid

Informatsioon kontserni jaotamata kasumi ning tingimusliku tulumaksukohustuse osas on esitatud lisas 29.

Reservid**Realiseerumata kursivahed**

Realiseerumata kursivahede reservi koondatakse kõik välisvaluuta kursivahed, mis tekivad välismaiste majandusüksuste raamatupidamise aruannete ümberarvestamisel nende arvestusvaluutast emaettevõtte esitusvaluutasse.

Omaaktsiad

Omaaktsiate kirjel kajastab Kontsern omaaktsiad soetusmaksumuses. 31.12.2022 seisuga omas kontsern 220 139 omaaktsiat (2021: 23 571). Omaaktsiate saldo muudatused on seotud CNG investorite tokenite konverteerimisega osaluseks.

Muud reservid

Muud reservid kirjel kajastub töötajate aktsiapõhiste maksete kulu. Lisaks alates 2022. aastast kajastub antud kirjel kohustuslik reservkapital summas 12 550 eurot. Kohustuslik reservkapital moodustati 2022. aastal summas 12 550 eurot, kuna äriseadustik nõuab, et kohustuslik reservkapital peab moodustama 10% tütarettevõtte xChange AS aktsiakapitalist.

LISA 18. RENDILEPINGUD

Kontsern kui rentnik

Rentnikuna rendib kontsern erinevaid varasid nagu näiteks büroopinnad, kohvimasinad ja muud seadmed.

Kontsern rendib muuhulgas varasid, mida loetakse väheväärtuslikeks esemeteks (varad, mille väärtus uuena on alla 5 000 EUR). Kontsern on otsustanud mitte kajastada nende rentide puhul kasutusõiguse varasid ning rendikohustisi. Samuti ei ole kontsern kajastanud kasutusõiguse varasid ning rendikohustisi lühiajaliste rendilepingute puhul (alla 12 kuud). Allpool on esitatud teave rendilepingute kohta, mille suhtes kontsern on rentnik.

Kasutusõiguse varad

(eurodes)	Lisa	Maa ja ehitised	Kokku
Saldo 01.01.2021 seisuga		744 255	744 255
Kasutusõiguse vara aruandeaasta amortisatsioonikulu		-99 234	-99 234
Saldo 31.12.2021 seisuga		645 021	645 021
Kasutusõiguse vara aruandeaasta amortisatsioonikulu		-101 689	-101 689
Kasutusõiguse vara lisandumised		15 961	15 961
Saldo 31.12.2022 seisuga		559 293	559 293

Kasumiaruandes kajastatud summad

(eurodes)	2022	2021
Rendikohustistelt arvestatud intress	18 897	21 098
Kokku	18 897	21 098

Rahavoogude aruandes kajastatud summad

(eurodes)	2022	2021
Kõik rentidega seotud väljaminevad rahavood kokku	-114 147	-101 750

Rentniku potentsiaalsed tulevased raha väljamaksmise kohustised

Kontsern on kajastanud bürooruumide rendi kasutusõiguse varana ja rendikohustisena. Rendiperioodi esialgne lõpp on 2023. aastal, kuid rendileping sisaldab automaatset pikendamise võimalust 5. aasta võrra, kui kumbki osapool ei ole teatanud soovist lepingut lõpetada. Kontserni hinnangul on tõenäoline lepingu pikendamine, mistõttu on kasutusõiguse vara ja rendikohustise kajastamisel arvestatud rendiperioodi lõpuks 2028. aasta keskpaik.

Rendilepingu kohaselt indekseeritakse ka rendimakseid iga aasta alguses, mis tähendab ka väiksemat kasutusõigusvara ja rendikohustise ümberhindamist. Rendimaksete indekseerimine põhineb tarbijahinna indeksi muutusel. Hinnangu tegemisel on juhtkond lähtunud sarnaste objektide välise finantseerimisega väljaostul kehtivatest keskmistest intressimääradest ning sellest, mis intressiga on Grupp ise laene andnud. Rendikohustuse arvutamisel on kasutatud intressimäära 3%. Antud rendilepingust tekkiv kasutusõigusvara on 31.12.2022 seisuga 559 293 EUR (31.12.2021: 645 021 EUR) ning rendikohustus kokku 31.12.2022 578 085 EUR (31.12.2021: 654 358 EUR).

Kontsern kui rendileandja

Kontsern rendileandjana hindab iga rendilepingu jõustumisel, kas tegemist on kapitalirendi või kasutusrendiga.

Kapitalirent

Kontsern ei ole andnud kolmandatele osapooltele rendile varasid kapitalirendi tingimustel.

Kasutusrent

Kontsern andis 2021. aastal rendile osaliselt enda bürooruume Tallinna kontoris. Kontsern on klassifitseerinud selle kui kasutusrendi, kuna see rendileping ei anna rentnikule üle kõiki alusvara omamisega seotud riske ning hüvesid.

All olev tabel annab ülevaate kontserni kasutusrendi tulust.

Perioodi kasutusrendi maksed

(eurodes)	2022	2021
Üüritud	0	29 208
Kokku	0	29 208

Järgmises tabelis on esitatud rendimaksete tähtajaline analüüs, näidates ära pärast aruandekuupäeva laekuvad diskonteerimata rendimaksed.

Järgmiste perioodide diskonteerimata kasutusrendimaksed

(eurodes)	2022	2021
Kuni 1 aasta	0	29 208
Kokku	0	29 208

LISA 19. VÕLAD TARNIJATELE JA MUUD VÕLAD

(eurodes)	Lisa	31.12.2022	31.12.2021	01.01.2021
Võlad tarnijatele		199 574	1 639 717	178 109
Kokku võlad tarnijatele		199 574	1 639 717	178 109
Võlad töövõtjatele		176 257	291 646	110 414
Maksuvõlad	20	217 536	766 393	613 046
Võlgnevus klientidele (fiat, mitte-krüpto)		3 097 252	4 787 518	2 317 902
Rendikohustused	18	578 086	654 358	744 255
Muud viitvõlad		57 702	14 509	42 968
Kokku Muud võlad		4 126 633	6 514 424	3 828 585
Kokku		4 326 407	8 154 141	4 006 694
Pikaajaline osa		479 938	561 793	654 358
Lühiajaline osa		3 846 469	7 592 348	3 352 336
Kokku		4 326 407	8 154 141	4 006 694

LISA 20. MAKSUVÕLAD

(eurodes)	Lisa	31.12.2022	31.12.2021	01.01.2021
Käibemaks		6 114	562 065	528 929
Erisoodustuse tulumaks		166	2 543	806
Üksikisiku tulumaks		65 403	57 401	22 558
Muud maksude ettemaksed ja maksuvõlad		145 853	144 384	60 753
Kokku	19	217 536	766 393	613 046
Pikaajaline osa		0	0	0
Lühiajaline osa		217 536	766 393	613 046
Kokku		217 536	766 393	613 046

LISA 21. MÜÜGITULU

Müügitulu geograafiliste piirkondade lõikes*

(eurodes)	2022	2021
Müük Euroopa Liidu riikidele		
Eesti	572 048	2 291 695
Hispaania	73 025	584 917
Leedu	53 654	239 123
Saksamaa	68 697	293 916
Tšehhi	347 444	1 289 860
Holland	13 995	226 857
Itaalia	40 132	116 743
Muud	463 868	1 219 679
Muud Euroopa Liidu välised riigid	11 525	0
Müük Euroopa Liidu riikidele kokku	1 632 883	6 262 790
Müügitulu kokku	1 644 408	6 262 790
Peamised tooted/tegevusalad		
Kauplemise teenustasud (Spot trading fees)	1 321 999	5 531 120
Krüpto väljamaksete teenustasud	104 684	589 534
Müügitulu stakkimisest	188 335	45 896
Krüpto deebetkaartidega seotud teenustasud	29 389	86 237
Verifitseerimisteenused	0	10 003
Tulu muudest instrumentidest peale krüptovarade	178 535	0
Kokku	1 822 943	6 262 790
Müügitulu kajastamise ajastus		
Aja jooksul	0	0
Kindel aja hetk	1 822 943	6 262 790
Tulu kliendilepingutest kokku	1 822 943	6 262 790
Muud tulud	0	0
Müügitulu kokku	1 822 943	6 262 790

*Müügitulu jaotus geograafiliste piirkondade lõikes on esitatud ainult krüptokauplemise ja investeringute äriiini osas, kuna muude instrumentide kauplemise tulu (178 535 EUR) ei ole tüüpiline ja sisaldab nii kliendi kui ka riskimaandamistegevuse puhastulemust, mille tulu teenimise asukoht ei pruugi mõlemal poolel sama olla.

Kontserni arvestuspõhimõtted annavad üksikasjalikud selgitused tulude kajastamise põhimõtete kohta kõikide peamiste tululiikide osas. Erinevalt teistest tululiikidest võiks stakkimise müügitulu käsitleda ka aja jooksul kliendile üleantavaks teenuseks. Selle põhjuseks on asjaolu, et stakkimise preemiad makstakse krüptovarade hoidmise (stakkimise) eest teatud aja jooksul panustavate teenusepakkujate või krüptoahelasiseste valideerijate juures. Kontserni juhtkond otsustas jätta stakkimise müügitulu teatud ajahetkel kajastatavaks tuluks, võttes arvesse olemasolevate stakkimise müügitulu väljamaksestrateegiate mitmekesisust ja üsna lühiajalisi tootluse väljamaksete graafikuid (6 korda päevas kuni 4 kalendripäevani). Kui kõik krüptovarade stakkimise tootluskokkulepped migreeruksid 4 kalendripäevase väljamaksegraafiku alla, oleks perioodide lõikes müügitulu korrigeerimise vajadus alla 1%.

Vastavalt standardile IFRS 15 ei ole kontsernil juhtumeid, mille puhul vajalik oleks finantsseisundi aruandes kajastada tulevaste perioodide tulusid.

LISA 22. KAUBAD JA TEENUSED

(eurodes)	Lisa	2022	2021
Likviidsuspartneritele ja blokiahelale makstud tasud		-715 087	-1 801 317
Klientide liitumiskulud		-132 732	-252 519
Väljamaksed klientidele		-144 557	-40 664
Ebatõenäolised nõuded		-49 873	-560 630
Muud		-14 824	-15 600
Kokku		-1 057 073	-2 670 730

LISA 23. MITMESUGUSED TEGEVUSKULUD

(eurodes)	Lisa	2022	2021
Mitmesugused bürookulud		-236 231	-53 716
Finantsteenused		-159 036	-72 107
Juridilised teenused		-615 370	-229 784
Tarkvara ja IT kulud		-1 326 610	-1 343 485
Turundus		-880 334	-985 774
Tööjõurent		-423 128	0
Kapitalikaasamise kulud		-38 577	-63 949
Muud		-82 935	-193 115
Kokku		-3 752 220	-2 951 930

LISA 24. TÖÖJÕUKULUD

(eurodes)	2022	2021
Paigakulu	-4 073 152	-1 838 107
Sotsiaalmaksud	-1 198 622	-569 287
Aktsiapõhiste maksete kulu	-441 310	-146 832
Kokku	-5 713 085	-2 554 226
Töötajate keskmine arv taandatuna täistööajale	65	48
Töötajate keskmine arv töötamise liikide kaupa:		
Töölepingu alusel töötav isik	64	42
Võlaõigusliku lepingu alusel teenust osutav isik, välja arvatud füüsilisest isikust ettevõtja	1	1
Juridilise isiku juhtimis- või kontrollorgani liige	7	6

LISA 25. AKTSIAPÕHISED MAKSED

Aktsiapõhiste maksete kirjeldus

31.12.2022 olid ettevõtte järgmised aktsiapõhiste maksete kokkulepped:

Aktsiaoptsoonide programmid (omakapitaliinstrumentidega arveldatavad)

30.10.2018 töötati välja aktsia- ja optsooniprogramm töötajatele ning mõnedel harvadel juhtudel allhanke partneritele ning juhatuse ja nõukogu liikmetele ettevõtte aktsiate ostmiseks.

Aktsiaoptiooni programmiga seotud peamised tingimused on järgmised: kõik optioonid tuleb arveldada aktsiate füüsilise üleandmisega.

Grant date/employees entitled	Instrumentide arv	Väljateenimise tingimused	Opsioonide lepinguline kehtivus
Juhtkonna võtmeisikutele väljastatud optsioonid			
01.01.2018-31.12.2018	194	4-aastane lineaarne kvartaalne väljateenimine	10 aastat
01.01.2019-31.12.2019	1 490	4-aastane lineaarne kvartaalne väljateenimine	10 aastat
01.01.2020-31.12.2020	550	4-aastane lineaarne kvartaalne väljateenimine	10 aastat
01.01.2021-31.12.2021	50	4-aastane lineaarne kvartaalne väljateenimine	10 aastat
01.01.2022-31.12.2022	790	4-aastane lineaarne kvartaalne väljateenimine	10 aastat
Töötajatele väljastatud optsioonid			
		4-aastane lineaarne kvartaalne väljateenimine	10 aastat
01.01.2018-31.12.2018	269	4-aastane lineaarne kvartaalne väljateenimine	10 aastat
01.01.2019-31.12.2019	548	4-aastane lineaarne kvartaalne väljateenimine	10 aastat
01.01.2020-31.12.2020	1 270	4-aastane lineaarne kvartaalne väljateenimine	10 aastat
01.01.2021-31.12.2021	1 455	4-aastane lineaarne kvartaalne väljateenimine	10 aastat
01.01.2022-31.12.2022	905	4-aastane lineaarne kvartaalne väljateenimine	10 aastat
Väljastatud optsioonid kokku	7 521		

Aasta 2019 ja 2020 jooksul anti kolmele juhtkonna võtmeisikutele eritingimustel optsioonid lühendatud väljateenimise perioodi ja muudetud graafikuga. Tegemist oli erandjuhtudega ja kõigi muude antud optsioonide puhul kehtivad samad väljateenimise tingimused.

Õiglase väärtuse määramine

Aktsiaoptsioonide programmid (omakapitaliinstrumentidega arveldatavad)

Töötajate aktsiaoptsioonide õiglast väärtust on mõõdetud Black-Scholes-Mertoni mudeli abil. Vastavalt IFRS 2-le ei võeta optsioonide õiglase väärtuse mõõtmisel arvesse teenistustingimusi ning turuga mitteseotud tegevustulemustel põhinevaid optsioonide tingimusi.

Õiglase väärtuse määramisel kasutatud sisendid olid järgmised:

	Opsioonide programmid	
	Juhtkonna võtmeisikud	Töötajad
Õiglase väärtus optsiooni võimaldamise kuupäeval		
01.01.2018-31.12.2018	891.26€	891.26€
01.01.2019-31.12.2019	654.12€-1 337.84€	891.26€
01.01.2020-31.12.2020	434.61€-891.26€	891.26€
01.01.2021-31.12.2021	985.85€	891.26€-10298.1€
01.01.2022-31.12.2022	10 298.1€	10 298.1€-11 391.1€
Aksia hind optsiooni võimaldamise kuupäeval		
01.01.2018-31.12.2018	191.27€	191.27€
01.01.2019-31.12.2019	191.27€	191.27€
01.01.2020-31.12.2020	191.27€	191.27€
01.01.2021-31.12.2021	191.27€	191.27€- 2 210.04€
01.01.2022-31.12.2022	2 210.04€	2 210.04€
Täitmishind		
01.01.2018-31.12.2018	191.27€	191.27€
01.01.2019-31.12.2019	1€-191.27€	191.27€
01.01.2020-31.12.2020	191.27€	191.27€
01.01.2021-31.12.2021	191.27€	191.27€- 2 210.04€
01.01.2022-31.12.2022	2 210.04€	2 210.04€
Eeldatav volatiilsus (kaalutud keskmine)	60%	60%
Eeldatav eluiga (kaalutud keskmine)	10 aastat	10 aastat
Eeldatavad dividendid	0%	0%
Riskivaba intressimäär (põhineb valitsuse võlakirjadel)	0%	0%

Eeldatav volatiilsus on põhinenud võrreldavate ettevõtete aktsiahinna ajaloolise volatiilsuse hindamisel, eelkõige tuginedes perioodile, mis on vastavuses optsiooni eeldatava tähtaegaga. Eeldatav tähtaeg on põhinenud ajaloolisel kogemusel ja optsiooni omaniku üldisel käitumisel.

Aksiaoptsioonide liikumise tabel

Aksiaoptsiooni programmide alusel väljastatud optsioonide arv ning kaalutud keskmised täitmishinnad olid järgmised.

	2022		2021	
	Number of options	Weighted-average exercise price	Number of options	Weighted-average exercise price
Algsaldo 1. jaanuar	4 205	338,27€	3 297	134,12€
Kaotatud optsioonid	-467	2 210,04€	-597	191,27€
Realiseeritud optsioonid	0	-	0	-
Väljastatud optsioonid	1 695	2 210,04€	1 505	1 177,75€
Lõppsaldo 31. detsember	5 433	814,24€	4 205	338,27€
Realiseeritavad 31. detsember	0	-	0	-

31. detsember 2022 seisuga realiseeritavate optsioonide realiseerimihind oli vahemikus 1 EUR – 2 210,04 EUR (2021: 1 EUR – 2 210,04 EUR) ja kaalutud keskmine optsioonide kehtivusaeg 10 aastat (2021: 10 aastat).

Aastal 2022 ja 2021 optsioone ei realiseeritud.

Kasumiaruandes kajastatud kulud

Töötajate hüvitistega seotud kulude üksikasjad on toodud lisas 24.

LISA 26. FINANTSTULUD JA -KULUD

(eurodes)	2022	2021
Intressitulu efektiivse intressimeetodi alusel:		
Intressitulu laenudelt	19 581	67 062
Intressitulu finantsvaradelt kokku	19 581	67 062
Kasum konverteeritavate võlakirjadega seotud tehingutelt	4 500	1 782
Tulu stakkimisest	70 471	430 340
Muu finantstulu	189 162	1 364 956
Muu finantstulu kokku	264 133	1 797 079
Intressikulu rendilepingutest	-18 897	-21 098
Finantsinstrumentide õiglase väärtuse muutus	-23 076	0
Muu finantskulu	-186 768	0
Muu finantskulu kokku	-228 742	-21 098

LISA 27. INVESTEERINGUD TÜTAR- JA SIDUSETTEVÖTETESSE

Tütarettevõtete nimekiri

Kontserni emaettevõtte osalused tütar- ja sidusettevõtetes aruandeperioodi lõpu seisuga:

Tütarettevõtte	Põhitegevusala	Asukoht	Osalus %31.12.2022	Osalus %31.12.2021
Change Capital OÜ	Muu infotehnoloogia-ja arvutiteenuste alane tegevus	Eesti	100%	100%
xChange AS	Muu finantsteenuste abitegevusala	Eesti	100%	100%
Change Technologies OÜ	Muu infotehnoloogia-ja arvutiteenuste alane tegevus	Eesti	0%	100%
Change Investment OÜ	Kinnisvarainvesteeringud	Eesti	0%	100%
Change APAC pte.Ltd	Muu finantsteenuste abitegevusala	Singapur	51%	51%
Change Securities BV	Muu finantsteenuste abitegevusala	Holland	100%	0%

1.01.2022 seisuga ühendati Change Technologies OÜ ja Change Investments OÜ Change Capital OÜ-sse. Change Securities BV soetati ja kuulub kontserni alates 31.03.2022.

LISA 28. TEHINGUD SEOTUD OSAPOOLTEGA

Saldod seotud osapooltega rühmade lõikes

(eurodes)	2022	2021
LÜHIAJALISED		
Nõuded ja ettemaksed		
Tegev- ja kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikust omanikud ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad	0	402 832
Olulise osalusega juriidilisest isikust omanikud ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad	150 000	244 963
Nõuded ja ettemaksed kokku	150 000	647 795
Võlad ja ettemaksed		
Tegev- ja kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikust omanikud ning nende kontrolli või olulise mõju all olevad ettevõtjad	25 550	41 485
Olulise osalusega juriidilisest isikust omanikud ning nende kontrolli või olulise mõju all olevad ettevõtjad	0	6 905
Võlad ja ettemaksed kokku	25 550	48 370

(eurodes)	31.12.2020	Antud laenud	Antud laenude tagasimaksed	31.12.2021	Saadud intressid
ANTUD LAENUD					
Tegev- ja kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikust omanikud ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad	150 000	0	149 960	40	5 257

(eurodes)	31.12.2021	Antud laenud	Antud laenude tagasimaksed	31.12.2022	Saadud intressid
ANTUD LAENUD					
Tegev- ja kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikust omanikud ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad	40	0	40	0	0

	2022	2021
(eurodes)	Teenused	Teenused
MÜÜGID		
Tegev- ja kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikust omanikud ning nende kontrolli või olulise mõju all olevad ettevõtjad	1 851	460 003
Müügid kokku	1 851	460 003

	2022	2021
(eurodes)	Teenused	Teenused
OSTUD		
Tegev- ja kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikust omanikud ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad	324 409	613 055
Ostud kokku	324 409	613 055

Tegev- ja kõrgemale juhtkonnale arvestatud tasud ja muud olulised soodustused

(eurodes)	2022	2021
Arvestatud tasu	459 469	144 375
Arvestatud tasu kokku	459 469	144 375

LISA 29. TINGIMUSLIKUD KOHUSTISED

Kontserni jaotamata kasum aruandeperioodi lõpu seisuga moodustas 4 760 915 eurot (31.12.2021: 15 840 307 eurot). Maksimaalne võimalik tulumaksu kohustise summa, mis võib kaasneda kogu jaotamata kasumi väljamaksmisel dividendidena on 952 141 eurot (31.12.2021: 3 168 061 eurot), seega netodividendina oleks võimalik välja maksta 3 808 732 eurot (31.12.2021: 12 672 246 eurot).

Maksimaalse võimaliku tulumaksukohustise arvestamisel on lähtutud eeldusest, et jaotatavate netodividendide ja 2022. aasta konsolideeritud kasumiaruandes kajastatava dividendide tulumaksu summa ei või ületada jaotuskõlblikku kasumit aruande perioodi lõpu seisuga ning tütarettevõtete poolt juba tasutud tulumaksu uuesti ei maksustata.

LISA 30. KONTSERNI EMAETTEVÖTTE FINANTSINFORMATSIOON

Emaettevõtte finantsteave sisaldab emaettevõtte põhjaruandeid, mis tuleb avalikustada vastavalt Eesti raamatupidamise seadusele. Emaettevõtte põhjaruanded on koostatud samade arvestuspõhimõtete järgi, mida rakendati konsolideeritud finantsaruannete koostamisel selle erandiga, et investeringud tütarettevõtetesse on kajastatud soetusmaksumuse meetodil.

FINANTSSEISUNDI ARUANNE

(eurodes)	31.12.2022	31.12.2021	01.01.2021
Põhivarad			
Investeeringud tütarettevõtetesse	3 418 997	2 901 013	2 759 917
Nõuded osijate vastu ja muud nõuded	150 000	500 000	0
Ettetaksed	0	0	0
Põhivarad kokku	3 568 997	3 401 013	2 759 917
Käibevarad			
Nõuded osijate vastu ja muud nõuded	360 061	841 749	599 350
Ettetaksed	39 899	350 000	0
Krüptovarad	0	0	0
Raha ja raha ekvivalendid	397 832	2 463 797	16 865
Käibevarad kokku	797 593	3 655 546	616 215
Varad kokku	4 366 590	7 056 559	3 376 133

(eurodes)	31.12.2022	31.12.2021	01.01.2021
Omakapital			
Aktsiakapital	701 848	70 185	21 995
Ülekurs	3 259 734	2 712 990	221 074
Omaaktsiad	-13 948	-6 547	0
Muud reservid	734 947	310 059	163 232
Jaotamata kasum	-2 943 585	-746 040	-299 520
Omakapital kokku	1 828 996	2 349 647	106 781
Pikaajalised kohustised			
Saadud laenud	0	2 983 330	2 983 330
Pikaajalised kohustised kokku	0	2 983 330	2 983 330
Lühiajalised kohustised			
Rendikohustised	0	0	0
Maksuvõlad	39 954	3 995	828
Võlad tarnijatele ja muud võlad	997 640	1 719 587	285 194
Saadud laenud	1 500 000	0	0
Ettemaksed	0	0	0
Lühiajalised kohustised kokku	2 537 594	1 723 582	286 022
Kohustised kokku	2 537 594	4 706 912	3 269 352
Kohustised ja omakapital kokku	4 366 590	7 056 559	3 376 133

KASUMI- JA MUU KOONDKASUMIARUANNE

(eurodes)	2022	2021
Müügitulu	80 000	0
Muud tulud	42	0
Mitmesugused tegevuskulud	-639 354	-317 253
Tööjõukulud	-1 126 841	-58 422
Muud kulud	0	
Ärikasum (-kahjum)	-1 686 153	-375 675
Intressitulud	12 312	3 569
Intressikulud	-43 666	-74 583
Muud finantstulud ja -kulud	151	169
Kasum (kahjum) enne tulumaksustamist	-1 717 356	-446 520
Tulumaks	0	0
Aruandeperioodi puhaskasum (-kahjum)	-1 717 356	-446 520
Aruandeperioodi koondkasum (-kahjum)	-1 717 356	-446 520

RAHAVOOGUDE ARUANNE

(eurodes)	2022	2021
Rahavood äritegevusest		
Teenitud intressid	161	169
Maksud tarnijatele	-601 301	-276 427
Maksud maksuametile	-175 119	-17 928
Maksud töötajatele	-298 398	-35 179
Laekunud intressid	0	0
Rahavood äritegevusest kokku	-1 074 657	-329 366
Rahavood investeerimistegevusest		
Tasutud materiaalse põhivara soetamisel	0	0
Tasutud kinnisvarainvesteeringute soetamisel	0	0
Tasutud finantsinvesteeringute soetamisel	-400 000	-350 000
Antud laenud	0	-500 000
Laekunud antud laenudest	250 000	588 000
Laekunud intressid antud laenudest	0	12 849
Rahavood investeerimistegevusest kokku	-150 000	-249,151
Rahavood finantseerimistegevusest		
Saadud laenud	250 000	0
Saadud laenude tagasimaksud	-1 733 330	0
Saadud laenude makstud intressid	-142 349	0
Laekunud omaaktsiate müügist	869 156	2 549 463
Muud laekumised finantseerimistegevusest	0	475 991
Muud väljamaksud finantseerimistegevusest	-84 975	0
Rahavood finantseerimistegevusest kokku	-841 498	3 025 439
Rahavood kokku	-2 066 154	2 446 921
Raha ja raha ekvivalendid aruandeperioodi algul	2 463 787	16 865
Valuutakursi muutuste mõju	0	0
Raha ja raha ekvivalendid aruandeperioodi lõpul	397 632	2 463 787

OMAKAPITALI MUUTUSTE ARUANNE

(eurodes)	Aktsikapital	Ülekurss	Omaaktsiad	Muud reservid	Jaotamata kasum (kahjum)	Kokku
Saldo seisuga 01.01.2021	21 895	221 074	0	163 232	-299 520	106 781
Aruandeaasta kasum (kahjum)	0	0	0	0	-446 520	-446 520
Lihitaksiate emiteerimine	57 190	-57 190	0	0	0	0
Muutused muudest omanikele tehtud väljamaksetest	0	0	0	0	0	0
Aktsiapõhiste maksete reservi moodustamine	0	0	0	146 827	0	146 827
Muud muutused omakapitalis	0	2 549 106	-6 547	0	0	2 542 559
Saldo seisuga 31.12.2021	79 185	2 712 990	-6 547	310 059	-746 040	2 349 647
Valitseva ja olulise mõju all olevate osaluste bilansiline väärtus	0	0	0	0	-2 901 013	-2 901 013
Valitseva ja olulise mõju all olevate osaluste väärtus arvestatuna kapitaliosaluse meetodil	0	0	0	0	19 208 229	19 208 229
Korrigeeritud konsolideerimata omakapital seisuga 31.12.2021	79 185	2 712 990	-6 547	310 059	15 561 176	18 656 863
Saldo seisuga 31.12.2021	79 185	2 712 990	-6 547	310 059	-746 040	2 349 647
Aruandeaasta kasum (kahjum)	0	0	0	0	-1 717 358	-1 717 358
Lihitaksiate emiteerimine	712 663	-712 863	0	0	0	0
Muutused muudest omanikele tehtud väljamaksetest	0	0	-7 401	0	0	-7 401
Aktsiapõhiste maksete reservi moodustamine	0	0	0	424 888	0	424 888
Muud muutused omakapitalis	0	1 259 407	0	0	-480 189	779 218
Saldo seisuga 31.12.2022	791 848	3 259 734	-13 948	734 947	-2 943 585	1 828 906
Valitseva ja olulise mõju all olevate osaluste bilansiline väärtus	0	0	0	0	-3 418 997	-3 418 997
Valitseva ja olulise mõju all olevate osaluste väärtus arvestatuna kapitaliosaluse meetodil	0	0	0	0	10 989 509	10 989 509
Korrigeeritud konsolideerimata omakapital seisuga 31.12.2022	791 848	3 259 734	-13 948	734 947	4 626 927	9 389 508

2021 ja 2022 aastal toimus toimus fondi emissioon, mille käigus suurendati aktsiate nimiväärtust.

Muud muutused real veerus ülekurss on välja toodud investorite sissemaksed, mis 2022 jooksul konverteeriti osalusteks ning veerus jaotamata kasum (kahjum) on korrigeerimine tulenevalt Change Capital OÜ ja Change Technologies OÜ ühinemisega, mille tulemusel Change Group investering Change Technologies ettevõttesse korrigeeriti läbi jaotama kasumi.

Vastavalt Eesti raamatupidamise seadusele kajastab korrigeeritud konsolideerimata jaotamata kasum summat, mis on saadaval aktsionäridele jaotamiseks.

LISA 31. IFRS-ILE ÜLEMINEKU SELGITUS JA VÕRDLUSINFORMATSIOON

Eelmise raamatupidamistava kohaselt esitatud finantsseisundi aruande võrdlus IFRS-ile vastava finantsseisundi aruande ülemineku kuupäeval ja viimasel perioodil, mis on esitatud ettevõtte viimases aastaaruandes eelmise raamatupidamistava kohaselt

(in euros)	31.12.2021 uus	31.12.2021 vana	01.01.2021 uus	01.01.2021 vana
Põhivarad				
Materiaalne põhivara	135 469	135 469	72 838	72 838
Immateriaalne põhivara	4 715 645	4 715 645	2 877 532	2 877 532
Kinnisvarainvesteering ¹	262 000	292 915	300 428	297 924
Kasutusõiguse varad ²	645 021	0	744 255	0
Nõuded ostjate vastu ja muud nõuded	310 275	310 275	210 000	210 000
Ettemaksed	20 000	20 000	20 000	20 000
Finantsinvesteeringud	670 420	670 420	90 124	90 124
Põhivarad kokku	6 758 830	6 144 724	4 315 177	3 568 418
Käibivarad				
Finantsinvesteeringud	100 975	100 975	1 629 859	1 629 859
Nõuded ostjate vastu ja muud nõuded ³	474 782	830 028	690 657	909 369
Ettemaksed	875 930	875 930	764 173	764 173
Krüptovarad ⁴	56 552 620	0	11 528 546	0
Raha ja raha ekvivalendid ⁵	9 511 544	65 852 558	3 134 094	14 443 926
Käibivarad kokku	67 515 850	67 659 492	17 747 329	17 747 329
VARAD KOKKU	74 274 680	73 804 215	22 062 506	21 315 747
OMAKAPITAL				
Aktsiekapital	79 185	79 185	21 995	21 995
Ülekurs	2 491 916	2 491 916	0	0
Ornaaktsiad	-6 547	-6 547	0	0
Muud reservid ⁶	310 059	94 991	163 232	78 572
Realiseerumata kursivahed ⁷	200	-1 902	0	0
Jasotamata kasum ⁸	15 840 307	16 264 612	10 547 244	10 629 400
Enamettevõtte omanikele kuuluv omakapital kokku	18 715 119	18 922 255	10 732 471	10 729 967
Mittekontrolliv osalus ⁹	-58 256	-56 231	0	0
Omakapital kokku	18 656 863	18 866 024	10 732 471	10 729 967

(in euros)	31.12.2021 uus	31.12.2021 vana	01.01.2021 uus	01.01.2021 vana
KOHUSTISED				
Pikaajalised kohustised				
Rendikohustised ²	561 793	0	654 358	0
Pikaajalised kohustised kokku	561 793	0	654 358	0
Lühiaajalised kohustised				
Rendikohustised ²	92 565	0	89 897	0
Maksvõlad	766 393	766 393	613 046	613 046
Võlad tarnijatele ja muud võlad ³	1 945 872	1 920 614	331 491	331 491
Etemaksed	0	0	5 000	5 000
Kohustised klientidele ⁷	0	52 251 184	0	9 638 243
Kohustised klientidele (krüpto) ⁷	47 463 676	0	7 318 341	0
Kohustised klientidele (fiat, mitte-krüpto) ⁷	4 787 518	0	2 317 902	0
Lühiaajalised kohustised kokku	55 056 024	54 938 191	10 675 677	10 585 780
Kohustised kokku	55 617 817	54 938 191	11 330 035	10 585 780
KOHUSTISED JA OMAKAPITAL KOKKU	74 274 680	73 804 215	22 062 506	21 315 747

¹ Kinnisvarainvesteeringu õiglase väärtuse ümbertindlus

² IFRS 16 rakendamine

³ Krüptovarad olid varasemalt kajastatud reaal "Raha ja raha-ekvivalendid". Alates 01.01.2021 näidatakse neid eraldi reaal.

⁴ Parandused - täpsemalt avaldatud kasumiaruande muudatuste juures. Palun vaata ka punkti nr 5.

⁵ Omakapitali muutused on välja toodud ja selgitatud järgmises lõigus.

⁶ Kohustuste reaal oli varasemalt tasaarveldatud nõue summas 25 258 eurot, mis on nüüd kajastatud nõuete all ja seetõttu on kohustuste summa suurem.

⁷ Kohustised klientidele oli varasemalt kajastatud ühe reana, kuid alates 01.01.2021 on krüpto ja fiat kohustused näidatud eraldi.

⁸ Palun vaadate punkti nr 3. Lisaks sellele oli ühe partneri juures asuv konto varasemalt kajastatud nõuetena, kuid kuna meil on võimalik kontoga toimetada samamoodi nagu pangakontoga, siis on see ümber klassifitseeritud Raha ja raha ekvivalentide reale.

Eelmise raamatupidamistava kohaselt esitatud omakapitali võrdlus IFRS-ile vastava omakapitaliga ülemineku kuupäeval ja viimasel perioodil, mis on esitatud ettevõtte viimases aastaaruandes eelmise raamatupidamistava kohaselt

emaettevõtte omanikele kuuluv omakapital

(eurodes)	Aktsiakapital	Ülekurs	Omaaktsiad	Muud reservid	Realiseerimata kursivahed	Jaotamata kasum (kahjum)	Kokku	Vähemusosalus	Omakapital kokku
Omakapital seisuga 1.01.2021 eelmise raamatupidamistava kohaselt	21 995	0	0	78 572	0	10 629 400	10 729 967	0	10 729 967
Arvestuspõhimõtete muutlustest tulenevad korrigeerimised	0	0	0	0	0	0	0	0	0
IFRS 2 Aktsiapõhiste maksete optioonide reserv	0	0	0	84 660	0	-84 660	0	0	0
IFRS 13 Kinnisvarainvesteeringud – amortisatsiooni tagasipööramine	0	0	0	0	0	2 504	2 504	0	2 504
Omakapital seisuga 1.01.2021 IFRS-i kohaselt	21 995	0	0	183 232	0	10 547 244	10 732 471	0	10 732 471
Omakapital seisuga 31.12.2021 eelmise raamatupidamistava kohaselt	79 185	2 491 916	-6 547	94 991	-1 902	16 264 612	18 922 255	-56 231	18 866 024
Arvestuspõhimõtete muutlustest tulenevad korrigeerimised	0	0	0	0	0	0	0	0	0
IFRS 2 Aktsiapõhiste maksete optioonide reserv	0	0	0	215 068	0	-215 068	0	0	0
IFRS 13 Kinnisvarainvesteeringu õiglase väärtus	0	0	0	0	0	-30 916	-30 916	0	-30 916
IFRS 16 rakendamise korrigeerimine	0	0	0	0	0	-18 581	-18 581	0	-18 581
Korrigeerimine – varade mahakandmine	0	0	0	0	0	-238 058	-238 058	0	-238 058
Korrigeerimine – nõuded ja kasum	0	0	0	0	0	68 492	68 492	0	68 492
Korrigeerimine – perioodiseerimine	0	0	0	0	0	9 244	9 244	0	9 244
Muu korrigeerimine	0	0	0	0	2 102	582	2 684	-2 025	659
Omakapital seisuga 31.12.2021 IFRS-i kohaselt	79 185	2 491 916	-6 547	310 059	200	15 840 307	18 715 119	-58 256	18 656 864

Eelmise raamatupidamistava kohaselt esitatud aruandeperioodi koondkasumi (-kahjumi) võrdlus IFRS-ile vastava aruandeperioodi koondkasumi (-kahjumiga) viimasel perioodil, mis on esitatud ettevõtte viimases aastaaruandes eelmise raamatupidamistava kohaselt.

	2021
2021. a aruandeperioodi koondkasum (-kahjum) eelmise raamatupidamistava kohaselt	5 635 212
Arvestuspõhimõtete muudatustest tulenevad korrigeerimised	0
IFRS 2 Aktsiapõhiste maksete optsoonide reserv	-130 408
IFRS 13 Kinnisvarainvesteeringu õiglane väärtus	-33 420
IFRS 16 rakendamise korrigeerimine	-18 581
Korrigeerimine – varade mahakandmine	-238 058
Korrigeerimine – nõuded ja kasum	68 492
Valuutakursi erinevuse korrigeerimine	536
2021. a aruandeperioodi koondkasum (-kahjum) IFRS-i kohaselt	5 283 773

Eelmise raamatupidamistava kohaselt esitatud rahavoogude võrdlus IFRS-ile vastavate rahavoogudega viimasel perioodil, mis on esitatud ettevõtte viimases aastaaruandes eelmise raamatupidamistava kohaselt

Rahavoogude meetod on muudetud kaudsest meetodist otseseks meetodiks. Kahe erineva lähenemisviisi võrdlemine ei anna rahavoogude muutustest õiglast ülevaadet. Tehtud muudatused raamatupidamises ei mõjuta rahavoogude aruannet, kui rahavood oleksid järjepidevalt esitatud otsesel meetodil.

JUHATUSE KINNITUS

Juhatus on koostanud Change Group AS tegevusaruande ning konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande 31. detsembril 2022 lõppenud majandusaasta kohta kooskõlas Rahvusvaheliste finantsaruandlusstandarditega.

Juhatus kinnitab, et esitatud Change Group AS tegevusaruanne ja konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne annavad õige ja õiglase ülevaate emaettevõtte ja Grupi äritegevuse arengust, tulemustest ja finantsseisundist.

13.07.2023

Kristjan Kangro

Tegevjuht ja juhatuse liige

Aruande digitaalallkirjad

Aruande lõpetamise kuupäev on: 13.07.2023

Change Group AS (registrikood: 14585955) 01.01.2022 - 31.12.2022 majandusaasta aruande andmete õigsust on elektrooniliselt kinnitanud:

Allkirjastaja nimi	Allkirjastaja roll	Allkirja andmise aeg
KRISTJAN KANGRO	Juhatuse liige	14.07.2023

Aruande üldkoosoleku kinnitamise staatus

Üldkoosoleku poolt kinnitatud

SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE

Change Group AS aktsionäridele

Arvamus

Oleme auditeerinud Change Group AS ja tema tütaretevõtjate (grupp) konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannet, mis sisaldab konsolideeritud bilanssi seisuga 31.12.2022 ning konsolideeritud koondkasumiaruannet, konsolideeritud rahavoogude aruannet ja konsolideeritud omakapitali muutuste aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud aasta kohta ja konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande lisasid, sealhulgas märkimisväärsete arvestuspõhimõtete kokkuvõtet.

Meie arvates kajastab kaasnev konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne kõigis olulistest osades õiglaselt grupi konsolideeritud finantsseisundit seisuga 31.12.2022 ning sellel kuupäeval lõppenud aasta konsolideeritud finantstulemust ja konsolideeritud rahavoogusid kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt.

Arvamuse alus

Viisime auditi läbi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti). Meie kohustusi vastavalt nendele standarditele kirjeldatakse täiendavalt meie aruande osas „Vandeauditori kohustused seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditiga”. Me oleme grupist sõltumatud kooskõlas kutseliste arvestuseksperptide eetikakoodeksiga (Eesti) (sh sõltumatuse standardid), ja oleme täitnud oma muud eetikaalased kohustused vastavalt nendele nõuetele. Me usume, et auditi tõendusmaterjal, mille oleme hankinud, on piisav ja asjakohane aluse andmiseks meie arvamusel.

Muu informatsioon

Juhtkond vastutab muu informatsiooni eest. Muu informatsioon hõlmab tegevusaruannet, kuid ei hõlma konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannet ega meie vandeauditori aruannet. Meie arvamus konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kohta ei hõlma muud informatsiooni ja me ei tee selle kohta mingis vormis kindlustandvat järeldust.

Seoses meie konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditiga on meie kohustus lugeda muud informatsiooni ja kaaluda seda tehes, kas muu informatsioon lahknep oluliselt konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandest või meie poolt auditi käigus saadud teadmistest või tundub muul viisil olevat oluliselt väärkajastatud.

Lisaks on meie kohustus avaldada, kas tegevusaruandes esitatud informatsioon on vastavuses kohalduvate seaduses sätestatud nõuetega. Kui me teeme tehtud töö põhjal järelduse, et muu informatsioon on eespool toodu osas oluliselt väärkajastatud, oleme kohustatud sellest faktist aru andma.

Meil ei ole sellega seoses millegi kohta aru anda ning avaldame, et tegevusaruandes esitatud informatsioon on olulises osas kooskõlas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandega ning kohalduvate seaduses sätestatud nõuetega.

Juhtkonna ja nende, kelle ülesandeks on valitsemine, kohustused seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandega

Juhtkond vastutab konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamise ja õiglase esitamise eest kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt ja sellise sisekontrolli eest, nagu juhtkond peab vajalikuks, et võimaldada kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamist.

Konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamisel on juhtkond kohustatud hindama grupi suutlikkust jätkata jätkuvalt tegutsevana, esitama infot, kui see on asjakohane, tegevuse jätkuvusega seotud asjaolude kohta ja kasutama tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsipi, välja arvatud juhul, kui juhtkond kavatab kas grupi likvideerida või tegevuse lõpetada või tal puudub sellele realistlik alternatiiv.

Need, kelle ülesandeks on valitsemine, vastutavad grupi raamatupidamise aruandlusprotsessi üle järelevalve teostamise eest.

Vandeauditori kohustused seoses konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande auditiga

Meie eesmärk on saada põhjendatud kindlus selle kohta, kas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne tervikuna on kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta, ja anda välja vandeauditori aruanne, mis sisaldab meie arvamus. Põhjendatud kindlus on kõrgetasemeline kindlus, kuid see ei taga, et olulise väärkajastamise eksisteerimisel see kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti) läbiviidud auditi käigus alati avastatakse. Väärkajastamised võivad tuleneda pettusest või veast ja neid peetakse oluliseks siis, kui võib põhjendatult eeldada, et need võivad üksikult või koos mõjutada majanduslikke otsuseid, mida kasutajad konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande alusel teevad.

Kasutame auditeerides vastavalt rahvusvaheliste auditeerimise standarditele (Eesti) kutsealast otsustust ja säilitame kutsealase skeptitsismi kogu auditi käigus. Me teeme ka järgmist:

- teeme kindlaks ja hindame konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kas pettusest või veast tuleneva olulise väärkajastamise riskid, kavandame ja teostame auditiprotseduurid vastuseks nendele riskidele ning hangime piisava ja asjakohase auditi tõendusmaterjali, mis on aluseks meie arvamusele. Pettusest tuleneva olulise väärkajastamise mitteavastamise risk on suurem kui veast tuleneva väärkajastamise puhul, sest pettus võib tähendada salakokkulepet, võltsimist, info esitamata jätmist, vääresitiste tegemist või sisekontrolli eiramist;
- omandame arusaamise auditi puhul asjassepuutuvast sisekontrollist, et kavandada nendes tingimustes asjakohaseid auditiprotseduure, kuid mitte arvamuse avaldamiseks grupi sisekontrolli tulemuslikkuse kohta;
- hindame kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasust ning juhtkonna arvestushinnangute ja nendega seoses avalikustatud info põhjendatust;
- teeme järelduse juhtkonna poolt tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsipi kasutamise asjakohasuse kohta ja saadud auditi tõendusmaterjali põhjal selle kohta, kas esineb olulist ebakindlust sündmuste või tingimuste suhtes, mis võivad tekitada märkimisväärset kahtlust grupi suutlikkuses jätkata jätkuvalt tegutsevana. Kui me teeme järelduse, et eksisteerib oluline ebakindlus, oleme kohustatud juhtima vandeaudiitori aruandes tähelepanu konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes selle kohta avalikustatud infole või kui avalikustatud info on ebapiisav, siis modifitseerima oma arvamust. Meie järeldused põhinevad vandeaudiitori aruande kuupäevani saadud auditi tõendusmaterjalil. Tulevased sündmused või tingimused võivad siiski kahjustada grupi suutlikkust jätkata jätkuvalt tegutsevana;
- hindame konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande üldist esitusviisi, struktuuri ja sisu, sealhulgas avalikustatud informatsiooni, ning seda, kas konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne esitab aluseks olevaid tehinguid ja sündmusi viisil, millega saavutatakse õiglane esitusviis.
- hangime grupi majandusüksuste või äritegevuste finantsteabe kohta piisava asjakohase tõendusmaterjali, et avaldada arvamus grupi konsolideeritud finantsaruannete kohta. Me vastutame grupiauditi juhtimise, järelevalve ja läbiviimise eest. Me oleme ainuvastutavad oma auditiarvamuse eest.

Me vahetame nendega, kelle ülesandeks on valitsemine, infot muu hulgas auditi planeeritud ulatuse ja ajastuse ning märkimisväärsete auditi tähelepanekute kohta, sealhulgas mis tahes sisekontrolli märkimisväärsete puuduste kohta, mille oleme tuvastanud auditi käigus.

/digitaalselt allkirjastatud/
Tarmo Rahkama
Vandeaudiitori number 614

Grant Thornton Baltic OÜ
Audiitorettevõtja tegevusloa number 3
Pärnu mnt 22, Tallinn, Harju maakond, 10141
14.07.2023

Audiitorite digitaalallkirjad

Change Group AS (registrikood: 14585955) 01.01.2022 - 31.12.2022 majandusaasta aruandele lisatud audiitori aruande on digitaalselt allkirjastanud:

Allkirjastaja nimi	Allkirjastaja roll	Allkirja andmise aeg
TARMO RAHKAMA	Vandeaudiitor	14.07.2023

Müügitulu jaotus tegevusalade lõikes

Tegevusala	EMTAK kood	Müügitulu (EUR)	Müügitulu %	Põhitegevusala
Valdusfirmade tegevus	64201	80000	100.00%	Jah

Sidevahendid

Liik	Sisu
Mobiiltelefon	+372 53080267
E-posti aadress	finance.external@changeinvest.com